20 పేజీలు అణా

చందా రు. 4.

R. M. No. 3152.

జమీన్ రైతు

సంపుటం 9 | శుక్రవారము - నెల్లూరు - 9-12-38. | సంచిక 48

ఆనంద భవనం

మీరారు నెల్లూరు వస్తే మా హోటలుకు దయచేయండి.

పి. యల్. రెడ్డి
చాకలవీధి, నెల్లూరు.

ఫ్రాన్సుమీదికి ఇటలీ దాడి

మ్యూనిచ్ సంధి ఫలితం

బ్రిటను ఫ్రాంసుకు ద్రోహం చేయునా? లేక ఇటలీ మైత్రి వదలునా?

మ్యూనిచ్ సంధి జరిగిన మూడునెలల్లోనే ముక్కలు ముక్కలయింది. ఈసంధివలన శాంతి యేర్పడిందని హైకోర్టు చేంబర్లేను మొదలగువారు చంకలుకొట్టినా లోలోపల యీసంధిలోనే గొప్ప సంఘటనానికి అవసర అగ్నికణాలు యిమిడి యున్నాయని అందరూ అనుకొన్నదే. మరుదినం నుంచే కాలుగిలమాట రేపుతున్నాడు హిట్లర్. జర్మనీపత్రికలు బ్రిటను యిష్టమువచ్చినటుల తూర్పార బట్టాయి. ఉక్కిరిబిక్కిరి పామరులవలె బ్రిటన్ను ప్రవర్తించవలసివచ్చాయి. బ్రిటన్ నేలానట్టుడు ఫలానిది చేయకపోతే, ఇప్పుడు జర్మనీ చేయబోయేది ఆలకిస్తున్నా ఘాటుకంకారదని బ్రిటనుపై కోయ మూకుతోవస్తున్నాయి. పార్లమెంటులో కాలనీలు మరల జర్మనీకి యివ్వనిమాట విషయమై ప్రస్తావించగా రేమాత్రం యీవిషయంగురించి ఆలోచించడానికి సిద్ధంగా లేనన్నాడు ప్రధాని చేంబర్లేను.

బ్రిటన్ అటు జర్మనీతో ఒడంబడిక గావించుకొంది. జర్మనీ విజృంభిస్తే దీన్ని ఎదిరించడానికై ఇటు ఇటలీతో ఇంకో ఒడంబడిక గావించుకొనివుంది. తన స్వేచ్ఛాస్వతంత్ర్యములను సంరక్షించుకోడానికై బ్రిటను అతి లౌకికంగా ఏకకాలంలో ఎత్తులు వేస్తున్నది.

***

పాపం బ్రిటనుతో చేరి ఫ్రాన్సుగతి అధోగతి అయిపోయింది. జకోస్లావేకియా విషయంలో తనకుండే పలుకుబడినంతా పోగొట్టుకొంది ఫ్రాన్సు. కొండకొట్టు పెరక్ నుండి కెంజో కెటుకు దిగివచ్చింది.

యిదిగాకుండా మ్యూనిచ్ ఒడంబడికను అంగీకరించడంవలన ఫ్రాన్సు తన అభిమానాన్ని పోగొట్టుకొంది. జకోస్లావేకియా, రుమేనియా, యుగోస్లావియా రాజ్యాల విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకొంది. పోలెండు మైత్రి [illegible] సడలిపోయింది. ఈవిధంగా యూరోపులో తనప్రతిపత్తిని, పలుకుబడిని ఫ్రాన్సు మ్యూనిచ్ సంధిమూలాన పోగొట్టుకొంది.

ఈపరిస్థితులలో ముస్సోలినీ ఫ్రాన్సుమీద పెద్దదెబ్బకొట్టి కాలనీలు కొట్టేయాలని దూకుతున్నాడు. ఫ్రెంచి కాలనీలపై ఈనాడు కాదు ముస్సోలినీ దృష్టి ప్రసరించింది. అబిసీనియా మీదికి దాడిసల్పినదానికి ముందే సంకల్పమువుంది. కాని అబిసీనియా విషయంగురించి లావల్ ముస్సోలినీ ఒడంబడిక [illegible] మూలాన ముస్సోలినీ కృషి అంతయూ అబిసీనియా మీద కేంద్రీకరించబడి యుండుటవలన ఫ్రెంచి కాలనీల ప్రశ్న కొంతకాలం విరామం యియ్యవలసివచ్చింది. యిప్పుడు ఫ్రాన్సు ఇటలీ మందిరోగుగోరలని అడగము లేదు. దానికితోడు నేటిఫ్రాన్సు క్లిష్ట పరిస్థితి ముస్సోలినీకి మంచిఅదనుగా కనపడింది.

ఫ్రాన్సు ప్రతిపత్తి తగ్గడం ఒక్కటేకాదు ముస్సోలినీని యిప్పుడు ఫ్రెంచి కాలనీలమీదికి పురికొల్పింది. ఇంకో కారణంకూడావుంది. యూరోపు యుద్ధంలో, తూర్పున జర్మనీ అధికారం విజృంభించుచున్నది. జర్మనీ ఎప్పుడు బలీయమగుచున్నదో ముస్సోలినీ పూరకుండ దానికి సిద్ధపడని వాడు యింకోవైపు బయలుదేరాడు.

ఉత్తరాఫ్రికాలో ట్యూనీషియా అను కాలనీ ఫ్రెంచివారి కున్నది. ఈ కాలనీలో సగంమంది ఇటలీవారు. గత 30 తేదీ జరిగిన ఇటలీ పార్లమెంటుసభలో ఇటలీ విదేశాంగమంత్రి కియానో ఉపన్యసించుచుండగా సభ్యులందరు రణగణ ధ్వని చేసి కాలనీలకై ఆర్భాటించేశారు. ట్యూనీసియా, కార్సికాలోనుగల అధిక ఇటాలియనులకు తగిన పాక్షిక స్వాతంత్ర్యాలు ఇటలీ ప్రభుత్వం కలుగ చేయాలన్నారు. మధ్యధరా సముద్రప్రాంతంలో ఇటలీ అధికారం వృద్ధికావాలని కోరారు.

కొద్దిరోజులనుండి ఫ్రెంచి కాలనీల సమరణ జరగాలని ఇటలీ పత్రికలు [illegible] ప్రేరేపించుచున్నవి.

అయితే కాలనీలకోసం [illegible] జరిగే అంతర్[illegible] ఇటాలియన్ ఛేంబర్‌లో [illegible] వలో తనకేమీ బాధ్యత లేదని ఇటలీప్రభుత్వం అంటుంది. కాని ఇది ఏమాత్రం నమ్మతగినది కాదు. ఎందుకల్లనంటే ప్రభుత్వంవారి అనుమతి గనక నిజంగా లేకపోయినట్లయితే, ఇటలీలో యీలాంటివి జరగడానికి యేమాత్రం ఆస్కారం లేదన్నమాట. ఫ్రాన్సుమీద ఇటలీ పత్రికలు ఇట్లు విషంకురిపిస్తున్నాయి. ఫ్రెంచి పత్రికల బహిష్కారంకూడా ఇటలీలో ఆరంభమైంది.

***

ఫ్రాంసు మాత్రం ఒక్క అంగుళం కూడా ఇటలీకి ఇవ్వడానికి వీలు లేదంటున్నాది. ఇదే గాకుండా ఇటలీకి యింకా మరికొన్ని కోరికలు వున్నాయి. ఒకటి సూయెజ్ కాలువ బాకీలకు సంబంధించినది; రెండవది జిబూటీ రైల్వే మీద ఇటలీకి అధికారం; మూడవది ఫ్రాన్సు స్పెయిన్ సమస్యను ఫ్రాంకోకు అనుకూలంగా వుండేట్టు అంగీకరించాలి.

బ్రిటన్ ఉద్దేశం ఇటలీతో ఒడంబడికలు గావించుకోవడంలో మధ్యధరా సముద్రంలో పరిస్థితులు ఏమాత్రం మారకుండా యధాస్థితి సాగాలనే ఉద్దేశం. కాబట్టి తనస్వార్థం విషయం మామూకొని ట్యూనిస్ విషయంలో బ్రిటను [illegible] అయిపోయి కూడేటట్లు జర్మనీని హిట్లరుకు దారాదత్తం చేసినట్లుగా ట్యూనిస్‌ను యిటలీకి బలియివ్వాలి.

ఇది యిట్లుండగా ఫ్రాన్సు జర్మనీలో మైత్రి పత్రం గావించుకొనింది. అయితే ఫ్రాన్సుమీదికి ఇటలీ దండెత్తితే జర్మనీ ఇటలీకి సహాయంచేయకుండా వుంటుందా? ఒడంబడికలను కాలదన్నుటకు అలవాటుపడియున్న జర్మనీ యీ ఒడంబడికను మాత్రం ఉల్లంఘించదని ఎవరన్నా నమ్మగలరా?

అదీగాక స్పెయిన్ విషయంలో జర్మనీ, ఇటలీలు రేకాళ్ళప్రాణులై యున్నారు. ఫ్రాంకో విజయాన్ని ఇటలీ ఆపేక్షించుచున్నది. ఫ్రాన్సుకు ఇది యిష్టంలేదు. పైగా స్పెయిన్ ప్రభుత్వానికి ఫ్రాంసు సహాయం చేస్తున్నదని ఇటలీ ఆరోపణలు. కాబట్టి యీపరిస్థితిలో ఫ్రాన్సు జర్మనీతో ఒడంబడిక చేసుకొన్నా, నిజంగా రెండుదేశాలమధ్య సఖ్యతం ఏర్పడిందని చెప్పడానికి వీలులేదు. స్పెయిన్ [illegible] పరిష్కారమయేవరకు [illegible] ఫ్రాన్సు ఇటలీ తగాదా విషయంలో ఫ్రాన్సు జర్మనీ మైత్రి [illegible] ఫ్రాంకోకు [illegible]

బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, ఇటలీ నేడు శాంతికోసం ఒడంబడికలు గావించుకొంటున్నా ప్రతిదేశం సమరసన్నాహాలు అతి శీఘ్రంగానే చేస్తున్నాయి. అంటే ఈశాంతి ఒడంబడికలన్నీ ఓటిపండులని వాటి ధృఢత్వం కూడా తూడే అగ్నిపర్వతం నేడు కాకపోయినా, మరొకనాటికైనా తప్పక పగులుతుందని నేటి నమ్మకం.

***

పాంగ్‌హేలో ఫ్రెంచి ఇటలీ సైనికులకు యుద్ధం.

యూరోపులో ఫ్రాన్సు, ఇటలీయుద్ధ దిమ్మ రాజారూ వుందగానే దీని ఫలితంగా అప్పుడే పాంగ్‌హేలో ఫ్రెంచి, ఇటలీ సైనికులకు యుద్ధం ఆరంభమయినది. ఫ్రెంచి [illegible] ఒక ఇటలీవాడు సైనికుడు "ట్యూనిస్, కార్సికా" అని కేకలు వేశాడు. దీనిమీద ఫ్రెంచివారికిని, ఇటలీవారికిని కలహం ఆరంభమైంది. కర్రలు, బాకులు, [illegible] విచ్చలవిడిగా ఎగిరాయి. యీ యుద్ధం కొన్ని గంటలు జరిగింది. ఇంతలో [illegible] వచ్చి శాంతి వాతావరణం ఏర్పరచారు. ఇరువైపులవారికి దెబ్బలు తగిలాయి. ఇకమీదట ఇటలీ సైనికులు గాని, [illegible] గాని ఆ వీధి లోనికి రాకూడదు. ఆ వీధిలో [illegible] నష్టాన్ని చెల్లించుకోడానికి ఇటలీవారు అంగీకరించారు.

***

ట్యూనిస్‌లో అప్పుడే కొట్లాటలు.

ట్యూనిస్‌లో అప్పుడే సంఘర్షణలు ఆరంభమయినాయి. ఇటాలియనులమీద, ఫాసిస్టువ్యతిరేకులమీద ప్రదర్శనలు జరిగాయి. ఇటాలియన్ షాపుల కిటికీలు పగులగొట్టారు. అరెస్టులు జరిగాయి. ఇటాలియన్ రాయబారి కార్యాలయాన్ని సైన్యాలు రాత్రి అంతా సంరక్షించాయి.

అల్జీరియాలో [illegible] 80 వేలమంది ఫాసిస్టు వ్యతిరేకుల ప్రదర్శనం చేశారు. ప్రజలు "కార్సికా మనదేగాలం, [illegible]" [illegible] అని కేకలు వేశారు.

జమీందారీ విచారణ కమిటీ

సిఫార్సుచేసిన సూచనలు

రెండుపక్షాల అంటే రైతులు, జమీందారుల రైతుల వాదనలను [illegible] గాను, వాఙ్మూలం గాను యిచ్చిన సాక్ష్యమును అంతను బాగా పరిశీలించి 10 సూత్రములక్రింద విభజించాము. వాటిని గురించి మా అభిప్రాయాలు యీ విధంగా తెలుపుతున్నాము.

సూత్రము 1.

భూమికి స్వంతదారుడెవరు? జమీందారా లేక రైతా? భూమిని గురించి జమీందారుకు రైతుకువున్న సంబంధం ఎటువంటిది?

సాక్ష్యమును బట్టిన్నీ లా ను బట్టిన్నీ రైతే భూమికి స్వంతదారుడు- జమీందారుడు కాడు- ఎస్టేట్సు ల్యాండు యాక్టు 6వ సెక్షను బట్టిన్నీ ఇండియా శాఖ కాజన్ లా బట్టిన్నీ జమీందారు శిస్తు వసూలుదారుడే "భూమిపైన యితనికి ఏలాటి హక్కు లేదనియు, శిస్తు వసూలుదారుడు మాత్రమే యనియు" ప్రివీ కవున్సిలు తీర్పు [illegible] కలదు. స్వంత భూములను మాత్రమే జమీందారు స్వంతదారుడు కాగలడు. 1802 పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు నిబంధనలలో వుండు వివరములను యెస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు 6వ సెక్షన్ అనుగుణంగానే వుండి. కనుక యీ సెక్షను గురించి ప్రివీ కవున్సిలువారు చేసిన తీర్పు సరి అయినదే-

రైతుదగ్గరనుండి భూమిశిస్తును వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వంవారు జమీందారును నియమించారు. కాని ఈరోజులకు రైతు శిస్తును సరిగ్గా చెల్లిస్తూవుంటే రైత్వారీ రైతులకువలెనే సర్వ స్వాతంత్ర్యాలు జమీన్ రైతుకు కూడావున్నాయి. పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటులో స్థిరంగా నిర్ణయింపబడిన ప్రకారం శిస్తును రైతు చెల్లిస్తున్నంత కాలం భూమిని అమ్మడానికిన్నీ, దానం యివ్వడానికిన్నీ అనుభవించడానికిన్నీ, సర్వహక్కులు వున్నాయి. రైతుకు భూమిమీదహక్కు జమీందారు దగ్గరనుంచి వచ్చిన కల్లగాని, కార్ట్రాక్టు వలనగాని, కలిగినదికాదు. ఈహక్కు రైతుకు స్వంతహక్కుగానే వుంది; వంశపారంపర్యంగా లభించినది.

రెండువిధములా రైతుకే అనుకూలంగా వుంది కాబట్టి పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు జరిగిన ఎస్టేట్లలో రైతేభూమికి స్వంతదారుడనియు, సర్వహక్కులూ గలవాడనియు, కాని పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు జరిగినపుడు రైతుకున్నా, జమీందారుకున్నా, జరిగిన షరతుల ప్రకారం విధిగా శిస్తు చెల్లించవలెనని, శిస్తునుసరిగ్గా చెల్లించవాలని ప్రకటించడానికి క్రొత్తగాల్యాండు టెనెన్సీబిల్లును ప్రవేశపెడుతున్నాము.

గ్రూపు 2.

రెండవ విషయం న్యాయమైన శిస్తు అసగా ఎంత? అని.

పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు జరిగిన సంవత్సరమునకు ముందుసంవత్సరంలో స్థిరంగా నిర్ణయింపబడ్డ భూమిశిస్తు శిస్తే న్యాయమైనది. ఈశిస్తునే రైతు తప్పనిసరిగా చెల్లించవలెను. పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు జరిగినపుడు నిబంధనల నిర్మాతలు జమీందారునకు రైతు చెల్లించవలసిన భూమిశిస్తును పారిభాషికంగా "రెంటు" అని నిర్వచించారు. కాని అప్పుడు స్థిరంగా నిర్ణయించబడ్డది భూమిశిస్తేగాని మరేమియు కాదు.

భూమిశిస్తును స్థిరంగా నిర్ణయించడానికి ముందుగా సెటిల్ మెంటు నిర్మాతలు రైతు తనభూముల పంటలలో ప్రభుత్వానికి ఎంతదామాషా చెల్లించవలెనన్నది నిర్ణయించారు. కొన్ని ఎస్టేట్లలో రైతు తనఆదాయంలో సగం చెల్లించాలని నిర్ణయించినది వాస్తవమే గాని, యీపద్ధతి పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు అయిన అన్ని ఎస్టేట్లకును అన్వయించదు. ఈశిస్తునిర్ణయం గుత్తవిధంగా వుండక ప్రభుత్వంపట్ల చూపుచుండిన రాజభక్తి, తారతమ్యాలనుబట్టి వివిధవిధాలుగా నిర్ణయింపబడింది. హిందూరాజుల కాలంలో మొత్తం ఆదాయంలో పదోవంతు మాత్రమే రైతు చెల్లించవలసియుండేది. తరువాత ఇది ఆరవవంతుగా పెరిగింది.

మహమ్మదీయ రాజుల కాలంలో కొంతకాలం సగం వసూలు చేశారు, కొంతకాలం మూడోవంతు తీసుకొన్నారు. బ్రిటిషు వారి పరిపాలనలో పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు జరిగిందాకా భూమి శిస్తు అప్పటికప్పటికి మారుతూనేవుండేది. యిటువంటి యీపద్ధతిలేని మార్పులను తొలగించుటకే ప్రభుత్వంవారు నిరతమైన శిస్తును స్థిరంగా నిర్ణయించడానికి పూనుకొన్నారు. అన్ని ఎస్టేట్లకును ఒకేవిధంగానిర్ణయింపబడలేదు. ప్రభుత్వంపట్ల ఎక్కువ రాజభక్తిని కలిగివుండిన ఎస్టేట్లకు తక్కువశిస్తు నిర్ణయింపబడింది. ఉదయార్ పాలెం జమీందారు ఎక్కువ రాజభక్తి కలిగి యుండినందుకుగాను ఆయన సంవత్సరానికి 600 లు మాత్రమే పేష్కషు చెల్లించవలెనని ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించారు. ఇంతకు ఎక్కువ మరెక్కడ కనబడదు. పశ్చిమ ప్రదేశంలో వెంకటగిరి, కాళహస్తి, కార్వేటినగరం మొదలగు ఎస్టేట్లలో పేష్కషు ఆదాయాన్ని బట్టిగాక జమీందారు ప్రభుత్వానికి యుద్ధాలలో గావించుచుండే సహాయాన్నిబట్టి నిర్ణయింపబడింది.

పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు స్కీము ఏ అంశములోనైనా ఎచ్చటనూ తిరస్కరింపబడునటుల ఏలాటిసాక్ష్యం ఎవరూ చెప్పలేదు. సాక్ష్యమిచ్చినకొందరు రైతులు ఆరోవంతు నిర్ణయించాలన్నారు. కొందరు యింకోవిధంగా చెప్పారు; మరికొందరు ప్రక్కనుండే రైత్వారీ ప్రదేశములతో సాటు చేయాలన్నారు. వీరికి పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటప్పుడు స్థిరంగా నిర్ణయింపబడ్డ శిస్తుసాక్ష్యాలు తెలియక పోవడంవలన, నిరాశతో, యింకా శిస్తును హెచ్చిస్తారేమోనని భయాందోళనవలనను, రైతు వెంకట ఆందోళన గావిస్తున్నా వారి మొరాలకించి సదుపాయాలు యేవిధమైనవి జరగనందునను, వారు యీవిధంగా సాక్ష్యం చెప్పినారేగాని తమ హక్కులను గుర్తెరిగి చెప్పిన సాక్ష్యం కాదు. కాబట్టి వార్లసాక్ష్యంలో గావించబడిన సూచనలు ఆధారంగా తీసుకోనడానికి వీలులేదు.

పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటప్పుడు ప్రభుత్వంవారు తమ రాష్ట్రమంతటను నిరతమైనశిస్తును నిర్ణయించారు. [illegible] మార్చడానికి వీలులేకుండా స్థిరంగా వుండాలన్నారు- పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటుకు ముందు సంవత్సరము నిర్ణయింపబడిన శిస్తే శాశ్వతమయిన శిస్తని మా అభిప్రాయము-

ఈ విధంగా శాసనం చేయబడాలి. అప్పుడు గనక లోభరూపకంగా గాక ధాన్యరూపకంగా నిర్ణయించబడి వుండినట్లయితే, పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటుకు ముందు సంవత్సరంలో ప్రభుత్వానికి మొత్తంమీద వచ్చిన ఆదాయమును మొత్తం భూమిన్నీ గ్రమనిక పంచిపెట్టినచో యెకరాకు దామాషా యెంతపడునో అంత మొత్తం యిపుడు నిర్ణయింపబడవలెను-

ఇప్పుడుండే ఎస్టేటుల్యాండుఆక్టుకు అనేకులు పెట్టి సవరించడానికి వీల్లేదు కన్ను పూర్తిగా రద్దుచేసి, దీనిస్థానా 1908 టెనెన్సీబిల్లులో సూచించబడిన ప్రకారం కొత్తగా బిల్లొకటి ప్రవేశ పెట్టబడాలి

(2) మద్రాసు ఎస్టేట్సుల్యాండు ఆక్టులో "రెంటు" అని వున్నచోటల్లా "భూమిశిస్తు" అనేమాటను చేర్చవలెను.

(3) భూమిశిస్తును అధికంచేయడం గురించి పట్టా రెగ్యులేషన్సులో 7, 9 సెక్షనులను ప్రాత చట్టంలో 80, 85 సెక్షనులకు బదులుగా కొత్త బిల్లులో చేర్చవలెను.

పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు జరిగిన ముందు సంవత్సరంలో స్థిరంగా నిర్ణయించబడ్డ భూమిశిస్తు న్యాయమైనదని కొత్త బిల్లులో స్పష్టంగా వుండవలెను.

పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటుకు ముందు రేట్లు తెలుసుకొను టెట్లు?

ఇది నిర్ణయించడానికి నాలుగు మార్గాలున్నవి-

(1) పర్మనెంటు పద్ధతిని ఆదాయాలను నిర్ణయించిన అన్ని జమీందారీలలోను మార్పు రేట్లను తెలుసుకొనవలెను. బొబ్బిలి, పిఠాపురం, విజయనగరం, కార్వేటినగరం, రామ్నాడు మరికొన్ని ఎస్టేట్ల విషయములో పరిశీలించి కనుగొంటిమి. పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు తరువాత సర్వే జరిగియుండిన రోజుల, ఆజమీందారీలలో సర్వే చేయబడ్డ భూములపరిమితిని అనగా యెకరాల సంఖ్యను తెలుపు లెఖలు, సాధనాలు దొరకుతాడల కన్యగ్నమారేటు తెలియుగలదు. ఈపద్ధతి మరొకచోట విపులంగా తెలుపబడి యున్నది మొత్తం యెకరాలసంఖ్యను తెలుసుకొని సెటిల్ మెంటు కాలపు పద్ధతిని విభజించాలి.

(2) పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటప్పుడు నాలుగు భూములు ఎస్టేట్లక్రింద చేర్చాటు చేయబడినవి. ఆదాయాన్నిబట్టి పీటినిమయంలో సెటిల్ మెంటు చేయబడలేదు, అంతకుపూర్వం యిది ప్రభుత్వం వారి స్వంతభూములు (క్రౌన్ లాండ్సు) గా వుండేవి. సెటిల్ మెంటు సమయంలో ప్రభుత్వం వారు వీటిని కొన్నిషరతులతో వేలంపెట్టి విక్రయించేశారు. కాబట్టి వీటివిషయంలో సెటిల్ మెంటు సమయంలో ప్రభుత్వంవారి భూమిశిస్తు రేట్లను తెలుసుకొనిరెండు వీటిరేట్లను సులభంగా నిర్ణయించవచ్చును.

(3) పిఠాపురంతరకు ఎస్టేట్ల రికార్డులనుబట్టి పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు అప్పుడు వుండినరేట్లను తెలుసుకొనవలెను ఇటీవలనే రామనాడు జిల్లా కలెక్టరుగారు అందేపట్టి, మురింగిపురం గ్రామాల రేట్లను ప్రభుత్వంవారికి తెలిపియున్నారు.

(4) మెట్టభూములైనా, పల్లపు భూములైనా ఎక్స్పరిమెంటులవలనగాక సమ్మకమైన సాక్ష్యం దొరికితే విచారణ ద్వారాగాని పేరు పేరుగాల భూముల పంటమొత్తాలన్నీ, నిర్ణయించాలి. ఒక యెకరానికి ఎంత పండుతుందో నిర్ణయించవలెను నగదు రూపాయిలుగా శిస్తు చెల్లించేవాడు వాడుకలోని స్థలాలలో వాడుకలో వున్న పద్ధతుల ననుసరించి పంటఖరీదును నిర్ణయించవలెను. తరువాత రైతు చెల్లించవలసిన భాగం క్రమముగా నగదు రూపాయిలుగా నిర్ణయించవలెను పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటుజరిగిన సంవత్సరానికి ముందు సంవత్సరంలో వున్న ధరలను బట్టి యీఖరీదును నిర్ణయించవలెను. ఈ రీతిగా మెంబరం శిస్తురేటు తెలుస్తుంది.

ప్రతి తాలూకాలోను కొన్ని ముఖ్యమైన భూములను నిర్ణయించవలెను. పైన వివరించిన ప్రకారము పరీక్షలవల్లనో, విచారణవల్లనో, ఒక యెకరంలో పండే పంటను నిర్ణయించవలెను. ఆ జమీందారీలో అమలులోనున్న దిట్ట లేక పెన్యూయును బట్టి ప్రభుత్వంవారికి రావలసిన దామాషాను అనగా మేల్వారమును నిర్ణయించవలెను. పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు జరగడానికి ముందువున్న ధరలనుబట్టి దీనిక్రయం నిర్ణయించవలెను.

ఇపుడు అన్ని ఎస్టేటులలోను పరిపాలన మూనపటి కంటె బాగుగానే జరుగుచున్నది. సెటిల్ మెంటుకు ముందుకంటె యిపుడు పంటలు అధనంగానే వున్నాయిగాని తక్కువగాలేవు. కాబట్టి పైన తెలిపిన పద్ధతి ప్రకారము దామాషాలను ధరలను నిర్ణయించిన రోజుల జమీందారులకు యేవిధమగు అన్యాయం జరుగదు. కాని యీ పద్ధతిని పరిశీలించడానికి యేలాటి అభ్యంతరం వుండడానికి అవకాశంలేదు.

దీనికొరవ 19 పేజిలో చూడుడు.

యోగరత్నాకరము

(అపూర్వవైద్య గ్రంథము)

శ్రీమాన్ ఆయుర్వేద భూషణ, పండిత

వేటూరు శ్రీనివాసాచార్యులుగారిచే వ్రాయబడిన

'అమృతకర' యను ఆంధ్రతాత్పర్య వివరణ సహితము

ముద్రణములో నున్నది. త్వరలో వెలువడును.

అడ్రస్:—

ఇండియన్ మెడికల్ స్టోర్సు అండ్ డిస్పెన్సరీ, నెల్లూరు,

1938 [illegible] లోపల [illegible] అడ్వాన్సు పంపువారికి అసలు ఖరీదులో

రు 1 లు 0-2-0 తగ్గించి [illegible] పంపబడును.

గన్నవరం ఎస్టేటు

అడవి నెక్కలము గ్రామములో
జమీందారిణీగారు గ్రామసభోతుల
తెచ్చిపెట్టిరి.

అడవినెక్కల గ్రామములో రైతులకు చిర కాల అనుభవమున్న భుక్తములలోయున్న షుమారు వెయ్యియకరముల అరణ్యమును వశించు కొనె నని గన్నవరం ఎస్టేటు జమీందారిణీగారు తలచి షుమారు వదియకరముల అరణ్యమును వశించిరి.

రైతులు తమ అనుభవములోయున్న అరణ్యమును జమీందారిణీగారు వశించు చున్నందున సదరు అరణ్యమును వశించకుండా అపుచేయ వలసినదిగా ఇంజక్షన్ ఆర్డరు యివ్వవలసినదిగా కోరుతూ బెజవాడ మునసబ్ కోర్టులో పిటీషన్ దాఖల్ చేసియుండిరి. సదరు పిటీషన్‌పై మును సబ్ గారు 30—11—38 వ తేదీన ఇంజక్షన్ ఆర్డ రును యిచ్చియుండిరి.

యీలోగా జమీందారిణీగారు 28—11—38 వ తేదీన వెంగలరాజపురం వగైరా గ్రామముల నుండి షుమారు 150 మంది క్రైస్తవులు మున్నగు వారిని అడవినెక్కలము గ్రామము తీసికొనివెళ్ళి వారికి కల్లుసారాయీలు పోయించి గ్రామము లోని రైతులను భయపెట్టుచున్నందున గ్రామస్తు లు మద్రాసు రివిన్యూ మంత్రిగారికి, కృష్ణాజిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటు గారికిని గ్రామము లోనికివచ్చి అల్లరిచేయుచున్న పరాయి గ్రామస్తు లనుగూర్చి తంతిద్వారా తెలియజేసిరి.

యీఅల్లరిని గురించి విచారించుటకు గాను గన్న వరం పోలీసు సబ్ఇనస్పెక్టరుగారు 30—11—38 వ తేదీన అడవి నెక్కలము గ్రామము వెళ్లి అచ్చ టి పరిస్థితులను కొంతవరకు విచారించి అచ్చటకు వచ్చియున్న పరాయి గ్రామస్తులను అచ్చటనుండి వెళ్లగొట్టుటగాని విచారణ పూర్తిగా జరుపుట గాని జరుపక పోలీసు సబ్ఇనస్పెక్టరు గారు గన్న వరంవెళ్లి నందున గ్రామములోనికి వచ్చియున్న పరాయి గ్రామస్తులవలన తమ ఆస్తి ప్రాణములకు యేవిధభంగము కలుగునోయని అచ్చటి రైతులంద రు భయపడు చున్నట్లు తెలియుచున్నది.

—మురుకుంట్ల వెంకటప్పయ్య.

కోవూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘము.

పైవిద్యాసంఘము యొక్క మహాసభ డిసం బరు నెలలో జరుగునట్టుల తీర్మానింప బడెను. కాని కారణాంతరములచే 1939 సం॥ జనవరి నెల మొదటి వారములో జరుగునట్టుల తీర్మానించ బడి నది. మహాసభకు స్థానిక స్వపరిపాలనా మం త్రిగారగు గౌరవనీయులైన శ్రీయుత బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు హాజరగుటకు దయతో సంగీక రించిరి. విద్యాశాఖా పార్లమెంటరీ సెక్రటరీ గారైన శ్రీయుత సి. కె వార్కే గారుకూడా హాజరయ్యెదరు. కావున తాలూకా యందలి ఉపా ధ్యాయులెల్లరు సభకువచ్చి, కార్యక్రమమును జయప్రదము చేయ కోరుచున్నాము. త్వరలో మహా సభ తేదియును, కార్యక్రమములు వెల్లడి చేయ బడును.

వి. రామయ్య,
సంఘ కార్యదర్శి.

తుఫాన్

"నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము !"

——x——

పోలూరు శ్రీమన్నారాయణయ్య,

"ఆంధ్రభాషా ప్రవీణ"

——(o)——

ప్రభవ వత్సరమున నీవు ప్రతిభఁ జూపి
సింహపురి మండలమునకుఁ జేటు దెచ్చి
తీంకనైన విశ్రాంతి నీకేల లేదు?
నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము!

***

చేలఁగి గృహముల, ధ్వంసంబుఁ జేసినాఁడ,
వట్టి బీదలఁ, గడు, క్షోభ పెట్టినాఁడ,
వింక నేమేమి దలఁచితో, యెవ్వఁడెఱుఁగు?
నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము!

***

తథ్య మెఱుఁగక నిను, జగత్ప్రాణుఁ డనుచుఁ
బుడమి జను లెల్ల దలఁతురు; పూజ్యులైన
వారు, క్రౌర్యంబుఁ బూనుట, పాడి యగునె?
నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము!

***

ఆనుటకు లేవె నీకు, జలాశయములు?
వీచుటకు లేదె, నిర్జన విపిన భూమి?
కూల్చుటకు లేదే, నీకెఁ గుధర పంక్తి?
నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము!

***

మించు లతకూన లేదె, వరించుటకును?
మెడను గైసేయుటకు లేదె, మేఘమాల?
ఏల యీలీల నేఁచెదు, జాలి మాలి?
నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము!

***

మన్ను మిన్నెఱుఁగని, నీకు తెన్ను దెలిసి,
వన్ను గడఁ బన్ని, తెలిదమ్మి నున్న వాఁడు,
కొన్ని గ్రామముల నిన్నన్న సున్నఁ జేసె,
నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము!

***

ప్రజల బిడ్డల రీతిఁ గాపాడి నట్టి,
రామచంద్రుని ప్రియుడు, నీప్రేమ పుత్రుఁ
డాంజనేయుండు, మది మెచ్చఁ డరయ నిన్ను;
నిల్పు మోయీ ప్రభంజనా, నీదు చలము!

***

నిర్మలంబగు గగనము నీకు తండ్రి;
నిత్యమైనట్టి ప్రణవము నీదుమాత,
గాన, వంశము నైనను గణుతిచేసి,
నిల్పుమోయీ ప్రభంజనా నీదుచలము!

***

భువనముల నెల్లఁ బాలింపఁ [illegible] రేణ్యు;
లట్టి కవులను నిక్కల్లఁ బెట్టఁబోకు;
సత్కవులు శాపమొసఁగ మోక్షంబుగలదె?
నిల్పుమోయీ ప్రభంజనా, నీదుచలము!

—ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః.

మహాత్ముని కొరడా.

నిజమైన సత్యాగ్రహి ఎవరు?

అపహాస్యోద్యమంలో ఉద్యోగాలు పోగొట్టుకొనవారు మరల ఉద్యోగాలు యిప్పించమని గాంధి మహాత్ముని కందలకొలది లేఖలు వ్రాస్తున్నారు. దీనిని ఆక్షేపిస్తూ నానన ప్రతిక లో గాంధీగారు ఒక వ్యాసం ప్రకటించి

మరల ఉద్యోగాలు కోరడం నిజమైయున్న సత్యాగ్రహి చేయవలసిన పనికాదని దెబ్బకొట్టాను.

ఒక మహాసంగ్రామం చేయునప్పుడు ఆది దౌర్బల్యముతో గూడినదైనను, అహింసాత్మకమయిన దైనను, అందలి యోధులకెట్టి నష్టముకలిగినను భీమారకుల పద్ధతియున్న యొడల అందలి గొప్ప దనము, ఆశ్నాగాము పోవునియూ, ఏమయినను పరిహారమేమియును ఆపేక్షించకుండ సర్వ నాము పోగొట్టుకొనుటకు సిద్ధముగనున్నవారే అసలు సత్యాగ్రహియనియూ, అత్యంత త్యాగ మును అనుభవించుటలోనే గొప్ప దనముగలద నియూ, భారతపదవలెనను నర్దేశములో కాంగ్రెసు అందజేసిన యొడల కాంగ్రెసు నిర్మాణము భగ్న మగునని యూ, కాంగ్రెసు మంత్రుల వ్యక్తులకు త్యాగులను తృప్తిపరచవలెనంటే వారికే అపఖ్యాతి కల్గు ననియూ, యిందువలన కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠకే కళం కము కలుగుననియూ, యీవ్యాసమున గాంధీజీ తెలిపెను.

జేలము చేసిన భూములను మరల యిప్పించుట అవసరమని గాంధీజీ యీవ్యాసంలో చెప్పాను. ఇదివరలో ఈభూములను వేలంవేసినప్పుడు ఏలాటి విచక్షణలేకుండా యిష్టం వచ్చినటుల పాటలు తెగకొట్టారు. కాబట్టి అలాంటిభూములను మరల యిప్పించుట ప్రభుత్వవిధి కాన్నాడు. ఇది దేశాన్ని గెల్చుకొన్న పరరాజులకన్నా కొంత భాగాన్ని మరల స్వాధీనపరచుకొనటుల అగును.

పెదారికట్లపంచాయతీకోర్టు

ధనికవాడుల హస్తగతమైయున్నది.

అయిదుగురు మెంబర్లు వడ్డీ వ్యాపారస్తులు తలిమ్మ నలుగురిలో ఒకరు కరణం, మిగతా ముగ్గురు విద్యాగంధమెరగనివారు.

మద్దయి అన్నరు పెట్టుకొంటే తీసుకోరు. కష్టాలు చెప్పుకొంటే వినరు. యింకో కోర్టుకు ట్రాన్స్‌ఫరు పెట్టుకుందామంటేనా, దొంగలివాళ్లే మంగలివాళ్లే, మాదిగవాళ్లే నమ్మరెయ్యమంటూ రని భయం. బయటికివచ్చి చెప్పుకోడానికి భయ పడుచున్నారు. యునిరాతల అట చట్టం రాక ముందు యెన్నలు పాలుపోన్నాలో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్రభుత్వంవారు [illegible] పంచాయతీ కోర్టు [illegible] 1937 అక్టోబరునుంచి యిప్పటికూరకు వచ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] యిచ్చింగి [illegible] [illegible]. పోలీసు [illegible] [illegible] [illegible].

వి. వి. సుబ్బయ్య.

బ్రిటీషు సైనిక ఆయుధ అభివృద్ధి.

చేంబర్లేను ప్రకటన.

బ్రిటిష్ సైనిక, ఆయుధ బలాభివృద్ధిని గురించి కామన్సు సభలో ప్రధాని చేంబర్లేనుగారు క్రింది ప్రకటన చేశారు.

ఇంగ్లాండును, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములలో చేరిన దేశాలను కాపాడుటకును తగిన ఆయుధ సైనికాభివృద్ధి చేయబడును. ఆయుధాభివృద్ధి విషయంలో ఇదివరకు చేసిన నిర్ణయములను ఉపసంహరించుకొనుటలేదు. ఆయుధనిర్మాణమును కొంత వరకు చేసి నిలిపివేయుట మూలమున ఆయుధబలమును నిలిపివేయుట మూలమున విసర్జనమునకు యితరరాజ్యాలు పట్టుకొనగలవేమో ప్రయత్నించి చూడబడును.

సైనికావసరములకు ప్రత్యేకంగా కావలసిన శస్త్రముల రకములను తయారుచేయుటకు లాంకుషైరు మిల్లులకు కంట్రాక్టు ఇవ్వబడెను. కొన్ని సన్నమైన శస్త్రములు ప్రత్యేకంగా కావలసియున్నవి. అట్టిసన్నమైన తయారుచేయుటకు తీరైన ప్రత్తిని ముడిసరకును, రాకోవు పంటసరకును, గవర్నమెంటువారు తీసుకొనెదరు.

ఫ్రాన్సులో భారతీయ పత్రికా విలేఖరుల అరెస్టు.

సమ్మెవార్తలు పంపనీయకుండా పంపివేయుట.

అమృత బజారుపత్రిక విలేఖరి, శివనర్ హిందూస్తాన్ టైమ్స్ విలేఖరి యిద్దరు లండన్ నుండి పారిస్ కు సమ్మె వార్తలను పంపించడానికి వెళ్ళారు. తిరిగి 2-వ తేదీన ఫ్రెంచి అధికారులు అకారణముగ పారిస్ నుండి డిప్పే రేవునుండి రైలుమీద తీసుకొనివెళ్లి, అచ్చటనుండి న్యూ హావెన్ కు రాత్రి స్టీమరుమీద ఎక్కించి లండను పంపించారు.

రయితు బిడ్డ.

—పఠాభి.

కాదనకూ

కవచమ్మును
వేసుకొని వెన్రాత్రీ,
జగడమ్మున చంపకున్న
కూడా తనతోడిమాన
వులను,— రయితు, పోరాడే
గడుసుదిట్ట కాదనకూ;
యోధులలో యోధుడు, వీ
రాధివీరు, దనమనూర
రత్నమురా రయితుబిడ్డ.

ఎదురొర్కొనుచు

ఎత్తుకొండ
తోడ, కడుపుటగ్గితోడ
మ్రింగు పేదరికముతోడ
ఉక్కుమాడ్కి నుండగ, వీ
కారలిరేగు కరువుతోడ,
-ఎడదతోడ నెదుర్కొనుచు,
ఇబ్బందుల సిబ్బందుల
సేని, సరకుసేని, జగా
పోటరిరా రయితుబిడ్డ.

జంకకుండ

సడలని తన
వెడదరొమ్ము వీధులలో
వెడలిననూ, వెలుగురేని
సతతత్తడి తేరి చక్ర
ములు, కడిండి మ్రోతతోడ,—
సగ్గకుండ జంకకుండ;
కడుపిడుగులు పడి పగిలిన
వయినబడీ, పగులనట్టి
ప్రాణమురా రయితుబిడ్డ.

ఓపికతో

ఓర్వరాని
పర్వతముల బరువుక్రింద
మ్రగ్గు, తగ్గు, మట్టిలోకి
కుత్తుకవరకుం గ్రుంగుసు,
కాని విరిగిపోక, చివర
యూపిరితో, ఓపికతో,
వ్రాలుగాని, వ్రీలకుండ
కాలకుండనుండు, శక్తి
వంతుడురా రయితుబిడ్డ.

ఇంకానా

ఈలాగున
నీవుకూడ నీకుండే
పసరమట్లు బక్కచిక్కి,
ముక్కులతో పొడుచుకర్ర, ది
నుకాకములను సగించుట?
ఈలాహిరి యింకానా?
న్యాయముగా నర్హమయిన
నీస్థానమును దీసుకోక
రావయ్య రయితుబిడ్డా!

త్రోసివేసి

నీచుట్టున
గోడలలాగున్న యట్టి
మూర్ఖతనూ, మూఢమతా
చారములను, భారములను
నెగ్గనసా నిస్పృహనూ,
తూగుటనూ, త్రోసివేసి,
గగనమందునగల స్వేచ్ఛా
సింహాసన స్వీకరణం
రమ్మోయి రయితుబిడ్డా.

నకల మందుల చూచి మోసపోకుడు

40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలముబాధనిర్మూలిని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

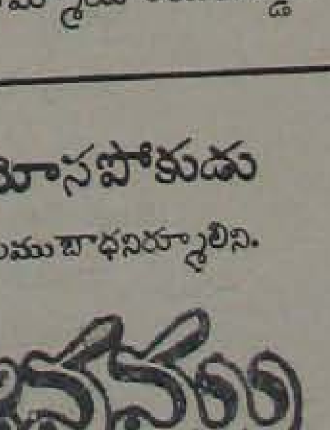

తలనొప్పుల నూన్నము, వాయుసోటులన బాపును, పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్ల పోగొట్టును, కీలుకీలల తేలించును, వాపుల మాపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్,

మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

భారతదేశంలో బ్రిటిషు వ్యాపారం

భారతీయులను నిర్బంధించ వలెనని పార్లమెంటులో చర్చ.

కామన్సుసభలో కన్సర్వేటివ్ పక్ష సభ్యుడు బ్రిటిషువారి వ్యాపార వృద్ధికై భారతీయులను నిర్బంధింపవలెనని క్రింది రీతిగ వాదించిరి.

ఇంగ్లాండునుండి ఇండియాకు బ్రిటిష్ వస్త్రముల ఎగుమతి క్షీణించినది. 1914 లో తెప్పించుకొన్న ప్రత్తి కంటెను ఎక్కువ ప్రత్తిని ఇండియా నుండి ఇంగ్లాండు యిప్పుడు ఎక్కువగా తెప్పించుకొనుచున్నది. అట్లుండియు 1914 సం॥ పూర్వము ఇండియా తెప్పించుకొనుచుండిన బ్రిటిషు వస్త్రముల సరకులు సగమువంతుమాత్రమే యిప్పుడు ఇండియా తెప్పించుకొనుచున్నది.

ఇండియాకు దిగుమతియగు బ్రిటిష్ సరకులకు ఇండియా గవర్నమెంటు తక్కువ సుంకములను విధించునట్లుగా మనము పట్టుదలతో వాదించి బలవంత పరచవలెను.

ఇండియానుండి మనము తెప్పించుకునే సరకు ఎంత ఎక్కువగా నున్నదో మన ఇంగ్లాండునుండి ఇండియా తెప్పించుకునే సరకు ఎంత తక్కువగా నున్నదో తెలియపరచి కేవలం వ్యాపార సరళిగానే మనము ఖండితముగా మన సరకులను భారతీయులు తప్పక అభిమానించవలసినదిగా కోరవలెను.

ఇండియానుండి లాంకుషైరు వర్తకులు విశేషంగా ముడి సరకును తెప్పించుకొనుచున్నారు. గనుక బ్రిటిష్ యంత్రాగారములో తయారైన సరకులకన్నింటికిని భారతదేశంలో ప్రత్యేకాభిమానాదరణ యుండవలెను.

ప్రభుత్వపక్షమున సర్ స్టాన్లీరీడు గారు క్రింది సమాధానమిచ్చిరి:—

1914 సం॥ పూర్వం ఇండియాలో లాంకుషైరు మిల్లు గుడ్డలు ఎంతఎక్కువగా అమ్మకమగుచుండెనో ఆవ్యాపారమును పునరుద్ధరించుటకిప్పుడు సాధ్యముగాదు. ఇండియానుండి ఎంత ప్రత్తి ఇంగ్లండు దిగుమతి చేసుకొనవలెనను విషయము ఇంగ్లాండుయొక్క లాభ నష్టముల ననుసరించి ఆంగ్లేయులే నిర్ణయించుకొనుచున్నారు. ఆవిధంగానే బ్రిటిషు సరకులను ఎంతవరకు తెప్పించుకొనవలెనను విషయము నిర్ణయించుకొనుటకు భారతీయులకు హక్కుగలదు. ఇప్పుడు ఇండియాలో బ్రిటిషు వస్త్రములకు వున్నటువంటి వ్యాపారమును చెడకుండ నిలబెట్టుకొనుట ఎట్లు అనే విషయమునే మనము ఆలోచించుట కర్తవ్యమైయున్నది.

మునగాల రైతుల ఘోష
ప్రభుత్వ చెవికెక్కుట లేదా?

మునగాల పరగణాలలో ప్రజలను బాధించుచున్న ఘోరమైన బాధలు ప్రజల దుర్భర జీవితానికి కారణమైన జమీందారీ అక్రమాలున్నా అప్పుడప్పుడు పత్రికా ముఖమున తెలుపు వార్తల వల్లను, ప. కృ కాంగ్రెసు కమిటీవారి రిపోర్టు వల్లను, నాయకుల సంచారముల వల్లను, ప్రభుత్వమునకు పకేపకే సమర్పించబడిన మెమోరాండముల వల్లను, ప్రపంచమునకు విపులముగా తెలియవచ్చినది కాని ఇంతవరకున్న ప్రజల కష్టాలేమియూ తీరక పోవుటే గాక మరింత ఇనుమడించుటచే నిజముగా ప్రభుత్వమనేది ఒకటియున్నదా యని అనుమానము కలుగుచున్నది.

ప్రభుత్వము చెవిటిదా?

జమీలో చెలరేగియున్న అక్రమ శిస్తులు అక్రమ నిర్బంధములు, వెట్టి, అక్రమ అగ్రిమెంట్లు ప్రోనోట్లు, అక్రమజప్తులు, మొ॥ వాటినుండి మమ్ములను విముక్తి చేయుట ప్రభుత్వ ధర్మమంటూ అందుకుగాను న్యాయమైన ఒక కమిటీని నియమించి నిష్పాక్షికమైన విచారణను సాగించ వలసినదని గౌ. ప్రధానామాత్యులకున్ను, గౌ॥ రివిన్యూ మంత్రులకున్ను, జిల్లా కలెక్టరు, జిల్లాపోలీసు సూపరింటెండెంటు మొదలగు ప్రభుత్వాధికారులందరకు అనేక విధములగు మనవుల ద్వారాను తెలియ జేసికొనియున్నాము. మరిన్ని ప్రస్తుతం పెట్టుచున్న అక్రమ నిర్బంధములున్నూ, క్రిమినల్ కేసులున్నూ, శిస్తువసూళ్లలోను, రైతు భూములలోని చెట్ల ఫలసాయమును అపహరించుటలోను ప్రభుత్వము సరియగు విచారణను జరిపించ వలసినదిగాను కోరదమైనది. కడపటి స్థితిలో ప్రజలను జమీందారును ముఖాముఖిగా విచారించి వివాదరహితముగా ఉభయ పార్టీలను సౌచ్చరించ వలసినదిగా కూడా కోరితిమి.

కాని ప్రభుత్వమేమో ప్రజలు సమర్పించుకొన్న విన్నపములతో ఏకొక్కటియూ ఆలోచించుటలోను, సహాయ మొనరించుటలోను పూర్తిగా నిరాదరణ చేయుటయే ధర్మముగా ఎంచినారు సైగా జమీందారు రిపోర్టులననుసరించి స్థానిక పోలీసులు సుమారు 110 మంది రైతులపై క్రిమినల్ కేసులు పెట్టియున్నారు. 80, 40, 70 మైళ్లదూరముకూడా రైతులు కోర్టులకు వెళ్లవలసి వేయగలిగిక కాలినడకనే పోతున్నారు. జమీందారు పిటీషనుపై సె 144 ఆర్డరు ప్రయోగించి రైతుల పశువులు చెరువులలోనికి రానీకుండా ఆటంకపరచుచున్నారు. అజ్ఞానులను రైతులను బెదరించి ఏవో కాగితములపై వేలిముద్రలు వేయించుకొనుచున్నారు. రైతుభూములు దాపరి ఇనాములలోని రైతుల చెట్లనుకూడా కట్టుకోనీకుండా అడ్డగిస్తూ, కొట్టుకొన్న పిమ్మట ఉపయోగించుకోనీకుండా ఎప్పుడు కావలసిన అప్పుడు మాపు నట్లు బాండ్లు వ్రాయించుకొంటున్నారు. రైతు భూములలోని చెరువుల నాగళ్లు జమీందారు ఆక్రమణపై నంబర్లు వేయకుండా వున్నాయి. దావాలలో వాయిదాలపై వాయిదాలు వేయుటచే రైతులు వనిపాటలు వదలి కోర్టులచుట్టూ తిరుగుటతో నష్టపోవుచున్నారు. కాని ప్రభుత్వం ఏమిన్ని పూనుకోక మిన్నక చూచుచున్నది. యిట్టిపరిస్థితులలో రైతులేమిచేయాలి?

కాంగ్రెసు జమీందారీయా?

రైతులిట్లు మొరపెట్టుకుంటుంటే చెవిటిముండకు ఊదినట్లు ప్రభుత్వము తనకు గాదన్నట్లు ఊరకొనుచున్నది. ఇది అదనుగాచూసి జమీందారీ అక్రమాలు చెలరేగుచున్నాయి. శిస్తులకై జప్తులను ప్రారంభించారు. పోలీసుల సహాయాన్ని పొందారు. రైతులు ఇండ్లలో లేనిసమయం చూసి దావాలవిచారణలో గ్రామాంతరాలు వెళ్ళినఆదును చూసి గ్రామాలలో ప్రవేశించి, ఇండ్లలో దొరబడి జప్తుచేయటం, స్త్రీలను నిర్బంధపర్చి వసూలుచేయటం జరుగుతోంది. జమీ రైతు సంఘ ఉపాధ్యక్షుడగు ఉప్పల రామయ్య గారి భార్యమెడలోని కంటెను జప్తుచేసారు. డిమెండుక్రింద చెల్లింపవలసిన శిస్తును రామయ్య గారు నిరుడేచెల్లించివేసినారు. వీర నారాయణ గారు ఇంట్లో లేని సమయంచూసి, తలుపులు ఊడదీసి చరాస్థిని జప్తుచేసి ఎవ్వరుండికోరా దబ్బిన ఆయన తల్లిని నిర్బంధపర్చి శిస్తువసూలు చేసినారు. డి మాం డు నో టీ సు నూ మాత్రం భూ మి పై గు చ్చి వ చ్చి నా ర ట!

రేపాల గ్రామస్థుల శిస్తులన్నియూ 25 వ తేదీన చెల్లించెదమని గ్రామకర్ణంగారు చెప్పి 28 వ తేదీన మునగాలకు వాయిదాకు వెళ్ళగా ఎస్టేటు ఉద్యోగులు అదినమే గ్రామంలో ప్రవేశించి గ్రామంలోనున్న స్త్రీలను బెదరించి, పక్కనున్న నరసింహులుకూడెం పోయి అచ్చటిప్రజలను భీతావహులను చేసి, ఎంతో హంగామాచేసినారు. ఇటేవిధంగా ఇండ్లలోను, గ్రామాలలోను పురుషులులేని సమయంచూసి దొరబడి నానాఅల్లరి చేస్తున్నారు. జామీనుమీద వదలుటలేదు; ప్రామెసుమీద చెల్లింపునట్లు వ్రాయుటలేదు; జప్తు అస్థి ఎవరిదో విచారించుటలేదు; సరియైన విలువను కట్టుటలేదు. ఈవిధంగా ప్రజలలోనున్న విశ్వాసాన్ని, ధైర్యాన్ని చెడగొట్టుటకై కాంగ్రెసు జమీందారీలో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఇట్టిఅక్రమాలను, దౌర్జన్యాలను పీనల్ కోడులోని సెక్షనుల ప్రకారమే ఎదుర్కొనుటకు రైతులు పూనుకొంటే అది దౌర్జన్యము, శాంతిభంగం! సె 144, సె 107 ప్రయోగాలు నిర్బంధాలు.

ఇంతమాత్రంచేత రైతులలో ఆధైర్యం కల్గుతుందనీ, సంఘం విచ్ఛిన్నమగుతుందనీ, జమీందారీ దౌర్జన్యాలకు 1931—38 లోవలె లొంగిపోతారని తలచుట వెఱ్ఱి. రైతులు తమ ఏర్పాట్లలోనే ఉన్నారు. ఈదౌర్జన్యాలే గనుక నిరాటంకంగా సాగుతూ ప్రభుత్వం మోక్షం కల్గించుకోనట్లయితే ప్రజలే స్వయంక్రియాచరణకు పూనుకొని జమీందారీవిధానాన్నే సరింపుచేయగలరని తెలియజేయుచున్నాము.

—ఒక రైతు.

ఆమరణాంతం నిరశనదీక్ష

న్యూఢిల్లీ అనుమతిర సందర్భమున స్థానిక ప్రభుత్వం అవలంబించిన వైఖరికి అసమ్మతి [illegible] ప్రము రాంబరోసెలార్ శివరాం అనునతడు 1 వ తేదీ నుండి ఆమరణాంతం, నిరశనవ్రతం ఆరంభించెను.

వెంకటగిరి దివాణంలో

ఎవరండీ యీ మహాపురుషులు?

తిరుమాటచేతనే దివాణానికి దీపగాంధియై ఎగింటే ఒక ఉద్యోగి "హిజ్ ఎక్సలెన్సీ మహారాజా సాహెబు" అని సంబోధించి తమకు అన్నంపెడ్డి వెంకటసుబ్బారెడ్డి తన పూర్వీకులు తిక్కవరపు సీతారామిరెడ్డి గారికి ఎక్కడ గౌరవ పురస్సరంగా ఉత్తరం వ్రాయవలసి "శ్రీ శేష లైన" అని వ్రాసినట్లు (అదివారు కమొకిస్తేదు గేండి) ఉత్తరం వ్రాశాడట వెనక. ఎవరండీ యీ తెలివిగల్ల తిరపతి వెంకటేశ్వర్లు?

* * *

'పబ్లిసిటీ ఆఫీసర్' అనేది తెలియక 'పబ్లిక్-సిటీ ఆఫీసర్' అని వ్రాసి బపిడిల్లలచేతకూడా భంగపడ్డాడట నే! ఎవరండీ హరాణరూపారసం ముదిరంబు గిందార దిగవ్రాని గట్టున్నచేదిన ఆంగ్లవిద్యా పారంగతుడైన సూర్యవంశపురాజు?

* * *

పస్మాను పుట్టు పంగనామంవేసినా వైదెయ్యి నాతేఆయింది చూడు నా తెధా కా అని మీసం మీద చెయ్యేసి సవాల్ చేస్తున్నాడ నే! ఎవరండీ యీ తిరుపతూరు వీరాగస్వామి?

* * *

యెంత కొమ్ములతిరిగిన బడాబడారైనా యింత యెన్నముద్ద ఆడచేతిలోవేసేగాని తరమిద్య దటనే దివాణంయింతు, ఎవరండీ యీ యవతార మూర్తి గోపాలకృష్ణుడు?

* * *

క్షామడంబరాల్లో గడ్డీ, నీళ్లు, లేక బిడ్డకు పాలులేక అల్లో లక్ష్మరాయుని అలవటించే పాడివి కాపుతోనవుండి "మాదుపుట్టపాలు పిండిస్తేనే నాకింత తిండిపెట్టమని" దివాణంలో శపథంచేసి వచ్చాడటనే! ఎవరండీ యీ ఎంగిమాపుల్లో పిల్లదెశ్శ ప్రజ్ఞాశాలి?

—చిత్రగుప్త.

వెంకటగిరి క్షామం-జమీందార్ల ఉదాసీనం

క్షామ పరిస్థితులేమో ఎక్కువగానున్నవి- పంటలు పోయినవి- వర్షాలు తిరుస్థితనే నమ్మకం పోయింది-

కంచెల్లో గడ్డిలేదు- కంచ పుల్లల్లు తెమ్మంటున్నారు- మనుష్యులకు తిండిలేదు- పశువులకు గడ్డిలేదు-

వెంటనే రిస్కుచేసి శిస్తుమినహాయింపు చేయడం కంచపుల్లన్ను మాఫీచేయడం అవసరం- రైతు సంగతెట్లున్నా- జమీందారు సంగతెట్లున్నా- అధికార్లకేకులకు మొరపెట్టికాని ఆసరంజెట్టరు 1931 సం॥ ఉద్యమంలో నశించిన లంచాల బాధ సెటించుప్రిన్సుగారి మొదిపెపు దీపంతో తిరిగా పెరిగి పోయింది-

కలెక్టరువారి యీ క్షామడంబరాల సొరొ్శి పెకొందు దొరతో ప్రస్తావిస్తే అది అన్న- గారి విషయం అన్నాడట- క్షామడంబరాలకు అన్న- నర్వాలకుతోవరాలకు తమ్ముడు కారణం! లాంబె (లాబ్జిపిట్టగాదు- ఒంటెగాదు) మాదిరుంటే వీరి రాచరికాని! ఏం జబాలు జాసింది!

కలెక్టరుగారు జమీందార్ను వదలి [illegible] కార్యా- క్షామనివారణ అవసరం నదుపాయం కల్పించాలి.

జమీన్ రైతు సంఘంవారు వెంటనే సమాచారమై కర్తవ్యాన్ని నిరూపించుగాక.

— ఒక రైతు.

పాము మందు.

ఏపాము కరిచిన ఎట్టిపరిస్థితిలో నైనను యీ మందు అద్భుతముగ పనిచేయును.

అనేకులకుకొన్ని యన్నిసార్లు కేసులలో పనిచేసినది.

డబ్బి వెల రు 1-0-0

తేలుమందు.

ఈమందు ఎలక్ట్రిక్ వస్తువులతో తయారు చేయబడినది. అద్భుత గుణమిచ్చును.

సీసా వెల రు 0 12-0.

అజీర్ణ విధ్వంసిని

అజీర్ణమువలననే అన్ని వ్యాధులు కలుగుచున్నవి ఆహారము జీర్ణించినచో శరీరమునకు పోషణగలుగును. కావున మావురు అజీర్ణ మాన్పు మందు రూపు మాపవలసియున్నది.

ఈమందు నానావిధము లైన అజీర్ణముల యందును (బంగారుస్పష్టి)ముగ పనిచేయును. ఇంతవరకు మించిదిలేదు.

డబ్బి వెల రు 1-8.0

వారుకోరవలసిన విధుల మందుతో పంపబడును. మందులు వి. పి. ద్వారా పంపబడును పోస్టేజి ప్రత్యేకము,

నిమ్మలబోలు వెంకటసుబ్బయ్యా,
పాముమందు డిపో,
పూరంధూరు
కాళహస్తిపోస్టు,
చిత్తూరు జిల్లా.

యూనాని వైద్యసారము
(తెలుగు)

నాడిపరీక్ష, వ్యాధుల పేర్లు, వాటి గుణములు తగు చికిత్సలు ధాతుపుష్టి, క్షయ, ఉబ్బసము ఉష్ణవు, యిటువంటి సకల వ్యాధులకు నమ్మకమైన చికిత్సలు వ్రాయబడియున్నవి. సుమారు 400 పేజీలు బైండుచేసియుండు కాపీ 1-కి రు 2-8-0. పోస్టుఖర్చులు 0-7-0. వలయువారు.

రాజవైద్య H. M. కమాలుద్దీన్,
కార్వేటినగరం (చిత్తూరుజిల్లా)

2 రత్నములు

మహాత్మునిచే కనిపెట్టబడిన పునర్జన్మము కలిగించు, రెండు రత్నములు

పుంసత్వ ఖర్జూరపు కాయలు-అమృతపిలా

నపుంసకత్వమును పోగొట్టి ధాతుపుష్టి వీర్యవృద్ధి దీర్ఘవ్యాధులవల్ల స్త్రీ పురుషులకు ఆనందము యిచ్చును. [illegible] 20 [illegible] 11 [illegible] 33 [illegible] అమృతపిలా 1 సీసా [illegible] రు 6-0-0 [illegible]

రాజవైద్య
H. M. కమాలుద్దీన్,
కార్వేటినగరం (చిత్తూరు జిల్లా)

నెల్లూరుజిల్లా తూర్పు పడమర భాగముల తారతమ్యాలు

అగస్త్యరాజు సుబ్బరాయుడు.

ఈమండలములోని తూర్పు తాలూకాలవారి కంటె పడమటి తాలూకా వారులు వ్యవసాయాదిక పరిశ్రమాదిక వివిధ పరిస్థితులలో చాలా వెనుకబడి యున్నారని జిల్లాలోని అన్నికరగతుల ప్రముఖులు వీరికి సహాయముచేసి ప్రభుత్వము ద్వారా అభివృద్ధికి తీసుకొని రావలయునని అశించి ఈమండలముయొక్క రెండుభాగముల తారతమ్యములను పరిశీలించి ఈక్రిందివిధమున నిరూపించుచున్నాను. ఇందలి విషయములు చాలా వరకు నెల్లూరుజిల్లా రెండవ సెటిల్మెంటు రిపోర్టు నుండి సంగ్రహింప బడినవి. ఈమండలము (జిల్లా) 580 సర్కారు 1412 జమీందారి, మరియు శ్రోత్రియ గ్రామములును 8086.8 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము 1486222 జనాభాకలిగి పరిపాలనా సౌష్ఠవము కొరకు 10 తాలూకాలు 3 జమీను డివిజనులుగా భాగింపబడినది. ఇందు 3962-46 చ. మై. (దాదాపుసగము) భూమి జమీందారుల వశమునగలదు. ఈ జిల్లాలోని తూర్పుసముద్రతీరపు తాలూకాలు 6 న్ను చాలావరకు అన్యోన్య సామ్యము గలిగిన వగుటను, పడమర కొండప్రాంతపు తాలూకాలు 7 కేవలము మెట్టభూములతో కూడి ఒకమాదిరిగల వగుటను 2 భాగములుగా విభజించి తారతమ్యగణన చేయుచున్నాను.

తూర్పుభాగము.

(ఎ) అభివృద్ధి

కందుకూరు, కావలి, కోవూరు, నెల్లూరు, గూడూరు, సూళూరుపేట, తాలూకాలు తూర్పు భాగమనబడును. ఇది 8849.43 చ మై. వైశాల్యము 785 గ్రామములు 815608, జనసంఖ్యయు, గలిగియున్నది గత 80 సం॥ గా నాటికి 19-1 వంతునను ప్రత్యేకముగా పట్టణములయందు మాత్రం (నెల్లూరు, కోవూరు, కావలి, గూడూరు కందుకూరు) సగటున 29-4 జనవృద్ధి అయెను 80 సం॥ వర్షపాతము సగటున 40-24 దుక్కులు పడుచున్నది.

(బి) నీటిపారుదల.

పెన్నారు నిష్టంక్రింద 162500 యకరములున్న Non Delta చెర్వులక్రింద 77915-56 కల్లు యు 2,40415-56 పారుదలగుచున్నది దీనికి 250 లక్షలు ప్రభుత్వము వ్యయపరిచెను మరియు పెన్నారు ఆనకట్టపై కలువులు ఎత్తు చేసె ప్రయత్నము గలదు. దానివలన యింకను 25 వేల యకరములు పారుదలగునని ఉద్దేశింపబడినది. ఇట్టిపారుదల సౌకర్యముండుట వల్లనే యిచ్చటి రైతులు దుర్భిక్ష కాలములో సైతము చిక్కుపడకుండా సుభూర్ణ ఫల సాయమునను, వ్యాపారాభివృద్ధివల్లను సుఖపడుచున్నారు.

(సి) పరపతి

ఈప్రాంత్యమున వ్యవసాయకులే ఎక్కువగా ఋణదాతలుగా యున్నారు. వీరిలో ప్రసిద్ధులగు షావుకార్లసంఖ్య 500 పైగా గలదు. ఋణములు ముఖ్యముగా భూములు కొనుటకు 80% ఇండ్లుకట్టుటకు 16% వంతునను గలవు సుమారు 800 సహకార సంఘములు 1. సెంట్రలు బ్యాంకి 18 సూపర్ వైజింగ్ యూనియనులు 3. భూమి తనఖాబ్యాంకులు గలవు. వీటిసహాయమున రైతులకు పరపతి పుట్టుటచేతను వ్యవసాయాను కూలతవల్లను ఆహార వ్యవహారాదులలో ఏలాటి యిబ్బంది పడవలసినదిలేదు

(డి) వ్యాపారము.

ఈ భాగమున రైలు 144 మైళ్ళు లక్కింగా పాయువెలాలు 142 మైళ్ళు రెలురోడ్లు 761 మైళ్ళు గలవు వీటివల్ల రాకపోకలకు వ్యాపారాభివృద్ధికి వసతులుగలవు మరియు బియ్యపుమరలు రిజిష్టర్ అయినవి 26, కానివి 70 ఇతర చిల్లర ప్యాక్టరీలు 8 గలవు ఇవి జీవితావసరములగు పరిశ్రమాదులకు మిక్కిలి తోడ్పడుచున్నవి.

(యి) విద్యా.

నెల్లూరులో 1 కాలేజియును, బాల, బాలికల హైస్కూల్లు 2 న్ను గలవు మరియు గూడూరు కావలి, కందుకూరు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెములలో 4 హైస్కూల్లున్ను ఇతర సాంకేతిక, మాధ్యమిక పాఠశాలలున్ను విరివిగాగలవు. అందువల్ల ప్రజలయందు సామాన్య ఉత్తమ విద్యావ్యాప్తికి ఎక్కువ అవకాశముగలదు.

(యఫ్) ఆరోగ్యము

ఆయుర్వేద, యూనాని, ప్రకృతి వైద్యాలయములున్న గవర్న మెంటు ఆస్పత్రులున్న దానివల్ల యుండుటయే గాక జిల్లా ఆసుపత్రియు స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా అమెరికన్ మిషను ఆస్పత్రులు గలవు గనుకనే ఆరోగ్యవృద్ధితోసహా ప్రజావృద్ధికూడా ఈ ప్రాంత్యమున ఎక్కువగా గలదు.

(జి) స్థానిక సంస్థలు

ఈమండలమున జిల్లా బోర్డు సర్కిల్లు 42 లో ఈభాగమున 24 గలవు శాసనసభలకు అధికాంశ స్థానముసహా అస్థానములు యీప్రాంతీయులకే చెందియున్నవి. కాబట్టి అన్ని సంస్థలలో వీరికి పలుకుబడి, కార్య నిర్వహణముకూడా గలవు.

పడమర భాగము

(ఎ) నైసర్గికము.

దరిశి, పొదిలి, కనిగిరి, ఉదయగిరి, ఆత్మకూరు, రాపూరు, వెంకటగిరి తాలూకాలు పడమర భాగమనబడును ఇది 4686-86 చ. మై. వైశాల్యముండును 198 సర్కారు 814 జమీను మరియు శ్రోత్రియ గ్రామములును 670616 జన సంఖ్యయును గలదు. ఈభాగమున 30 సం॥ లెఖ పరిశీలించిన సగటున సర్కారు తాలూకాలో నాటికి 7. 1 వంతున మొత్తమున 18-5 వంతున జనాభా వృద్ధియైనది పట్టణములయందు వృద్ధిలేదు గాని 1911-31 మధ్య కనిగిరిలో మాత్రం నాటికి 21 % వంతున తగ్గినది

(బి) పారుదల

ఈభాగమున డెల్టాలుగా గణింపవలసినవిలేవు. కనిగిరి తాలూకా మోపాడు, పాలేపురం, ఆత్మకూరు తాలూకా వీరానేను మొదలగు పెద్దచెర్వులున్న కొన్ని చిన్న చెర్వులున్న గలవు వీటి ఆధారమున 28849/- యకరముల భూమిమాత్రం పారుదల యగునని నిర్ణయించబడినది గాని ఫలముల వర్షములు లేనిచో ఫలింపు రాదు. ఈజలాధారములు పెట్టుబడి దాదాపు 29 లక్షలు మాత్రమే. మరియు ఈప్రాంత్యమునకు సంబంధించిన ఏపారుదల పథకమైనను ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ ఆలోచనలో కూడాలేదు.

(సి) ఇతర చిల్లర పరిస్థితులు.

ఈ ప్రాంతమున ఋణదాతలు చాలాస్వల్ప సంఖ్యగలవారు-అందు ప్రసిద్ధులు 30 కంటే తక్కువగలరు. ఋణములను భూములుకొనుటకు 18% ఇండ్లు కట్టుటకు 5% కుటుంబ ఖర్చులకు 20% దావాలకు 7-% వ్యవసాయ ఖర్చులకు 15% గలవు. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు 71 తప్ప ఇతర ఏ విధమయిన బ్యాంకీలుగాని పెట్టుబడి సంస్థలుగాని లేవు. ఈ జిల్లా ఉత్తర, దక్షిణ సరిహద్దున వెంకటగిరి డివిజను లో ఎల్లకూరు, వెంకోరు మధ్యను దరిశేదు, తర్లుపాడు మధ్యను 48 మయిళ్లు రైలున్న అచ్చటచ్చట 368 మయిళ్లు రోడ్డుమార్గము తప్ప ఇతర రాకపోకల సౌకర్యములుగాని వ్యాపారాను కూలతలుగానిలేవు ఆత్మకూరు తాలూకాలో రిజిష్టరు కాగి బియ్యపుమరలుతప్ప ఇతర ప్యాక్టరీలుగాని మరలుగాని ఏవిధమయిన పరిశ్రమిక సాధనములులేవు విద్యా విషయమున 3 హైస్కూళ్ళు, 4 మిడిల్ స్కూళ్ళు కొన్ని బోర్డు స్కూల్లు తప్ప ఇతర ఏవిధమయిన విద్యాసంస్థలులేవు ఆరోగ్యవిషయమున కొన్ని రూరల్ ఆస్పత్రులు (స్వల్పసంఖ్య) తాలూకా గ్రామములలో 4 గవర్మెంటు ఆస్పత్రులు తప్ప ఏవిధమయిన చికిత్సాలయములు లేవు- ఉన్నవి అయిన అందరికి అందుబాటులోలేవు.

(డి) స్థానికసంస్థలు

ఈప్రాంతమున జిల్లా బోర్డు సర్కిల్లు 18 మాత్రముగలవు-యింతకుతప్ప ఇక ఏవిధమయిన అవధికారసంస్థలుగాని ఈప్రాంతీయుల కందలి సభ్యతలుగానిలేవు శాసనసభా సభ్యతలు ఈప్రాంతీయులకులేవు. సరిగదా జిల్లా బోర్డులో మైనారిటీ లేవందునను అర్థికాది విషయముల లెక్కలేక యుండుటవల్లను, అన్యోన్య సహాయ విశ్వాసములు లేవందునను జిల్లాబోర్డు అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్ష పదవులకు పోటీచేయుచున్నదే ధైర్యముకూడా వీరికిలేదు, పదవులకొరకు తూర్పు తాలూకాలవారిపార్టీ విభేదముగలిగినప్పుడు మాత్రము అందొకరిని బలపరచి నెగ్గించుటకుతప్ప సాముదాయకముగా ఓటర్లు ఏదేని ఒక కార్యమున లాభము కొరకు పోరాడి విజయమందుటకు వీరికి అవకాశములేవు వీరు ప్రయత్నించి విఫలమయినదికూడాలేదు. యిది ఈ జిల్లా యొక్క పూర్వాపరభాగ పరిస్థితి వివర్శనము.

సముదాయ కర్తవ్యము.

ఈజిల్లాలోని రైతులు- ప్రముఖులు, ధనికులు, జిల్లాబోర్డుసభ్యులు గా॥ స్థానింసంస్థల మంత్రిగారును సర్వజనోపయోగమయిన సోమశిల ప్రాజెక్టు విషయమయి శీఘ్రముగా కలిసి కృత్యకృత్యులగుదురని కోరుచున్నాను. పడమర తాలూకాలవారు వారివారి గ్రామములకు సంబంధించిన జలాశయములకు మరమ్మతులో లేక నూతన నిర్మాణమో ఏదిఅవసరమో దానిని తక్షణం ప్రభుత్వమునకు నివేదించవలయును. మరియు, ఆరోగ్య, విద్యా, పరిశ్రమాది సౌకర్యముల కనుకూలతగల ప్రతిపాదనల నేర్పరచి ప్రభుత్వ సహాయము కోరవలయునని ప్రార్థిస్తున్నాను. స్థానికులందరికీ లేని చేయునది స్థలాంతరముకొట్లు సహాయపడుము! గనుక మనము కార్యోన్ముఖుల మయితేనే మనకు తప్పక సహాయ్యము లభించగలదు. ఈ సంపారుదల పనులకొరకు ప్రభుత్వము అక్కడికి 110 లక్షలు ప్రత్యేకించినపుడు అవసరకార్యముగా నిరూపించి వారికి తెలియపరచి అందొకటి చెరువు మాత్రమైనను లభించినచో బానిసాధము మనము పొందకపోవుటయే గాకుండా మన తమిళసోదరుల ఉపయోగార్థము ఆ ద్రవ్యము వినియోగపడి ఆ ఋణాధిపత్య మాంద్యములలోపై బడక మానదు-

శ్రీమాన్
ఆయుర్వేదభూషణ
పండిత

ఏటూరు శ్రీనివాసాచార్యులవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు.

పూర్ణచంద్రోదయము:- స్వర్ణమిశ్రితము, స్వర్ణము సిందూరరూపముగ నిందు చేరియున్నది. బుద్ధి బలమును, భుజబలమును, కామోద్దీపనమును, కలిగించును. క్షయాది సమస్తరోగములను కుదుర్చును. ఆయుర్వృద్ధిని కలిగించును.

(క్రయం తులం 1 కి రు 12-0-0)

స్వర్ణమాలినీవసంతము:- ధాతుగతజ్వరము, పురాణజ్వరము, క్షయజ్వరము, కాలికాజ్వరము, సన్నిపాతజ్వరము, వీనికి దివ్యౌషధము, బలకరము. తు॥ 1 కి రు 12/- మోతాదు 1 కి రు 0-2-0.

వసంతకుసుమాకరము:- మధుమేహము మొదలగు సమస్తమూత్రవ్యాధులు, కాస మొదలగు శ్వాసకోశవ్యాధులు, వీనిని పోగొట్టును. శరీరమునకు బలమొసంగి ఈ యౌషధసేవనము చేసినవారినందరిని వసంతకాలమున వృక్షములు, లతలు, చిగిర్చి పుష్పించి ఫలవంతములగునటుల నరయౌనులను చేసి, వసంతకుసుమాకర మను పేరును సార్థకము చేయునదిదియే. తులం 1 కి రు 16-0-0 లు మోతాదు 1 కి రు 0-8-0 లు.

రజత చంద్రోదయవటి:- 'సవామేహము' అనశ్వాయు, గనోరియా, ఉపదంశ వ్రణములు వీనికి దివ్యౌషధము. క్షీణించిన అంటువ్యాధులను మొదలంటు పోగొట్టి శుక్ర ధాతువునకు బలము నొసగును. దీనికి పారిబాధ్యకష్టమును అనుపానముగ సేవించుటయుత్తమం. తు. 1 కి రు 5-0-0 లు మోతాదు రు 0-1-0 లు.

స్మృతిసాగరరస:- ఉన్మాదమును గంటలలో కుదుర్చును. మోతాదు 1-కి 0-1-0 దీనికి మాణిక్యగంధారిష్టమునుగాని, మారులింగ రసాయనమునుగాని, అనుపానముగ సేవించవలెను.

(ప్యాకింగ్ పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం)

గవర్న మెంటు ఇండియన్ మెడిసన్ స్కూలు సెంట్రల్ బోర్డువారిచే ప్రకటింపబడిన పుస్తకములోని సమస్తౌషధములును - ఓషధులును మావద్ద సిద్ధముగనున్నవి.

నెడియన్ మెడికల్ స్టోర్సు అండ్ డిస్పెన్సరీ,
టవున్ హాలుకు ఎదురుగ, నెల్లూరు.

రసికుడు "లారెల్"

ప్రపంచంలోకెల్ల హాస్యంలో చక్రవర్తి "చార్లీచాప్లిన్." ఆయనశిష్యుల్లో "లారెల్" ఒక సుప్రసిద్ధ హాస్య నటకుడు.

లారల్ - హార్డీ యిద్దరు ఒకేఫిల్ములో నటిస్తూ వుండేవారు.

ఆ మాదిరే "ఉల్సీ, వీలర్" కూడా ఒకేఫిల్ముల్లో కలసి నటిస్తూ వుండేవారు.

మన హిందీ ఫిల్ముల్లోకూడా చార్లీ డిక్షీట ఒకటిగా నటించేవారు.

ఈమధ్య లారల్ హార్డీతో విడిపోవడం-

తనవుద్యోగానికి తిలోదకాలు యివ్వడం తటస్థించింది. పాపం లారల్, హార్డీ ఇంగ్లీషుఫిల్ముల్లో జోడుగా నటిస్తూంటే నవ్వని ప్రేక్షకుడు వుండరు.

***

అటు వుల్సీ, వీలరు జతలో వుల్సీ దివంగతు డయాడు.

ఇక వీలరు ఒంటరిగా వుండడం తటస్థించింది.

హార్డీకికూడా అంతే!

జోడుగా నటిస్తూన్నవాళ్లలో ఒకటి లోపమైతే, రెండుఎద్దులబండికి ఒకఎద్దు లేకపోతే ఎలానో అలా నన్నమాట.

కాని,

అందరికన్న లారెల్‌స్థితి చాల దీనావస్థలో వుంది. వుద్యోగం వూడిపోగా గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటన్నట్లు సంచారమనే ఓటుకుండ మరింత కష్టమని తోచించి.

ఇతని మూడోభార్య ప్రత్యక్ష రాక్షసంటే ఈమే అని ప్రసిద్ధి.

***

లారెల్ మొదటిభార్య 1934 లో విడాకులిచ్చింది.

మళ్లీ యింకోదాన్ని పెండ్లి చేసుకున్నాడు. కాని యిదీ 1937 లో విడాకులిచ్చింది.

అంతటితో వూరుకోక మూడో పెండ్లి "ఇల్యానా"ను చేపట్టాడు.

పాపం ఆ అమ్మ అరుగుపెట్టిందే దరిద్రం దాపరించింది.

ఈమె దుబారి. నీళ్లలాగ డబ్బు ఖర్చుచేస్తూవుండేది- "ఏమే అలా ఖర్చు చేస్తావు డబ్బుని అంటే,-

నాయిష్టం నోరుమూయ్ అని సమాధానం-

ఆమాటకు తిరిగి జవాబిస్తే దెబ్బ లారెల్‌కు.

అలాంటిభార్య పోరుపడలేక చస్తూ వుంటే అక్టోబరు 25 న లారెల్ బాగా తప్పత్రాగి మోటారు తప్పుగా నడుపుతూంటే పోలీసులు పట్టుకొని కోర్టుకు ఈడ్చుకుపోతే-

కోర్టులో జడ్జిముందు ఈ సమాధానం యిచ్చాడు-

నాభార్య చెప్పకుండా ఎక్కడికో పోయింది. ఆరోజల్లా నేను వంట వండుకొని చేతులూ కాల్చుకొని కళ్లు పొగతో నిడ్చాయి-

నెప్పుడో బాగా పొద్దుపోయిన తరువాత వచ్చింది-

ఎక్కడికి పోయావని దండించాను-

అంతటితో మహంకాళీ స్వరూపంతో ఒక ఇనుపపుకుక్కను పట్టుకొని బాదింది యిష్టంవచ్చినట్టు-

ఎంతవరకు బాదిందంటే ఇంట్లోంచి నన్నూ గెంటేవరకూ-

పోలీసులకు ఫోను చేయాలని పోతూంటే (యింట్లోనే) నన్ను పట్టుకున్న చేతులు వదలలా-

తైటికి గెంటి ఒక గంపెడు ఇసుక నాకళ్లల్లో కొట్టింది- అదీ జరిగింది జడ్జీగారు అని-

---

నెమలి:కంట నీరు కారిన వేటకానికి ముద్దా?

—[•]—

వెంకటగిరి ఎస్టేటులో రైతులు అత్తి, జువ్వి పిండెలుతిని బ్రతుకు జీవుడా అంటుంటే, 1347 ఫసలీ బాకీలు దమ్మిడీతోకూడా వసూలు జేయుటకు విశాల దయాహృదయులగు ఎస్టేటువారు ప్రయత్నిస్తున్నారట-

---

వెంకటగిరి ఎస్టేటు దక్షిణఖండంలో అనేకాలా కాలలో యీ సంవత్సరం వాస్తవాలు మొదలు వర్షములులేక మెట్ట మాగాణి పయిర్లు యెండిపోయినవి. పశువులు మేయుటకు గడ్డి మొలకలేదు యిప్పుడు రైతులను అన్నము లేకనున్నా పశువులను భరించుటకు వీలులేకనున్నా అల్లాడుచున్నారు అట్టి యీతరుణములో కొంతవుంది రైతులు యిప్పటికే అత్తి, జువ్వి పిండెలు తెమ్ముకుని వుడకబెట్టుకొని తినుచూ కాలము గడుపుచున్నారు. ఇప్పుడు ఒక పయిసా కూడా అప్పులు యిచ్చువారు కంటికి కానరాలేదు. ఇట్టి కాలములో శ్రీరాజాగారు స్పెషల్ గుమాస్తాలు నియమించి సన్న 1347 ఫసలీకి ఒక్కపైసా బాకీ వుండినా అట్టిరైతుయొక్క వెంకటి బకాయిలకు దావాలు మొదలగు చర్యలు జరిగించుటకు లెఖలు తయారు చేయుచున్నారు.

సదరు రాజాగారు ప్రజలను పాలించు నిజమగు రాజులై అంటువుండివున్నయెడల తనఎస్టేటు రైతుల విషయంలో చెర్యలు తగ్గిరాకుండా కలిపించుటయు కొన్ని అప్పులను తన రైతులకుపంచిపెట్టుటయు సదరుచెర్యలు పనులు గలిగించినందున తాము తన రైతులు బాగుపడుటకు మార్గమును వెతుకుదురు. అట్లుగాక వైప్రకారం చర్య జరిగించుట రాజనీతిగాదు.

గౌరవనీయులగు మన రాష్ట్రి రివిన్యూమంత్రిగారు యెస్టేటు ల్యాండుఆక్టు సవరణ నివేదికలో సమాచుపరచిన రీతిగా ఈరాజాలు శిస్తువసూలుచేయు రోజంట్లుగాని వేరుగా భావించ నక్కరలేదు ఇందులకు నిదర్శనములు వేరుగా చూడ నక్కరలేదు వీరు నెమలి కంట నీరు కారితే వేటకానికిముద్దా అను సామెతకు బలపర్చు రోజంట్లేకాని సాంగోపాంగముగా పరిపాలించు రాజులైన తన యెస్టేటులోని ఈ కరవులములో ప్రతి గ్రామమునకు మండి రైతులకు వేదార్చు యెడల తన శక్త్యానుసారముగా సహాయముచేయక ఇట్టి కసాయి కోత జమీన్ రైతుగా వుండుటకన్న ఈ కరవుకాలములో చచ్చుటమేలని వారి అభిప్రాయము. వీరికి వీరిరైతుల ఎడల నెవరు రోయ్యాత్రమును లేనివారు. ఈనిండుకరవు కాలములో ప్రతిగ్రామమునుండి ప్రజల యెడల ఎంతరో మాటలయినను చెప్పి ఆప్యాయత చేసి యేదో ఒకమార్గమయినను చూపక నిరంకుశముగా ఈకాలములో ఏదోఒకసాకును, సలహాగావించి రైతులను వివాదగ్రస్థులచేయుట. వీరికి సరియయిన దివాను లేకమున్నా, సరియయిన సలహాదారుడు లేకనున్నా యీలాంటి వింతచర్యల పాలగుచున్నారు యిట్టివారికి ఈకరవుకాలములో గవర్నమెంటువారు శ్రద్ధవహించి తగిన సలహానొసంగి సన్న 1846 ఫసలీ బకాయికి వాయిదాలు యిప్పించుటకు రైతులమయిన మా దీనాలాపములు విని దమ్మిడిలను కాపాడవలెనుచూ ప్రార్థించుచున్నాము.

పె. కోదండరామిరెడ్డి

పోలీసుల నిరంకుశ చర్యలు.

ప్రయాణీకుల కష్టాలు.

హైదరాబాదులో స్టేటు కాంగ్రెసు ప్రారంభమైనది మొదలుకొని పల్లెల్లోను పట్నాల్లోను పోలీసు కాపలా అధికమైంది పోలీసుల నిరంకుశత్వం, గ్రామోద్యోగుల దుండగాలు, దినదినాభివృద్ధి గావించినవి. ప్రతివార్ని అనుమానించి బాధిస్తున్నారు. 'దున్నపోతు యీనిందిఅంటే దూడను కట్టివెయ్యి' అందురేకాని యోచన చాలతక్కువ. బంధువులను చూడవచ్చినవారిని అనుమానం తీరేవరకు లాకప్ చేస్తున్నారు బ్రిటిష్ గ్రామాల వారంటే అసలే గిట్టుటలేదు రైలు స్టేషనులో జరిగేటి తనవు గుప్తచారుల మట్టడి. ప్రజలుఎంత చెప్పుకొన్నా వినక తిరుగు రైళ్లలోనూ, బస్సు, లారీలోనూ, తీసుకొనివెళ్లి హారియిస్తుమెంట్సిన ప్రశ్నకేంలో పూరుపల్లె లేనిచోట విడిచిపెట్టుచున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా రేపల్లెవాసులు చిన్నకోట పోతరాజు, ముప్పిసత్యనారాయణ గార్లను, హైదరాబాదు స్టేషనులో పట్టుకొని, బంధువుల చూడవచ్చితిమని ఎంతచెప్పినావినక లారీలో తీసుకొనివెళ్లి తోడదగ్గర అడవిలో విడిచిపెట్టారు. పాపము వారు అష్టకష్టాలుపడి చేటికి మధిరచేరిరి. పురాగుల సహాయంతో యిల్లుచేరుకున్నారు వీరుపడిన బాధలు అపారం కృష్ణజిల్లా వాసుల యిద్దరిని వ్యాపారం నిమిత్తం వెళ్లుచుండగా రంగల్లు స్టేషనులో పట్టుకొని తిరుగురైల్లో పంపివేశారు వెనుకటు. ఇట్టి అన్యాయాలు, అక్రమాలు జరుగుచున్నవి ప్రతివాణ్ణి అనుమానించి అమాయక ప్రజలను బాధించుట ప్రభుత్వానికి క్షేమంగాదు. అధికార్లు పోలీసులు తమచర్యలను మార్చుకోవాలి.

సుంకర వీరభద్రయ్య.

చల్లపల్లి రాజాగారి హైస్కూలు వార్షికోత్సవము.

తే 25-12-38 ది ఆదివారమునాడు శ్రీమంతు చల్లపల్లి రాజాగారి హైస్కూలు వార్షిక విద్యార్థుల 11 వ వార్షికోత్సవము జరుగును. పూర్వ విద్యార్థులందరు, తమ చందాలతో సహా దయచేయగోర్తాము.

వేమూరి వెంకటేశ్వర్లు,
కార్యదర్శి.

రామకృష్ణ ఖాదీ భాండారం
ట్రంకురోడ్డు – నెల్లూరు.

మావద్ద అన్నివిధములైన శుద్ధఖద్దరు రకాలు దొరుకును.

సన్నము - జరీపేటు - రాజపాళెం- పొందూరు - కనుపూరు అన్నిరకాలు ధోవతులు - అంగవస్త్రములు - సాదాగీరల ప్రింటు రకాలు- తుండ్లు అన్నివిధములైనవి కలవు.

ఇంకా అవసరమయిన రకాలు ఆర్డరిస్తే నేయించియిస్తాము. కాని వెల సరసం - ఫల మధికం.

రాయవరపు జగన్నాథం,
ప్రొప్రయిటరు.

—రవి—

చరిత్ర వెనక్కి తిరిగింది.

'రైతే భూస్వామందైతే'-

—ఒక పత్రిక.

నిరంకుశంగా- నిరాఘాటంగా జమీందార్ల ఏకాధిపత్యానికి ఒకగొడ్డలి పెట్టులన్న మాట.

... ...

స్వామ్యా వాదుల్తో చేతులుకలిపి ఛాయి ఛాయి అనే రోజులుపోయి-

రైతురాజ్యానికి యిది ప్రథమ సోపాన మన్న మాట-

ఇంతేకాదు ఆంధ్రకేసరి ఒకటిన్నర సంవత్సర అహోరాత్రముల కృషి యొక్క ముక్తాఫలము కేటి మద్రాసు లాండు రెవిన్యూచట్టం.

***

రైతే భూస్వామందుకాని జమీందారుకాదు-
'లాండు రెవిన్యూచట్టము' గాని
'ఎస్టేటు లాండుఆక్టు' కాదు.

***

పిల్లతండ్రి: నేను నాకూతుర్ని యిచ్చేటందుకు నీదగ్గరనుంచి నాకొక హామీ కావాలి.

పెండ్లికొడుకు: ఓ, అయితే నో కో క "బీమా" యిస్తాను.

***

మద్రాసు మెయిలు హిందూ పత్రికలు

'పర్మనెంటుగా సెటిల్మెంటు చేయబడ్డ ఎస్టేట్లలో రైతే భూమిపై సర్వాధికారి" అని ప్రకటించడంకంటే విప్లవకరమయిన సిద్ధాంతం మరివుండబోదని అంటుంది మద్రాసుమెయిలు. మరి అలా 'మద్రాసుమెయిలు' అనడంలో అంతకంటె ఆశ్చర్యంలేదు. గాని ఆతెలుగు 'జనవాణి' కూడా అనడం మరింతలనకొని ఆశ్చర్యం కాదు.

కాని జాతీయతత్వంగల 'హిందూ'కు కూడా ఆతేవ్యాధి పట్టడం మరింత విపరీతంగావుంది. ఇలాంటి పత్రికల్ని ప్రజలు బహిష్కరించి బుద్ధి చెప్పడమే గుణపాఠం!

కాని అపత్రికలవాళ్లే గోలంతా యీవిపో ధ్రు నిర్మాతలు రైతుల సహజహక్కుల్ని యింత కాలంనుండి అపహరిస్తున్నా దోపిడిగాండ్లు జమీందార్లనుంచి రైతుకే జన్మహక్కులెలా వుంటాయని

అందరూ ఈసమయంలో జమీందార్ల ప్రతినిధులకు ఎలా కూడ దీస్తున్నారో విస్పష్టమవుతూవుంది కాని-

వీరికి ఎంత ప్రతిభల శక్తులున్నా ఎంత కుహనా రేగించినా సముద్రంలో కుహనా రేగినట్లు అవుతుంది ప్రజాశక్తిచేత.

***

శిశురక్షణ బిల్లు:

గవర్నమెంటు శిశురక్షణ బిల్లును అసెంబ్లీలో పాస్ చేయించబోతోంది.

—ఒక పత్రిక.

గవర్నమెంటు శిశువులదగ్గరనుంచి బిల్లు పాస కడానికి ధర్మాత్ములు ఒప్పిస్తుంది కాబోలు!

***

మామను మించిన అల్లుడు.

"ముస్సోలినీవల్లనె ప్రపంచశాంతి ఏర్పడింది... ఈరహస్యాన్ని ఎవరూ తెలిసికోలేదు" అని మొన్న కౌంటు చియానో అన్నాడు.

అవును మరి ముస్సోలినీ అంతవాడు చియానో- అందుకే ముస్సోలినీ అల్లుడు మామ తరువాత కాబోయే ఇటలీ నియంత

కాని నోబెల్ బహుమానం ముస్సోలినీకి దక్కితే బాగుండును!

***

"మనిద్దరం పెండ్లి చేసుకుంటే నీ కష్టాలకు నష్టాలకు భాగస్వామినిగా వుంటాను"

'నాకేమీ కష్టనష్టాలు, బాధలు లేవులే'

'ఓ! అయితే మనిద్దరం పెండ్లిచేసుకునేది ఎప్పుడు'?

***

అసెంబ్లీలో పార్లమెంటరీ కార్యదర్శి తెలుగులో ఒక తెలుగుగాయనకు ఏదో తర్జుమా చేస్తాంటే ఏమిటీ పెద్దల అలవాటని గొణుక్కాడట రాజాజీ కాని, బహుశా శరంత్ గారు అది మంచికే పార్లమెంటరీ సెక్రెటరీకి ఏదో పని కల్పించడం అనుకొని వుంటాడు.

***

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం

'మనందరం (సంస్థానాధీశులు) మునిగినా తేలినా ఒకకట్టుగావుందాం' అన్నాడు నరేంద్ర సభలో జాంసాహేబు గారు మళ్లీ. మీరందరూ మొంగటు మునిగేటప్పుడు సముద్రంలో అయితే ఏబాధా- కష్టంవుండదు.

కానిమీరు మునిగేటప్పుడు నాటువెప్పిలే మిమ్మల్ని నీళ్లలోంచి పైకితీస్తే నాటుబహుమానం వస్తుంది ఏబాధాలేకుండా ప్రజలకి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం వస్తుంది.

ప్రజాశక్తి!

561 సంస్థానాలలోగల ప్రజలు 8 కోట్లమంది కాంగ్రెసులో చేరి వాళ్ల జన్మహక్కుల కొరకు పోరాడుతూంటే సంస్థానాల స్వాతంత్ర్య సమరం సమసిపోతుందా?

'561 సంస్థానాధీశులెక్కడ 8 కోట్ల ప్రజలెక్కడ?'

'16 వందల జమీందార్లుచేయ బోయే గడబిడ—

'160 లక్షల జమీందారీ ప్రజలు గడగడలాడ్తారా?

మీరు మిక్కిలి వారందరూ కాంగ్రెసులో చేరితే యిక జమీందార్లగతి- నరేంద్రులగతేం కావాలని ధర్మ సందేహంలో పడొద్దు. బుద్ధి తెచ్చుకొని 'అందరి మానవులొకటే అయితే జాతిధర్మ తప్పదిరేంలా?' అనే సమస్యవుండదు

***

సిమెంటా? కాంక్రీటా?

బ్రిటిష్ ప్రధాని చెంబర్లీన్ ఛాంబర్లైను ఇటలీకి వెంచేయడంవల్ల "ఆంగ్లో- ఇటలీ ఒడంబడికకు దృఢత్వాన్ని కలిగించడానికి సిమెంటు చేయడమే అని రాయిటరువాడు అభిప్రాయపడుతున్నాడు.

శాశ్వత స్థిరత్వానికి సిమెంటు పూయడం కంటె "కాంక్రీట్" చేయడం మరింత మంచిది

కాని సిమెంటు వుపయోగించేటట్టయితే మా ఆవకాశపు తారాజువ్వ సామి వెంకటాచలంశెట్టి గారి చార్మినియర్ సిమెంటును వాడండని మా కోరిక.

***

'పదిమంది ఆడవాళ్లున్న చోట గలంతు వుంటుంది'

'ఆ పదిమందిలో మీలో 'ఎవరు పెద్దమనుష్యులంటే? ఎవరూ మాట్లాడరు!

దేశద్రోహికిని శిరచ్ఛేదం.

బెర్లిన్లో దేశద్రోహం నేరానికిగాను 8-వ తేదీన ఇద్దరుపురుషులు నరికివేయబడ్డారు.

***

ఇటలీలో విదేశపత్రికా విలేఖరులపై దాడి

1938 జనవరి 1వ తేదినుండి ఇటలీవారెవరును విదేశపత్రికలకువిలేఖరులుగా గాని, ఏజంట్లుగా గాని వుండకూడదని ప్రభుత్వంవారు 8-వ తేదిన ఒక వుత్తర్వు గావించారు.

***

"నీ స్థితి ఎలాఉంది?"

"త్రో" ద్వయము

కోట పెదకృష్ణయ్య

కర్షకునితో:

కోట్లకొలదియని తొలిగోడి - కూసినంత
లేచి నాగలి భుజముపై - లీలదాల్చి
రెండుదున్నల వదలించి - రెక్కపైని
ముదుకదుప్పటి పైకప్పి - మల్లెకోల
చేతధరియించి మాటిగా - చేనికరుగు
నరుగు, హాలికా! సుఖముల - నందుచుంటె?"

రైతు వెంగమే పెను రొప్పగని - రైతుబిడ్డ
వైన గీయింట నీవుండి - రొంపకుటుక
కుడిచి కాట్పండరో? శత - కోట్లకొక్క
కీజాలిచ్చుచు క్లిడర్ల - పెంచుచుంటో?
ఘనులు కాంగ్రెసుమంత్రులు - కార్యరంగ
మందు దుమి కెంతవారాలు - మరుగలేదు.
కర్షకుల కోర్కెలన్నిని - మర్కిగాను
దీక్షతో దీర్చగలరింక - దిగులుపడకు!

ఓటులబలానపోయిన - నాటినుండి
కేటివర కింతో శ్రమకొసి - చేర్పులాసి
పట్టుదలతోడ ఋణచట్ట - మట్టిచేసి
పంపినారటు! లాభంబు - బడయలేద?

యిల్లు ఒళ్లును సర్వంబు - గుల్లచేయు
కల్లుద్రావుట మాన్పంప గడగిరవిన
యేల యానంద వారాశి - తేలవోయి?
భామలపై కత్తి మాట్లాత - బోయి మరల
మొంగమునను చిన్నదనమేల? - దిగులదేల?
బెల్లమే లాభమా గాదె? - కల్లుకన్న!

ఆంధ్రరాష్ట్రంబు ప్రత్యేక - మైనదాను
మనదు ధనమెల్లనేకితోక - మనకెదక్కు
నాడుసవరించురట కొంత!, - నేడు, భూమి
సిస్తు తగ్గింపలేదని - చింతపడకు.

కలుగుకష్టాల నన్నిటి - కలమతోడ
చెప్పివంపించ వారసి - చేకురచట
మనము నియమించుకొన్నట్టి - మంత్రివర్గ
మె దను దయలూని, పదచేయు - మెప్పటికిని
సన్నపెట్టను నీవోటు - ఖచ్చితముగ.

కర్షకాంగనతో:

నాథు డేళనిలోదున్న - నరిగియుండ!
చల్దియుత్తను చేలూని- చంటిబిడ్డ
కొందవేడిమి సోకక- యుండునట్లు
చెరగుపైగప్పి యీగనిచు- నడుగురమణి!
ప్రొద్దుపైకెక్కి- కేగంటె- పొమ్మ పొమ్మ!
'పాపమాకటిచేత డెంక- బడలినాడో?'

అరయ ఋణపట్టమమలా- నమరినంత
సేద్యభృత్యులకె యిప్పు- చిక్కకేవటు
'ముగుద! నీనాథు దలభూమి- మాట్టిగేల
బ్యాంకుచేందున ఋణమునా- పట్టుగద?'

మే కేలాభరు విలుపలే- మింకనీదు.
సిస్తువెల్లించిపొమ్మని- శక్తి చేయ
'తస్కరులకుమ్మ ధాన్యంబు- దానివలన
నష్టమని సీచిభుండెన్న- కష్టపడకు?'

'భయమువిడనాడి సెన్మతు- పాతవలగను
రైతులకుగల్గ కష్టాలు- రాజులోన
నందరు తెల్లపి చేయుంగ- మాఖ్యలైగ్గ
వెదలు పత్రిక చేవిన్నా?- తెలిసేదు
సాధునకు తెలియునో? లేదో? యరయుమమ్మ?'

శ్రీమాన్ పండిత చక్రవర్తి శ్యామయ్యంగారు
నెల్లూరు మున్సిపల్ ధర్మాయుర్వేద వైద్యాలయ ప్రధానవైద్యులు ఇట్లు వ్రాసిరి:—

వైద్య పెంచలు నారసింహుని
పెంచలు చర్మరంజక (రిజిష్టరు)

చర్మరోగముల కిదియే మొదటి దివ్యౌషధమని నాయనుభవమువలన కనుగొంటిని. ఒక్క పూతతోనే గుణమియ్యుచున్న సౌమ్యౌషధము.

చర్మరంజన్ డిపో (రిజిష్టర్డు),
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

జీవఘాతకి జర్మనీ

ఒక యువతి తన దినచర్య డైరీలో యిలా వుంది:

సోమవారం— నేను కెప్టెన్ దగ్గరవుండడం చాలా సంతోషించాను. ఎక్కువ మర్యాద చూపాడు.

మంగళవారం— కొంచం సణవుతో నేటి వుదయం 'బ్రిడ్జి' మీద కెప్టెన్‌తో కాలం గడిపాను. అతడు నామీద యిష్టంగా వున్నట్టు తోచింది.

బుధవారం— కెప్టెన్ తన వుద్యోగసహోద్యోగులతో గాకుండా సామాన్య పెద్దమనిషి తరహాగా నాతో కొన్ని మాటలు మాట్లాడాడు.

గురువారం— కెప్టెన్, అతని మాటలను ఒప్పుకోక పోతే ఓడను ముంచేస్తానని బెదిరించి భయపెట్టాడు.

శుక్రవారం— నేను ఆరువందల జీవాల్ని రక్షించాను.

పాపం తన ఒక్క శీలం పోతే పోగా ఆరువందల ప్రాణులకి ప్రాణాలుపోసానని గర్వపడుతూంది ఆ తెలివితక్కువపిల్ల. అలాగే ఛాంబర్లేను ప్రపంచయుద్ధాన్ని తప్పించానని చాటుతూంటే ముసోలినీకల్లనే ప్రపంచశాంతి ఏర్పడిందని తన గల్లును చాటుతూంటే అబ్బ గుండె నిబ్బరమైంది ఒక్క మాటతో రాజ్యాల్ని సంపాదించానని యిక భయంలేదని మురుస్తున్నాడు వుద్దండుడు హిట్లర్!

నిజంగా మ్యూనిచ్ సంధి కాకపూర్వం అటు ఇటలీనియంత ధిక్కారం- ఇటు హిట్లరు దురహంకారం సన్నగిల్లుతూ వున్నది.

***

మ్యూనిచ్ ఒడంబడిక ప్రాణం పోతూన్న నియంతలకు ప్రాణంపోసింది.

పాపం అవిద్య ఛాంబర్లేను తాను 600 వందల జీవాల్ని నాశనంచేస్తున్నానని పైకి కనపడు ప్రాణంపోతుందని అనుకున్నాడు కాని ఆకెప్టెన్‌కు అంతగుండె ధైర్యమా- తానుకూడా దాగవలసిన వాడేగానని తలంపు తట్టలేదు. నానాటికీ బ్రిటీషు రాజ్యాంగ విధానంలో అందులో విదేశాంగనీతిలో తప్పు లేర్పడిందని, ఇకపైకిక పరిణామాన్ని ఆహ్వానిస్తుందని ఛాంబర్లేను శాంతిపేరట అన్యాయాన్ని చేస్తున్నాడని లాయిడు జార్జి చాటడం- ఒకప్రక్క ఈడెన్ దెబ్బపైన దెబ్బ కొట్టడం ఛాంబర్లేను బ్రిటీషు ప్రధానికి అవమానకరంగావుంది. ఇదంతా మాతృదేశాన్ని వెనకపాటుగానుండి వెన్నుపోటు పొడవడమని ఛాంబర్లేను కళ్లనీళ్లు తుడుచుకున్నాడు-

***

కాని ప్రత్యక్షంగా కళ్లకు కట్టినట్లు తెరముందు అంతఅన్యాయ భాగవతం జరుగుతూంటే కళ్లకు గంతలుకట్టడం కష్టంగాదూ-

అన్యాయాన్ని చూస్తూవూరుకోవడం కంటె మరింతపాపం- పిరికితనం యింకొకటివుందా?

ఇది ప్రజాస్వామిక రాజ్యం. ప్రభుత్వ చర్యల్ని విమర్శించడానికి మాకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమైన హక్కువుంది.

కాని ప్రధాని దీన్ని సహించలేక కోపాన్ని ప్రకటిస్తున్నాడు.

చూడగా ఫాసిస్టు డిక్టేటర్ల స్నేహంతో ఛాంబర్లేనుకు ఆ బుద్ధులే అబ్బుతున్నట్టున్నవి- అని లాయిడు జార్జి ప్రత్యుత్తరమిచ్చారు.

***

ఫ్రెంచి ప్రధాని దలాడియర్ ప్రభుత్వమూడా ఆశక్తతల్లో అతుకుల బొంతగా వుంది. కార్మికులకు అన్యాయం జేసి తన ప్రతిష్టను నాశనం చేస్తు ప్రజల ఆగ్రహానికి గురి అవుతూవున్నాడు బ్రిటన్లో కూడా కార్మికుల అసంతృప్తి పెరుగుతోంది.

ఏనాటికో కార్మికులందరూ ఏకమై సోవియట్ రష్యా శ్రామికరాజ్యంలో కార్మిక విజయం పొంది నిరంకుశ ఫాసిస్టు నియంతృత్వాన్ని నాశనముచేసేకాల మాసన్నంకాక తప్పదని కొందరి రాజకీయవాదుల వూహ.

***

జర్మనీలో యూదుల్ని పెట్టే హింస- బాధ సహించరానిది

వాక్‌ంగ్ పార్కులో ఒక కార్చిచ్చులా రూపాను రేగింది

యూదుల్ని చరిత్రకామావశిష్టులుగా చేయాలని నాజీ దురహంకారం ఘోషిస్తోంది.

జపాను చీనాను మ్రింగుతూంది

స్పెయిన్లో విద్రోహి ఫ్రాంకో స్పెయిను ప్రజాస్వామికాన్ని జయించలేక రాహు కేతు నియంతలైన హిట్లరు ముసోలినీల్తో కాళ్లబేరం చేస్తున్నాడు.

కాని స్పెయిను రిపబ్లిక్ ఓడిపోదు

ఒకప్పుడు ఫ్రాంకో చెప్పాడు 'స్పెయినుకు విదేశాలనుంచి కావలసినంత ఆహారద్రవ్యాలు వస్తున్నాయని. తలపోతే ఏనాడో ఫ్రాంకో హస్తగతమై నియంత అయేవాడేనని. నిజంగా స్పెయినుకు కావలసింది ఆహారపదార్థాలు.

ఆశే కావాలని జవహరిలాల్ ఆశిస్తున్నాడు మనల్ని.

***

నేడు స్పెయిను ప్రభుత్వం ఒక్క స్వాతంత్ర్య పిపాసుల కొరకేగాదు పోరాడేది... స్వాతంత్ర్యం ఒద్దని ఫ్రాంకోకు సహాయం చేస్తున్న దేశీయులకుకూడా స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడుతూంది. స్వాతంత్ర్యం లభిస్తే అందరికీ వస్తుంది! అని స్పెయిను రిపబ్లిక్ ప్రెసిడెంటు అజానా చెప్పాడు.

***

మ్యూనిచ్ ఒడంబడిక తరువాత ఫ్రాంసులో విషమ పరిస్థితి—

ఇంగ్లాండులో చాంబర్లేను అతుకుల మ్యూనిచ్ ఒడంబడికను పాలించుటకు- జర్మను కలప రాజ్యాలకి తగవులాడుటకు కటుస్థిత్తోంది.

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు హిట్లర్ మారలసరాజ్యాన్ని యివ్వమని ఛాంబర్లేను గొంతుమీద కూర్చుంటాడు-

అప్పుడు ఛాంబర్లేను గుడ్లుతేలేస్తాడో రాసోనా! అంటాడో హిట్లరుకు తెలియదు.

కాని యిత్తానికి జర్మనీ కట్టుకు యూరపుకు ఒక విషపురుగు లాంటిది- దాన్ని నాశనంచేయడానికి ఏబలవద్రాజ్యాలకు గుండెధైర్యంలేదు. పర్యవసానం చేరుగునో!

***

ఒకప్పుడు సినిమాతార మేరీపిక్‌ఫర్డ్ అన్ని జాతులలోని అందరు స్త్రీలు ఏకీభవించి పనులుమాను కొనినట్టయితే యుద్ధాల్ని ఆపగలమని అంది.

ఈనాం, జమీన్ రైతులకు

§

రాష్ట్రరైతు సంఘంవారి రశీదు లేనిదే వ్యక్తులకు డబ్బు చందాలు ఇవ్వకూడదు.

ఆం. రా. రైతు సంఘాధ్యక్షుడు.
కొ. సత్యనారాయణమూర్తి ప్రకటన.

పలుచోట్ల జమీందారీ గ్రామాలలో, ముఖ్యంగా ఇనాం గ్రామాలలో కొందరు స్వార్థపరులు ఇనాం రైతులకు మేలు చేయుదుమనియు, చట్టాన్ని మార్పించెదమనియు, దానికి డబ్బు అవసరమని చెప్పి డబ్బు ఈవరకే కొన్ని చోట్ల పదులు, వందలు చొప్పున వసూలు చేసినటుల బెజవాడలో గుంటూరు మున్నగు జిల్లాలలోని రైతులు ; బెజవాడకు వచ్చిరిపోర్టు చేసిరి. నిజముగ అట్టిది జరిగియున్నచో ఎంత స్వార్థపరు లయినను అమాయక రైతులను మోసగించుట దారుణ కృత్యము. ఇకముందు రైతు లెవ్వరును వ్యక్తిగతముగా ఎవ్వరికిని చందాల పూర్వకంగా డబ్బియ్యకూడదని హెచ్చరించు చున్నాను. ఈనాం రైతు సోదరులు, జమీన్ రైతు సోదరులు, డబ్బును సంఘమునకే యొసంగి తమకు కావలసిన పనులను సంఘముల ద్వారానే కృషిచేయునట్లు కొనుటకు చూడకున్న, యిదే సమయమును కొన్ని స్వార్థపరులచేత చిక్కి అధికముగాను యితర విధములుగను నష్టపడుచుగని గ్రహింపలేకుచున్నాను. ఈవిషయమును దృష్టియందుంచుకొని ఆంధ్ర రాష్ట్రరైతు సంఘంవారు రానున్న ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు రివిన్యూ బిల్లు రైతు కనుకూలముగ శాసించబడు వరకు ఆందోళన సాగించుటకు, అవసర మేర్పాటు చేయుటకు ఎస్టేటు ల్యాండు రివిన్యూ నిధిపేరట రశీదు పుస్తకములు అచ్చువేయించి జిల్లా రైతు సంఘములకు 5, 6 రోజులలో అందజేయుదురు. కావున ఏజిల్లాలోనైనను రైతులు ఈనిధికై విరాళము యొసంగినపుడు రాష్ట్ర రైతు సంఘంవారి రశీదు పొందవలెను. ఆయా జిల్లా సంఘమువారు యీవిషయమై తగు జాగ్రత తీసుకొని జిల్లా సంఘముల అనుమతి పొందిన వారిద్వారానే రశీదులొసగి విరాళములు వసూలు చేయవలెనని రైతు సంఘములను హెచ్చరించుచున్నాను.

ఈ విషయమై రశీదులతోబాటు జిల్లా సంఘములకు సర్క్యులర్స్ అందచేయబడును. కావున రైతులు మోసగింపబడకుండ బాధ్యత రైతు సంఘములందును, ఆసంఘ పెద్దలందు ఆర్గనైజర్లందరి యందును గలదు. రైతులుకూడా సంఘముల ద్వారా తప్ప వ్యక్తిగతముగ ఈ బిల్లు తమకనుకూలముగ చేసుకొనజాలరని గ్రహించాలి. కావున తొందరపడి ప్రతి దమ్మిడీ యున్న సంఘమునకొసగి, కామొచ్చిన ప్రతి పనియు సంఘంద్వారా జరుపుకొనుట అవసరమని గ్రహించి ప్రవర్తించిన మోసగింపబడుట తావుండదని గ్రహింపగోరెదను.

నెల్లూరు మునిసిపల్ స్పెషల్ మీటింగు

డెయిలేజీ పన్నును తగ్గించడానికి 12 మంది కౌన్సిలర్ల కోరికమేరకు 6 తేది స్పెషల్ మీటింగు జరిగింది. అనేకమంది వర్తకులు అంగళ్లు మూసుకొని మీటింగు చర్చలు వీక్షించుటకు వచ్చియుండిరి.

అపోజిషన్ లీడరు శీరరామయ్యగారు 1939 ఏప్రెలు 1 వ తేదినుండి యీపన్నును తొలగించాలని తీర్మానం ప్రతిపాదించారు. వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టిగారు (వైస్ చేర్మన్) అపోజిషన్ వారి యీతీర్మానాన్ని జనవరి నెలలో బడ్జెటుమీటింగు అనుకరణకు అవివుంచవలెననియు, బడ్జెటులో జనరల్ టాక్సేషన్‌లో పెంచేటప్పుడు తగ్గించుటకు ఆలోచించబడునవనియు తెల్పిరి. చేర్మనుగారు కూడా యీఅభిప్రాయమునే వెల్లడించిరి. సభవారు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం వాయిదాపడుటకు అంగీకరించిరి.

కనీసం 1½ అణా అయినా తగ్గించవాలని అందరికోరిక అయివుంది బడ్జెటుమీటింగు జనవరిలో జరుగుతుంది. కాబట్టి 10 వేలు మిగల్చడానికి వీలగుమార్గాలు ఎవరికి తోచినవి వారు మాకంపి ఆందోళనచేస్తే బాగుంటుంది. బడ్జెటును ఏవిధంగా సవరిస్తే ప్రజలకు నష్టంలేకుండా ఎంత గరకు మిగల్చ వీలగునో మాసంచికలో వ్రాస్తాం.

—స్వ విలేకరి.

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు

వైస్ ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక నవంబరు 19 తేదీ జరుగును.

జమీన్ రైతు

9—12—38

2
జమీందారీ విచారణ రిపోర్టు.

గత 136 సం॥ నుండేగాదు కొన్ని శతాబ్దాలనుండీ గూడ నిరంకుశ జమీందార్ల అక్రమ తాండవ నృత్య పదాఘాతాలక్రింద నుసైపోతుండిన జమీన్ రైతులకు అదెంత చిన్న లాభమైనా ప్రభుత్వంపేరుతో న్యాయము అనేమాట వినరావడం ఇదే ప్రథమ పర్యాయం.

కాంగ్రేసు ప్రభుత్వవివేదిక లెంత దీర్ఘంగా తమకృషిని ప్రకటించినా నూటికి 90 మందిబంధువర్గంగల కర్షకలోకానికి ప్రత్యేకంగాచేసిన ఉపకారాల్ని మాత్రమే హిందూదేశ చరిత్రకారులు ప్రథమ పంక్తిలో వ్రాస్తారు. కాని తుక్కూ బుక్కూ వ్రాయరు. అట్టివి యిప్పటికి జరిగినకాలంలో ఏకొద్దిమాత్రమే! రైతులకు గణపతి ప్రార్థనగా మొదట చేయవలసినవి రెండు- మొదటిది పన్నులభారం తగ్గించుట, రెండవది ఋణభారం త్రుంచుట. ఇందులో రెండవది మాత్రం ఎతుకులబొంతగా, ఆకలిదీర్చని తిండిగా, అందీ అందని గోచిగానైనా ఒకచట్టం తయారుకాబడ్డది. ఇక పన్నుల భారాన్నిగూర్చి రెండువిధాల సంస్కరణ లావశ్యకంగా ఏర్పడ్డవి. ఒకటి జమీందారీ, రెండవది రైత్వారీ- ముందు జమీందారీ విధానపు పన్నుల సంస్కరణ ప్రారంభమైంది. ఇది అయిన వెనుక రైత్వారీకథ ప్రారంభమౌతుంది.

రైత్వారీకథ బ్రిటీషు ప్రభుత్వంవచ్చిన వెనుక తోట్రో మొట్రో ఒక విధాన్ని అవలంబించి శిస్తు నిర్ణయం చేసింది. జమీందారీకథ అలాగాదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వానికిముందు అలనా పాలనా లేని నిరంకుశ కాలంనుండి నేటిదాకా ఏకవిధంగా పన్నులనిర్ణయం జబర్దస్తీకిట్టె క్రిందే నడుస్తోందిగాని దానికొక నీతి, నియమం, హద్దూ, పద్దు, ఇంతవరకు నిర్ణయించినదాఖలా లేదు.

దోపిడిగాండ్లకు చట్టాలెట్లాఅడ్డురావో? అట్లేఈవిధానానికిగూడ చట్టాలట్టే లేవు; ఉన్నా అడ్డుపడలేవు-

నేటి కాంగ్రేసుప్రభుత్వం తలపెట్టింది ప్రజాబాహుళ్యం త్వరపెడు తున్న జమీందారీవిధాన నిర్మూలనం గాదు; శిస్తువిధాన నిర్ణయం- ఈనిర్ణయకారుడు ప్రభుత్వాంగంలో ఒక పనిముట్టుగావున్న రివిన్యూ మంత్రి ప్రకాశం పంతులవారు- నేటి ప్రభుత్వాన్ని నడిపేది జమీందారీ వృక్షాలకు తెగుళ్లు, తుపానుదెబ్బ, తగులకుండా చూస్తామని హామీ యిచ్చిన కాంగ్రేసుపక్షం- ఇక ప్రకాశంపంతులువారో? భారత కాంగ్రేసువారు ఫండమెంటల్ రైట్సును నిర్ణయించే టప్పుడు మిడిల్ మెన్ సిస్టమునిర్మూలం కాకూడదని వాదించిన జమీందార్ల ఆయుః ప్రదాత. ఇకయీ విషయంలో వీరు తలపెట్టిన సంస్కరణాలు కేవలం మితవాద తత్వాన్ని న్యాయదృష్టితో పరిష్కరించునవిగా ఉండునని స్థూలంగా ప్రతివారికి గోచరించక మానదు-

ఇక సూక్ష్మంగా ఈవిచారణ కమిటీ వారినివేదికరీత్యా పరిశీలిస్తే గూడా ఈవాదం మరింత బలపడుతుంది. కమిటీవారు తలపెట్టిన ప్రధాన విషయం వర్తకవ్యాపారానికి వచ్చిన ఈస్టిండియా కంపెనీవారు, హిందూదేశ న్యాయశాస్త్ర పరిపాలనా సూత్రాలెరుగని ఈస్టుఇండియాకంపెనీవారు, ప్రజలు - ప్రభుత్వము అనే బాధ్యతను గమనించ నవసరంలేని ఈస్టిండియా కంపెనీవారు, 6 వేల మైళ్లనుండి వచ్చి కత్తితోగాక- హస్తలాఘవంతో ప్రభుత్వాన్ని సంపాయించి ఈప్రభుత్వం తమచేతిలోనుండి జారిపోకుండాఉండే ఉపాయమేదిరా దేముడా అని ఆలోచిస్తున్న ఈస్టిండియా కంపెనీవారు, ప్రజాసౌకర్యార్థంగాక తమ ప్రభుత్వభవనం నిలబెట్టుకోవడమే ఉద్దేశ్యంగా జమీందారీ సిమెంటు స్తంభాలు నిర్మించుకొన్న కాలంనాటి- అంటే ప్రజావసరాల కంటే జమీందార్ల తృప్తే వారికి అవసరంగా ఉన్న దినాల్లో ప్రభుత్వాన్ని- కాదు పరిపాలన్ను నడుపుతున్న ఈస్టిండియా కంపెనీవారు, రైతులతో సంప్రతించకనే, వారి హక్కులేమిటో అడక్కనే, కేవలం జమీందార్లతో చేసుకొన్న పర్మినెంటు సెటల్ మెంటునాటి శిస్తులే ఆ యగ్రిమెంటు భావనుబట్టి వ్యాఖ్యానంచేసి ఆశిస్తులే నిర్ణయించాలన్నారు. జమీందార్ల కంటే- ప్రభుత్వాలకంటే ముందు అరణ్యాలు ఛేదించి గ్రామాలు నిర్మించుకొని వేల సంవత్సరాలుగా గ్రామపెత్తనాలు చేస్తూ ప్రజలు అనుభవిస్తున్న హక్కుల్ను గుర్తించాలన్నారు. ఇవీ కమిటీవారన్న మితవాద ప్రళయదుందుభులు.

దీన్నే ప్రళయకాల ఝంఝూనిలమని కొన్నిపత్రికలు, కని విని ఎరుగని భూకంపమని కొందరువ్యక్తులు ఆందోళన చేస్తున్నారు.

ఇదంతా ఆందోళనా రహస్యా లెరిగిన ధనవంతులైన జమీందార్లు చేసే తంత్రాలు. కమిటీ వారిసూచనల్లో తలక్రిందు భావాలేమీ లేవు. శిస్తు నిర్ణయాల్లో 1802 సం॥ నాటి పర్మినెంటు సెటల్ మెంటు విధులను గమనించారేగాని, శిస్తు నిర్ణయ న్యాయసూత్రాల నేమాత్రం గమనించనూ లేదు. మొన్నటి నడమంత్రపు మంత్రివర్గంలో శ్రీబెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారివంటి మితవాద శ్రేణిచేనియమింపబడ్డ మార్షబ్యాంక్ కమిటీవారు సైతము పంటలో నాలుగోవంతు శిస్తునిర్ణయించాలన్నారు. ఈ కమిటీవారిసూచనలప్రకారంజబర్దస్తీ రోజుల్లో సగంధాన్యం ఆచారంగా ఉండినా దాన్నిగూడ అంగీకరించారు. కాబట్టి దీన్ని విప్లవభావాలు గల్ల రిపోర్టుఅనడం కేవలం రైతుల పట్ల ద్రోహం-

కమిటీ సూచనలు 1802 పర్మినెంటు సెటల్ మెంటునాడు ప్రభుత్వంవారు, జమీందారులు చేసుకొన్న పాత శాశ్వత అగ్రిమెంటులో లేని హక్కులు జమీందార్లకు సంక్రమించవన్నారు- జబర్దస్తీతో యీ మధ్యకాలంలో అడ్డుపెట్టినా ఆనాటి రైతులకున్న హక్కులు పోవన్నారు. వీరిసూచనలన్నీ ఈమూల సూత్రాల మీదనే ఆధారపడి యున్నవి.

ఈకమిటి సూచనలు కొన్ని ఎస్టేట్లలో రైతులకు బొత్తుగా ఉపకరించవేమోననే భయంగూడా మాకల్లే యున్నది. కాని ప్రకాశంపంతుల వారు రైతుసమస్యల పట్ల జూపుచున్న న్యాయదృష్టిని, వారిశ్రమను కాంగ్రేసు పక్షంవారు రైతులకు చేస్తామన్న ఎలక్షను ప్రణాళికలోని వాగ్దానాలను మరచిపోని విధ్యుక్తాన్ని మేము అభినందిస్తున్నాము-

ఇక చిత్తుబిల్లు అసంపూర్ణము. దాన్ని అంతగా చర్చించ నవసరముండదు. ఏలన ముందు సమగ్రసూచనలు బొందుపరచుటకు కావలసిన వ్యవధి, అవకాశం ఉందికాబట్టి-

జమీన్ రైతులారా! ఇది మీకు అపూర్వ తరుణం. ఇదివరకెప్పుడు మీకిట్టి అవకాశం లభింపలేదు. మీ ఎదటిపక్షంవారు ధనవంతులు, పలుకుబడి కల్లవారు, కేంద్రప్రభుత్వపు లోపాయికారి దృష్టి తమపై గల్లవారు. మంత్ర, తంత్రాలు- మాయ, మర్మాలు ఎరిగిన పాతపండితులు. కావున ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు, జమీన్ రైతు సంఘాలవారు సూచించు ప్రకారం సక్రమ, నిరంతర ఆందోళన సాగించాలె. మీబలాన్నంతా ఉపయోగించి ప్రభుత్వానికి వత్తిడి కలిగించాలె- కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ మంత్రి వర్గంలోగూడా జమీందార్లు మంత్రులుగా ఉన్నారనీ, ప్రధాన మంత్రికి జమీన్ రైతుల యదార్థ కష్టాలు తెలియవనీగూడా రైతులు గమనించాలె. మంత్రులమీద, శాసన సభ్యులమీద మీ పలుకుబళ్లు ఉపయోగించి మీన్యాయ కోర్కెల పట్ల సానుభూతి కోరాలె. మీకు అపకారం జరిగేయెడల ఎంత త్యాగానికైనా మీరు సిద్ధపడాలె! జాగ్రత్త! నిద్రబోకుడు!!

ఆంధ్ర జమీన్ రైతు కమిటీ మీటింగు.

పై కమిటీ మీటింగు తే 17, 18 దుల్లో మద్రాసులో మైలాపూరు లజ్ చర్చి రోడ్డులోని స్వర్గీయ శ్రీ కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులవారి బంగళాలో జరుగును. కమిటీసభ్యులు- రైతు ప్రముఖులు- ఇనాం రైతుసంఘ నాయకులు విచ్చేసి ఎస్టేట్సులేండు ఆక్టు కమిటీవారి రిపోర్టులోని సూచనలగూర్చి ఆలోచించి కర్తవ్యాన్ని నిరూపింతురుగాక! తే 14 ది నుండి చౌక రైల్వేటిక్కెట్లు గూడ దొరకును.

ముల్లు-మొగ

జమీందారులలో చాలామంది బ్రాహ్మణేతరులు కాబట్టి జమీందారీ విచారణ రిపోర్టు [illegible] ప్రతిఫలంగా సృష్టిఅయిందని జవాబీలో సమ దృష్టి కలపిస్తుంది. అట్లయితే జస్టిసు పక్షంవారు జనకలేసిన ఇనాంబిల్లు బ్రాహ్మణ ద్వేషంతో చేసింతేనా అంటా! ఏం సమాధానం!

***

ప్రధాని రాజగోపాలాచారిగారు ఎంత [illegible]ంటుండగా నరసింహంగారి ప్రశ్నకు తెలుగులో జవాబు యిప్పించినందులకు సాంబమూర్తిగారు అభినందిస్తయా అంటారా కాదంటారా!

***

భారత సహాయమంత్రిని దర్శించడానికి ఆంధ్ర మహాసభ కార్యనిర్వాహక వర్గంవారికి అవకాశం లేకుండపోవడం, ఈయన సంచార కార్యక్రమంతా ఒక్క కమిటీవారు స్థలాల్లోనే ఏర్పాటు చేయటంగురించి తాను బాధ్యుడుకాదని రాజగోపాలాచారిగారు అంటేమాత్రం నమ్మకుంటారా!

***

రైతు కలిసిన కమిటీలకు ఉద్యోగకాలం పొడుగించడం, ఇతరులకు దిగ్గొరగడం వల్ల ప్రధాని కమిటీపక్షపాతి అంటే తప్పా! —సంజయుడు.

ఇవి నెల్లూరు ముచ్చట్లు!!

—విమర్శకుడు.

వృషణాలుకోసిన కేసు

నెల్లూరుకు 15 మైళ్లలో ఉన్న ఈదూరు మజరా మండపం గ్రామంలో పల్లెకాపు మేకాటి రామలింగడు 30 తేది రాత్రి పూరాకులోని వుండే తన కొలాటా కల్లుపెట్టెలవద్ద పడుకొని వున్నాడనీ, ఆతనికి 1 తేది పెండ్లి నిశ్చితమై యుండినదనీ, అతడు వివాహాం చేసుకోవడం ఆ వూరిలో వుంపుడుకత్తెకు యిష్టంలేదనీ, 30 తేది రాత్రి వరకు అతను తనతప్పక చేరేగాని, తనకు గాదు పెండ్లి అని ఆమెకు మాటిచ్చెట్టాడనీ, చివరకు 30 తేది రాత్రి ఆమెవద్దగా తనకేసని చెప్పకొన్నాడనీ, అతడు నిద్రలో యున్న తర్వాత 'స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయాంతకః' అనే చట్టం క్రింద కత్తితో అతని పురుషాంగాలన్నీ కోసివేయడానికి ప్రయత్నించెనదనీ, కొంతసేపటిదాకా బిగ్గరగా అరచాడనీ, 'ఇక పెండ్లిచేసుకో', అనిఆమె అంటూ వెళ్లిందనీ—

ఈసందర్భంలో భాస్కర సరస్వతమ్మ అను 20 సం॥ ల యువతిని యిందుకూరు పేట పోలీసు వారు అరెస్టుచేశారనీ. రిమాండు చేసిన జామీనుమీద విడుదలైందనీ.

పోలీసు ఎదుట ఆమెధర్మ వృషణచ్ఛేదకునికి ఆమెకు సంబంధం యున్నందున ఆమెను ఎప్పుడో తాను వదలియున్నానని చెప్పినాడనీ—

అత్యవసరాలు కోల్పోయబడ్డ మేకాటి రామలింగడు యిందుకూరుపేట ఆసుపత్రిలో వున్నాడనీ, ప్రమాదంలేదని తెలుస్తోంది—

***

రెండు చెప్పుదెబ్బలు

గండవరం పరిసరారణ్యాల్లో చేరిన కొడవలూరు ప్లాటుఫారంమీద అయితా మల్లయ్యను ఒక ముద్దాయి చెప్పుతో కొట్టాడని క్రిమినల్ కేసు నడుస్తున్నదట.

***

కూమాటి మల్లాడి ఉన్నాడే ఆ గండవరం గ్రామంలో మునుపోలు నర్సారెడ్డిని మరొక ముద్దాయి పాదరక్షలతో చెప్పుతో కొట్టినాడట. దీనికిరావాలేదు.

ఈగండవారాన్నే సగర్వంతో బొమ్మారెడ్డి వెంకయ్య నెల్లూరుజిల్లాకు రాజకీయ బిచ్చపెట్టిన గ్రామమని పొగడుతుంటాడు—

జిల్లాజమీన్ రైతు కమిటీ మీటింగు

నెల్లూర్లో 20 తేదీ.

నెల్లూరుజిల్లా జమీన్ రైతు కమిటీ మీటింగు డిసంబరు 20 తేది ఉ॥ 8 గం॥ కు నెల్లూర్లో జమీన్ రైతు ఆఫీసులో జరుగుతుందని అధ్యక్షులు వెంకటనారాయణ రెడ్డిగారు ప్రకటిస్తున్నారు. ఎస్టేటుల్యాండుఆక్టువిచారణ కమిటీవారు తెలిపరచిన బిల్లునుగూర్చి ఆలోచించుట— తగిన ఆందోళన సాగించుట ముఖ్యవిషయాలు— ఇంకా అవసరమయినవికూడా—

కమిటీసభ్యులు - రైతుప్రముఖులు అందరూ రావాలె.

***

జిల్లాబోర్డు:

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటు ఎలక్షన్ 19 తేది, సాధారణసభ 20 తేదీ.

బస్ ప్రమాదం

మద్రాసు వారి M. C. Z. 2090 నంబరు 7-12-38 తేది పగలు 1½ గంటలకు మద్రాసు నుండి నెల్లూరుకువస్తూ 101 మైలువద్ద పడిపోయింది. 7 గురికి దెబ్బలు. ఇందులో నాయుడు పేట కేమా వెంకయ్యకు కుడికట్టు విరిగిందని. కొవ్వూరు బత్తులనర్సారెడ్డి గారికి దెబ్బ గాక రు 25 కూడపోయిందని తెలుస్తుంది. ఈ బస్సులో పోలీసు వారుకూడ ఉండి బస్సుపడగానే 1నపడకుండా పరారైనారని కూడవార్త.

***

పత్రికలమీద

జమీన్ రైతు:— ఈ పత్రికమీద చాగంటి రంగయ్య గారు చేసిన మానవష్టపు దావా 8-12-38 తేది వాయిదా. ఆరోజుపిర్యాది హాజరు కానందునను - విచారణకు మరొక వాయిదా యివ్వవలెనని పిర్యాదివకీలు కోరినందునను పిర్యాది రు 4—14—0 లు ఖర్చులు ముద్దాయికి కట్టియిచ్చేట్టు నిర్ణయిస్తూ విచారణ వాయిదా 16-12-38 తేదికి వేసిరి— దీన్తో 8 వాయిదాలు మాత్రమే!—

కోర్టువారి సర్వీసాపాలు సర్వీసులేకుండా ఈ కర్తవ్యము అమలు జరుపనందున పోలీసువారిమీద కోర్టుధిక్కార నేరపు పిటీషను కూడ పిర్యాది వకీలువల్ల దాఖలుచేయబడెను—

***

స్వతంత్ర:— ఈపత్రికమీద నాగనూరి వీరరాఘవయ్య చేసిన మానవష్టపు కేసుకూడ 8-12-38 తేదికి వాయిదా వేయబడి యుండెను ముద్దాయి పక్షాన వేలాల దశయ్య హాజరైనారు— విచారణకు 20 తేదికి వాయిదా—

***

నెల్లూరు ఫిలిములు

లలితాఫిలిం యింకా రోగగ్రస్తలో ఉంది.

***

కుబేరాఫిలిం మరొక కుబేరాపిక్చర్ అనే బిడ్డను కన్నది. ఆ కుబేరా పిక్చర్సువారు సైరా బణఫిలిం తీయబోతున్నారు. ఆర్టుడైరెక్టరు శర్మగారు అప్పుడే కొల్హాపూరునుండి దానికి సెట్టింగుల నిర్మాణానికి పూనుకొన్నారు. పండుగల్లేతుందగానే షూటింగ్ ప్రారంభం.

***

వెంకటేశ్వరమహాత్మ్యం ఫిలిం పూర్తి అయి రేపు 12 తేది ప్రివ్యూటింగుకు బొంబాయి పోతున్నది శెట్టిగారు మంది మార్బలంతో సింహపురికి దిగుతున్నారు. బహుశా జనవరిలో తప్పక రిలీజ్ చేస్తారట.

***

రైతుబిడ్డకు కొంచెం ఆలస్యమైంది అంతేగాని ప్రాణభయమేమీ లేదని డాక్టరు శ్రీరామమూర్తి గారి హామీ.

***

కచడికరాని నెల్లూరు వస్తున్నదని వాల్ పోస్టర్లు అంటున్నవి.

***

వెంకటగిరి భరణందావా:

వెంకటగిరి శ్రీ రాజాగారి కనిష్ఠపితామహులు రాజా తెలుగోటి యాచేంద్రుల అభిమానపుత్రులు రాజా వెలుగోటి మహేశ్వరరావు - రాజేశ్వర రావుగారలు వెంకటగిరి ఎస్టేటుపై భరణందావా వేయబడి నెల్లూరు కోర్టులో గత 13 సం॥లకు నెలకు వెయ్యి రూపాయల వంతున మూడు 2 లక్షలకు భరణం డిక్రీ యివ్వబడి యుండెను. ఆ దావా యిప్పుడు మద్రాసు కోర్టులో అప్పీలు హీరింగు జరిగినది, ఎస్టేటుపక్షాన సత్యామూర్తిగారును- ప్రతివాదుల పక్షాన యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారును హీరింగు చేసిరి- జడ్జిమెంటు రిజర్వు-

సత్యామూర్తి గారిచేత పనిలోపని ప్రకాశం పంతులు కమిటీ రిపోర్టును కూడా జమీందార్ల పక్షాన చదివించి అభిప్రాయం తీసుకుంటారనికూడా వార్త-

ఆంధ్ర జమీన్ రైతు కమిటీ మద్రాసులో.

అందరు రైతు ప్రముఖులు తప్పక రావాలయ్యా!—

డిసెంబరు 17, 18 తేదులలో ప్రభుత్వంవారి జమీందారీ విచారణ రిపోర్టు సూచనలను గూర్చి చర్చించుటకును, మాదుగుల విచారణ మొదలగు విషయాలు ఆలోచించుటకు మద్రాసులో మైలాపూరున స్వర్గీయ నాగేశ్వరరావు పంతులువారి శ్రీబాగ్ బంగళాయందు రైతుకమిటీ సమావేశము జరుగును సభ్యులేగాక ప్రచారకులును, అభిమానులును విచ్చేయ ప్రార్థితులు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతుసంఘ సమావేశము కూడ యిక్కడనే జరుప కోరబడినది.

రె. మండేశ్వరశర్మ
అధ్యక్షుడు

సింహపురి అసంబద్ధ ప్రలాపాలు

తే ది సింహపురి పత్రికలో డ్రెయినేజి స్కీము విషయమయి శ్రీ తూమాలూరు శివరామయ్యపై గావింపబడిన ఆరోపణలు కేవలం సత్యదూరమయినవి. మున్సిపల్ సమావేశములో డ్రెయినేజి తప్పు విషయమయి వాయిదా అంగీకరించుట, ముందు గౌజాన పార్టీ సభ్యుల వల్లను అంగీకరించిన నిశ్చయమునకు అనుగుణ్యంగా నేవున్నది. ఆయన పార్టీ నిర్ణయానికి ఏవిధంగా వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించలేదు- పార్టీ రిపోర్టు సమగ్రంగా ముందుప్రకటింపబడును.

మన్నేపల్లి హనుమంతరావు,
మున్సిపల్ కాంగ్రెసుపార్టీ కార్యదర్శి.

కాంగ్రెసు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లు.

గుంటూరుజిల్లాబోర్డుకు కల్లూరి చంద్రమౌళి గారు ఎన్నుకోబడిరి.

అనంతపూరు బోర్డుకు ఎ. [illegible] గారు ఎన్నుకోబడిరి.

కడపబోర్డుకు కె. రామసుబ్బమ్మ గారు (కోటిరెడ్డిగారి సతీమణి) ఎన్నుకోబడిరి.

చిత్తూరుబోర్డుకు టి. యన్. రామకృష్ణారెడ్డి గారు ఎన్నుకోబడిరి.

తూర్పుగోదావరి బోర్డుకు మల్లిపూడి [illegible] రాజాగారు ఎన్నుకోబడిరి.

చుండి ఎస్టేటు.

చుండిఎస్టేటు కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సు పెత్తనానికి వచ్చినది. మైనరు జమీందారు గార్డియనుగా జిల్లా కలెక్టరు.

నెల్లూరు సబుజడ్జి కోర్టులో

1936 సం॥ రం అసలు నెం 113 రు.

పొన్నూరు శేషమ్మ ... వాది.

AND

శేమూరు రంగయ్య వగైరా ప్రతివాదులు.

కావలి తాలూకా గ్రామాదులలోని శేమూరు రంగయ్య అండ్ కంపెనీ (పాలికంపెనీ) కి సంబంధించిన వాదా పాలిభాగం వ్యాపారం తాలూకు స్థిరచరాస్తులను తే 17—12—38 దిన మధ్యాహ్నం 2 ఘంటలు మొదలుకొని దరిమిలా కమిషనరుగార్కి యుక్తమని తోచినంతవరకు కావలిగ్రామంలో సదరు కంపెనీ Premises లో బహిరంగమైన యాలం వేయబడును. వేలం షరత్తులున్నూ వేలం ఆస్థియొక్క వివరములున్నూ కమిషనరువారివద్ద తెలుసుకొనవచ్చును.

ఉడాలి వాసుదేవయ్య,
కమిషనరు.

ప్రకటన.

అయ్యా! నేను నాతండ్రి నాతమ్ముడు యుగంధరరెడ్డి పాండురంగారెడ్డి గార్లున్నూ 22-9-36 దిన నలుగురు నాలుగు సమభాగములుగా కుటుంబ ఆస్తిని పంచుకొని రిజిస్టరు పంపకదారునామా చేసుకున్నాము. మాతండ్రి పెళ్లాయి రాఘవరెడ్డిగారి భాగం స్థిరచరాస్తుల విషయమై రేవిధమైన వీలునామా వగైరాలు వ్రాయకనే 21-10-37 దిన కాలంచేసినారు. మా తండ్రిగారి భాగం ఆస్తిలో నాకు భాగం చెందనివ్వకుండా చేయవలెననే దురుద్దేశముతో నాతమ్ములు సదరుఆస్తిని దౌర్జన్యముగా ఆక్రమించుకున్నారు. సదరుఆస్తిని గురించి నేను కోర్టులో వ్యాజ్యముచేయబోవుచున్నాను. సదరు స్థిరచరాస్థులను విక్రయించునట్లు తెలుస్తున్నది. గాన యిందువల్ల యెల్లరకు తెల్పుట యేమనగా సదరు స్థిరచరాస్తులను యెవరున్నూ కొనకూడదు. అట్లా అతిక్రమించి యెవరైనా కొన్నయెడల అందువల్ల నాకు కలిగే యావత్తు నష్టమునకు కొనగోలుదారే జవాబుదారులై సదరుఆస్తిని నాకు వొప్పచెప్పవలసిన వారగుదురుగాన తెలుపడమైనది—

యిట్లు,
పె. పురందరరెడ్డి
8.12.38

శ్రీ కోదండరామ యునైటెడ్ స్టోర్సు
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

మా స్టోరులో నాణ్యమైన ఫలసరుకులు కేదం పప్పు దినుస్సు, బియ్యం, నిల్వ దినుస్సు, శెనగ నెయ్యి, మిన్కీ యింగువ రకములు చిల్లరగాను హోల్సేలుగాను సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

యస్. వి. రంగయ్య,
ప్రొప్రయిటరు.

Result of the West End Competion
N. 14 Key Solution.

19	3	38
29	20	1
3	37	21

2	47	28
45	24	3
25	1	46

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ-తీర్మానాలు.

ఎస్టేటు రివిన్యూబిల్లు నిధిపేరిట కనీసం రు 1000 లు రాష్ట్రరైతుసంఘమున కివ్వవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ సాధారణ సమావేశము 4—12—38 తేదీన బెజవాడలో శ్రీయుత కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారి అధ్యక్షతను సమావేశమైనది. నెల్లూరు, విశాఖపట్నం, గోదావరి, గుంటూరు, కృష్ణా, రాయలసీమ, మద్రాసు జిల్లాలనుండి 80 మంది ప్రతినిధులు, 50 మంది ఈనాం, జమీందారీ ప్రాంతాలలో పనిచేయు సేవకులు అభిమానులు హాజరైరి. సభ రెండుదినములు జరిగెను.

తీర్మానములు.

(1) కెమాల్ పాషా, మౌలానా షౌకతాలీ గారల నిర్యాణమునకు సానుభూతి చూపిరి.

(2) నవంబరు 24, 25 తేదులలో కలిగిన తుపాను బాధితులకు సానుభూతి వెల్లడించిరి.

ప్రభుత్వం వెంటనే స్పెషల్ ఆఫీసరును నియమించి రైతులకు కల్గినసష్టమును సరియైనటుంచనా రిపోర్టులను ప్రకటించి వెంటనే సదరు ప్రాంతములలో రిలీఫ్ పనులు సాగించవలెననియు, శిస్తు రెమిషన్ యివ్వవలెననియు కోరిరి.

ఆజిల్లాలలో రైతు సంఘాలు రిలీఫ్ కమిటీలను యేర్పాటుచేయవలెను. నష్ట వివరాలను ప్రభుత్వమున కందజేయవలెను.

పై జిల్లాలోని స్థానిక సంస్థలు, ప్రభుత్వమున్నూ తమ ఆధీనములోయున్న కట్టె, కంప, కలప వగైరాలను సప్లయిచేసియు విత్తనం, బట్ట వగైరా అవసర ధన సహాయము బాధితులకు చేయవలెను.

(3) పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కలెక్టరుగారు సంపూర్ణ పరిశీలన లేకయే విశేష నష్టము కలుగలేదని పంపిన రిపోర్టులపై ఆధారపడక మంత్రులు శాసనసభ్యులు స్వయంగా విషయములు గ్రహించి బాధితులను రక్షించవలెను.

(4) శాసనసభ్యులు ప్రస్తుత సభా సమావేశము ముగియగనే తమతమ నియోజక వర్గములోని తుపానునష్ట గ్రామాలకు వెళ్ళి రిపోర్టులను తయారుచేసి, వెంటనే ప్రభుత్వమునకు పంపి, యిందులకై తగు సహాయము లభించునట్లు పాటుపడవలెననియు, జమీందారీ, ఇనాందారీ గ్రామములకు వెళ్ళి సభలుచేసి ఆయా ప్రభుత్వ జమీందారీ సంఘములకు, వివరములను తెలియజెప్పి, అచ్చటి ప్రజాభిప్రాయములను తీర్మానముల రూపముగ నైనను, ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వమునకు తెలియజేస్తూ, జనవరిలో బిల్లు శాసనబద్ధమగుటకు కృషి చేయవలెను.

(5) 1847 వ ఫసలీ శిస్తులు జమీన్ రైతులు చెల్లించలేకపోవుట వలన, ప్రతి ఎస్టేటులోను దావాలు విరివిగా దాఖలు చేయబడి కమూల్లోకరకు రైతులను వివిధముల జమీందార్లు బాధించుచున్నారని ఋణచట్టపు ప్రయోజనము ఫలించలేదు కావున ప్రభుత్వంవారు సదరు శిస్తు సదరు వాయిదాలుగ చెల్లించవలెనను వివరము మరియును రద్దు చేస్తూ చట్టమును సవరించ వలసినదిగాను. చట్టము సవరింపబడుటలోగా వాయిదాలను పొడిగించ వలసినదిగాను ప్రభుత్వంవారిని కోరిరి.

(6) కాళీపట్నం రైతుల గురించి కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తిగారు ప్రకటించిన స్టేటుమెంటులో యీ సభవారు ఏకీభవిస్తున్నారు. ఈవిషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వంవారు ఒక సంఘమును నియమించవలెను.

(7) హైదరాబాదు పోలీసులకు, మద్రాసు పోలీసులు సహాయపడకూడదు. హైదరాబాదుకు ఎవరు వెళ్లినను పోలీసులడిగే అనవసరపు ప్రశ్నలు కలిగించే యిబ్బందులను వెంటనే మద్రాసు ప్రభుత్వం మాన్పించవలెను.

(8) చిత్తూరు, కర్నూలు, జిల్లాలలో కరవు బాధితులకు రెమిషను నివ్వవలెను.

రాయలసీమ రైతురక్షణయాత్ర జయప్రదముగ జరుగుటకు రైతులు తోడ్పడవలెను.

(9) మునగాల జమీన్ రైతులు సాగిస్తుంటే పోరాటాన్ని అభినందించిరి.

ఈపోరాటం గురించి పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘంవారు ప్రకటించిన నివేదికను పరిశీలించి అవసరచర్య నైకొనవలెనని ప్రభుత్వమును కోరిరి.

(10) మునగాలఎస్టేటులోని రైతులను బాధిస్తున్న జమీందారుగారి చర్యను ఖండించిరి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవారు యీవిషయమై తగుచర్య నైకొనకపోయినచో సత్యాగ్రహం అవలంబించవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడుసూచనలు కన్పడుచున్నవనిరి.

(11) నూజవీడు సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్లు, తింకల్లి, నూజవీడు సబ్ యిన్స్పెక్టరున్నూ మరి కొందరు పోలీసులు 9 మంది రైతులను అరెస్టుచేసి చేతులను త్రాళ్లతోకట్టి నూజవీడు బజారుల వెంట త్రిప్పి, ఆరాత్రి భోజనమయినా పెట్టకుండా లాకప్పులో నుంచుట నిరసించుచు ప్రభుత్వంవారు యీయుద్యోగులపై వెంటనే చర్య నైకొనవలెననిరి

(12) హిందూ, కృష్ణాపత్రికలు జమీందారీ విచారణ నివేదికకు వ్యతిరేకంగా వ్రాయుటను ఖండించుచూ, రైతులు యీపత్రికలను బహిష్కరించవలెనని కోరిరి

(13) ఎస్టేటు రివిన్యూబిల్లు రైతుల కుపయుక్తమగునట్లు శాసనమగునట్లు ఆందోళన ప్రచారయేర్పాటు, డిప్యుటేషన్లు, కరపత్రములు ప్రచురించుట మొదలగు వాటికిగాను ఎస్టేటు రివిన్యూబిల్లునిధి పేరట రు 1000 లు ప్రోగుచేసి రాష్ట్ర సంఘమువారి కివ్వవలెనని, జమీన్, ఇనాం, రైతులను యితర రైతుసోదరులను విరాళములర్పింపగాను సభలలో నైసాధ్యమగుగాను యిచ్చి తోడ్పడవలయునని కోరిరి.

ఈరోజు జరిగిన సాధారణ సంఘ సభలలో తెలుపబడిన రాష్ట్రసంఘమునకు విరాళములు వాగ్దానము చేయబడినవి. మిగతా తాలూకాల వారు కనీసం రు 25 లకు తక్కువకాకుండా రాష్ట్రసంఘ కార్యాలయమునకు విరాళములను ఈనెలాఖరులోగా పంపవలెను.

గాదులచ్చన్న (ఉత్తర విశాఖపట్నంజిల్లా) రు 50; సింహాద్రి సూర్యనారాయణ (బొబ్బిలి ఎస్టేటు) రు 50; నాయుడు బాపన్న (రాజోలు తాలూకా) రు 50; కె. సత్యనారాయణమూర్తి (చింతలపూడి తాలూకా) రు 25; అలపాటి నాగన్న (తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా) రు 50; కుంకర రాజయ్య (గన్నవరం తాలూకా) రు 50; దుక్కిపాటి వెంకటరత్నం (గుడివాడ తాలూకా) రు 50; గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య (చల్లపల్లి ఎస్టేటు) రు 50; కలగర సుబ్బారావు (నూజివీడు తాలూకా) రు 50; అనుమర్లపూడి వెంకట సీతారామరావు (మైలవరం ఎస్టేటు) రు 25; ముక్కొంట్ల వెంకటప్పయ్య (నందిగామ తాలూకా) రు 50; దూళిపాళ కోటయ్య (గుంటూరుజిల్లా) రు 25.

(14) డ్రాఫ్టు బిల్లులోని సెక్షనులను చర్చించి తగిన సూచనలను స్థాయి సంఘమునందు పెట్టుటకు కమిటీ నియమింపబడెను.

---

* అశరీర వాక్కులు *

సెహబాస్ ఆంధ్ర కేసరి

ఒక్క దెబ్బలో పీడిత వర్గానికి యింతవరకు ఏ మంత్రి పదవిలోవుండి చేయలేని ఒకమహాత్తర కార్యాన్ని సాధించాడన్నమాట. మహానీయుడు ప్రకాశంగారు.

ప్రకాశంగారు మంత్రిపదవిలో వుండి ఒక గొప్ప రిపోర్టు అదే జమీన్ రైతు రిపోర్టును తయారుచేసి జాతీయశక్తికి—ప్రజాశక్తికి—ఒక అగ్నిపరీక్షావకాశాన్ని సృష్టించాడన్నమాట.

***

అంతేకాదు ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా అఖండ బ్రిటిషుసామ్రాజ్యానికి అండగానిలిచి సామ్రాజ్యవాదుల్తో చేతులు కలిపి నిరంకుశంగా రాష్ట్రపాలన చేసిన జమీందార్ల పొగరణిగింది.

రైతుల సహజ జన్మహక్కును స్వాతంత్ర్యాన్ని తిరిగి గడించారన్నమాట.

ధన్యవాదాలు మంత్రిప్రకాశంగారికి.

జమీందార్ల నిరంకుశ సింహపునోట్లో పడకుండా జమీన్ రైతుల హక్కుల్ని కాపాడబోతున్న ఆంధ్ర కేసరికి అభినందనాలు రైతులోకమే కాదు కార్మిక వర్గం కూడా కృతజ్ఞతాంజలులు అర్పిస్తోంది.

యావత్ జమీన్ రైతులు జోహారులు అర్పిస్తున్నారు.

నిజంగా ప్రకాశంగారు సార్థకజీవి. పురుషార్థంకలవాడు. చారిత్రచరితార్థుడు

***

బాసుదేవ్!

(మద్రాసు)

వాడు ప్రజాస్వామికమంటుగాని, నియంతృత్వమంటుగాని నమ్మకలేదు... అసలు వాటిని యిష్టపడడు అంటాడు బాసుదేవుగారు ఒకసభలో.

అయితే ముసోలినీ మాత్సర్యరతయందు-

హిట్లరు దురహంకారమందు నమ్మకమ్వుంది కాబోలు - ఫాసిజం యిష్టంకాబోలు అందుకేనా బాసుదేవుగారు ఫాసిజం స్వరూపందాల్చి ఆంటీ హింది తత్వం స్వీకరించి ఆంటీహింది లీడరుగా నాయకుడవై, పోయినపోతుల్ని పోగుచేసుకొని వాళ్ళకు బోలెడన్ని ఆంటీహింది పోరాటాలు దౌర్జన్యదాడి శాస్త్రులమీద- హోటళ్ళమీద జాతీయపత్రికలమీద- సాగిస్తున్నారు!

అసలు మీరు ఓడ పని వాళ్ల నాయకులుగా అంటే కార్మిక నాయకుడన్నమాట.

కాని ఫాసిస్టు నాయకుడిలాగా (మీలో అంత శక్తి లేకపోయినా) ఆంటీ హింది వాలాల్తో తిరుగుతున్నారే)

అందులో మీరు నిజంగా కార్మికనాయకుల్లాగ కనబడటంలేదు.

ఏలంటే- యజమానుల డబ్బుతిని సమ్మెలను నాశనంచేసే కపట కార్మికనాయకుడవని నవంబరు 7 వ తేదీన హైకోర్టు తీర్పులో ధాపిబట్ట బయలయింది!

దానికితోడు ప్రతిదినం జరిగే ఆంటీ హింది వాలాల అల్లరిపల్ల తేలుతోంది.

అవును చెట్టు చెడిపోయినందు ఒక్కమాటి పిందెలు పుట్టాయి.

ఏంచేస్తాం విధి అలావుంటే కర్మ అలా తగలడాలని వుంటే కిమ్ కర్తవ్యం!

కాని ఆంధ్రుడా బాసుదేవుకు ఆంటీహింది ఏమిటి!

తమిళ సేస్తంవల్ల సంక్రమించిందా!

నెల్లూరులో- ఇనుపపెట్టెలు!

అన్ని విధములయిన ఇనుప పెట్టెలు ఇనుప బీరువాలు, నమ్మకంగా క్రొత్త క్రొత్త రకాలతో తయారు చేసి యిస్తాము—

మహమ్మద్ రంతుల్లాసాహెబ్,

కొరడామకాన్- చిన్నబజారు

నెల్లూరు.

అద్భుతమగు

గ్రహచికిత్స.

సామాన్యములగు గ్రహములు, గాలి, మొదలగువానికి పోస్టుద్వారానే చికిత్సచేయుదుము. సదరు గ్రహములు ఇచ్చటనుండియే ఆకర్షించబడి కట్టుబాటు చేయుదుము.

కఠినములగు గ్రహములు, ప్రయోగములు, మొదలగువానికి ప్రత్యేక చికిత్సలు చేయబడును.

సోమపూడి కనకయ్య,

[illegible], కోటవీధి,

సంతపేట, నెల్లూరు.

• మద్రాసు మెయిలు •

బహుమానం

నిన్న మద్రాసులో ఒక గొప్పవాడిని రెండోపెళ్లి చేసుకుంటానికి చాల కంటూలుపడ్డాడు పాపం!

ఏపిల్లా చేసుకుంటానికి అతన్ని యిష్టపడలేదు.

ఎవరా పెద్దమనిషి?

చెప్పినవాళ్లకు 10 రూ బహుమానం.

"మద్రాసీ"

***

ఆంధ్ర పత్రికలు.

"ఆంధ్రపత్రికలో ఆంగ్లపత్రికల్లోలాగ ముఖ్యమైన ముందు పేజీఅంతా ప్రకటనల్తోనింపి డబ్బుకు గుంజుతూ ప్రాముఖ్యాన్ని పోగొట్టుకున్నారు దాని వ్యవస్థాపకుడు అందులో మిగతా దిన పత్రికలు అర్ధణాకే యిస్తూంటే (8 పేజీలే అయినా) ఆంధ్ర పత్రికమట్టుకు అణాకు పదిపది పేజీలు వేయకుండా ఆంధ్రులందరికీ ఆంధ్రపత్రిక ఒకటే దైనందిన పత్రికఅని తనకాగుమీద ప్రచారం చేయడం బాగుండలేదని. ధర్మమూర్తి వాటీసాక్ అంటున్నారు.

***

అయితే 'వాటీసాక్' పేపరూ అర్ధణా మాదీ అర్ధణేగాని పాలసీమట్టుకు వాస్తవపు కాంతర్వ్యత్యాసముంది- ఏలంటే వాటీసాక్ పత్రిక జమీందార్లను పొగుడుతూ ఆంటీ హిందీకి సేవచేస్తూ కాంగ్రెసుపై దుమ్మెత్తిపోస్తూ వాళ్లకు అవుతూన్న పత్రిక. మరి మాది అప్పటం కాంగ్రెసు పత్రిక. పాలసీ అతీతం. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే! ఆదర్శం! ఆంధ్రాభ్యుదయం భారతదేశ క్షేమం విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వం మరి ఆంటీ హిందీ కాలి పత్రికకు అంటే హిందీవిజయం- అసత్య ప్రచారము చేయడం పేరుశాశ్వతంగా నిలవడం! అని న్యాయమూర్తి ప్రభాకర్ అంటున్నారు.

ఈ రెండూ మా దివకర్ విన్నారు.

***

ఆంటీ హిందీ సత్యాగ్రహపు ఆక్రోశంతో జాతీయ పత్రికలమీద రాళ్లువిసరడం గ్లాసుల్ని బద్దలు కొట్టడం- హోటల్ని కొల్లకొట్టడం- బ్రాహ్మణుల్ని చావమోదడం ఇదే కాబోలు ఆంటీ హిందీ వీరుల సత్యాగ్రహం- అదే కాబోలు సత్యాగ్రహతత్వం. వీరత్వం అంటున్నారు అటూ యిటూ కాని మధ్యరకపు మనిషి.

... ...

అసత్యవార్తల్ని ప్రకటించడం- దౌర్జన్యాన్ని సమర్థించడం- ఆంటీ హిందీవాలాల్ని ప్రోత్సహించడం జస్టిసుసేవచేయడం జనవాణి, పీపుల్సు పార్టీ తత్వం- ఆశయం, ప్రణాళిక అంతగాదు యింకొకటం-

***

ప్రతి సోమవారం ఆంటీహిందీ గుంపులయులు లేదు తొలంటే మద్రాసు ప్రశాంత నిద్రపోరు న్నాడా అంటారు కొందరు.

అనిదట్లో కూడా తిక్క వుంటే ఎగిరిపోరు ఆంటీ హిందీ వాలాలు కాని, కాల్చకమేన హిందీ కావాలని వాళ్లేలంటారని ధైర్యం కాబోలు!
సి. ఆర్. వి

***

ముత్తరం మొదలియార్ తమిళనాడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు నిన్న మద్రాసు ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసు ఓడిపోవడానికి కారణం మద్రాసు కార్పొరేషను వుద్యోగస్థులకల్లనని ఒకసభలో అన్నారు. ఇది యెంతవరకు నిజం?

కాని కార్పొరేషను వుద్యోగస్తులు వాళ్ల మీద చర్యతీసుకుంటారని పుకారుగా వుంది.

కాని కార్పొరేషను వాళ్లు చెప్పులు కుట్టుకొని, పళ్ళు అమ్ముకొని, అప్పాలు కాల్చుకొని అమ్మి జీవించేవాళ్ల జీవన బ్రతుకుకు నాశనం వేయడం, ప్రజల్లో కార్పొరేషనంటే ఒక అసహ్యభావం కలగడం అయింది.

అంతటితో కాంగ్రెసుకు తీరని దెబ్బ-

అందులో పిసరైన కాంగ్రెసు వాళ్లని నిలబెట్టలేదని యింకొక దెబ్బ కాంగ్రెసుకు అని ఒకాయన అంటున్నారు

***

ఆంటీ హిందీ ఆందోళన.

మద్రాసు రాయపురంలో రోడ్లమీద సింహం- కుక్క వేసి అరవంలో యిలా వ్రాసివుంది

బ్రాహ్మణులను చంపేస్తాము- హిందీవల్ల అరవభాషకు అపకారం జరుగుతోంది- హిందీని ఎదిరించండి అని.

***

దీనిబట్టి ఎవరో హిందీ వ్యతిరేకిగాండ్లు వ్రాసారని తేలింది కాని, సింహం, కుక్క వేయడమేమిటి?

సింహానికి కుక్క ఒకప్పుడు సహాయంచేసిందనికూడా కథల్లో చదివాము.

వాటి రెండింటికి పొత్తు పొసగదసా?

సింహం తమిళభాష (అంటే హిందీ కాబోలు లేదు.)

కుక్క హిందీ.

పులి మేకో - లేదా సింహం ఏనుగో వేస్తే బాగుండిపోను.

ఇంతకూ హిందీవల్ల తమిళకు వచ్చిన నష్టమేమిటి?

హిందీవల్ల తెలుక్కు జరుగుతూన్న అపకారమేమిటి?

శక్తివుంటే ఎన్ని భాషలన్నా నేర్చుకోవచ్చును. నేర్చుకుంటే మంచిదని. కాని బ్రాహ్మణుల మీద పగ ఎందుకు? కాని ఇది బొబ్బిలి ప్రభుత్వంకాదు, బ్రాహ్మణ ప్రభుత్వంకాదు లేదా కె. వి. రెడ్డి కింగ్సుగవర్నమెంటూ కాదు.

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం.

అంటే ప్రజాప్రభుత్వం!

అలాంటప్పుడు ఏమిటీ అరవ తరతెల వాళ్ళ గోలా- కలంపులూ?

***

రామకోవుగారు కాశీలో స్నానాలంటే ఎక్కడో ముఖాన్ని వుమ్మి తక్కే కేసు పెట్టారటగా!

అయితే జస్టిసుపార్టీ నాయకుడు రామస్వామి నాయకర్ గారు వూరుకున్నారా?

***

నిన్న గోవిందరాజుల సుబ్బారావు గారికి (మాలపిల్లలో సనాతన భాందరుడు సుందర రామశాస్త్రి) మాలపిల్లలో అత్యద్భుతంగా నటించినందుకు ఒకరజతకప్పేటి బహూకరించడానికి ఆపని ఫ్రెండ్ కమలా కేరిచేరి కేయించాలని ఏర్పాటుచేస్తే "నేనంతటి మహత్తర బహూకరణానికి తగినవాడను కాను అందులో సమానంగా ఫ్రెండు కమలా కేరిప్రక్కన ఆసీనుడవడానికి అర్హుడను కాను అందులోనేను జస్టిసు వాదను...అని అన్నారు డాక్టరు జీ వి. సుబ్బారావు గారు

పైనచెప్పిన ముక్కలన్ని బాగున్నాయి కాని చివరిముక్కచాల అసహ్యంగా వుంది.

కాని మాలపిల్లలో ఆయన జస్టిసుపార్టీ తత్వమే ప్రదర్శించాడులే సనాతనుడిగ.

కాని చివరికి సనాతనమునే జస్టిసు నాశనమై కాంగ్రెసులో లేదు జస్టిసు కలసిపోయినట్టు సనాతనుడిగావుండి చివరికి కాంగ్రెసుగతి అన్నట్టు హరిజనుల్కి దేవాలయప్రవేశార్హత యిచ్చాడు

సెహబాష్!

***

కె శ్రీరాములు నాయుడుగారు నిన్న మ్యునిసిపల్ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసు టికెట్టుమీద ఓడిపోయాడంటే కారణాలు మూడు:

జాంజిబారు వస్తువుల్ని బహిష్కరించాలని కాంగ్రెసు రాష్ట్రపతి బోసు ఆదేశిస్తే.

ఇక్కడ సత్యమూర్తి శ్రీరాములునాయుడు ప్రభృతులు కొత్వాలచావిడి సావుకార్ల లవంగాలు వగైరాలు అమ్మించిన శుద్ధనిష్కళంక కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారంగా నడిచే మహానుభావులు!

పొడవెక్కి కమిటీ శ్రీరాములు నాయుడు గారిని నిలబెట్టడం- లేదు జాంజిబార్ భారతీయులకు ద్రోహంచేసినాయన్నే కార్పొరేషను ఆంధ్ర చేంబర్స్ ఆఫ్ కామర్సుకు పెద్దపదవి యివ్వడం జరిగింది. ఓటమి జయించిన తరువాత కాంగ్రెసు టిక్కెట్టుమీద లేంది.

(సెహబాష్! ఏదో ఒకపదవి తోకలాగ) అందులో ఆయనకు రెండుద్దేశ్యాలు. సాధారణంగా ఖద్దరుదీక్షాపరుడు కాదు.

ఏదైనా కాంగ్రెసు మీటింగులైతే అప్పటం కాంగ్రెసు వాలా లాగా తయారవుతాడు ఛోటా గాంధి నాయుడుగారు!

***

చెట్టుపేరు చెప్పి పళ్ళు అమ్ముకొంటున్నారు కాంగ్రెసు నిన్న ఎలక్షన్లో-

నాయుడుపేట టవున్ కాంగ్రెసు సంఘము.

గత నెల 30 తేదీన టౌన్ కాంగ్రెస్ సంఘమువారు సమావేశమయి శెట్టిపల్లి కోటయ్య గారిని ప్రెసిడెంటుగను, నరసప్పగారి సుబ్రహ్మణ్యంగారిని సెక్రెటరీగను ఎన్నుకొనిరి. వర్కింగు కమిటీ ఏర్పరుపబడెను.

తీర్మానములు

1. ఫెడరేషను ప్రతిఘటించవలెను.

2. రైల్లు ఎండిపోయి నాటకపరిస్థితులందుటవలన అడవుల నుండి కట్టెలు తెచ్చి నిరాటంకంగా అమ్ముకొనుటకు అవకాశమును శ్రీ వెంకటగిరి జమీందారు కల్పించునటుల ప్రభుత్వంవారు అవసర చర్య గైకొనవలెను.

3 యీ ప్రాంతములలో ఎండిపోయిన భూములకు విధిగా శిస్తు రెమిషన్ యివ్వవలెను-

4 పోలీసు వుద్యోగులలో లంచగొండితనం మాన్పుటకై ప్రభుత్వంవారు తగుచర్య గైకొనవలెను-

5- ఆరోగ్యకరమగు చాపపనులు వగైరాలు పూరించుటకు చేయవలసినటుల ప్రభుత్వంవారు వుత్తర్వుగావించవలెను-

6- వడ్డీ వ్యాపారస్తులు చట్టమునకు వ్యతిరేకంగా యెక్కువ వడ్డీ తీసుకోకుండా లైసెన్సు పద్ధతి యేర్పాటుచేయవలెను-

7- యీ గ్రామ పంచాయితీ బోర్డు వారు క్షేద రైతులు కాలీలు, తెమ్ము కట్టెలు, గడ్డి, కూరగాయలు వగైరాలమీద పన్నులు వసూలు చేయకుండా ప్రభుత్వంవారు యేర్పాటు చేయవలెను-

8 సి. టి. అక్టును తొలగించవలెను. మరి కొన్ని తీర్మానాలు గావించబడెను.

శెట్టిపల్లి కోటయ్య,
ప్రెసిడెంటు.

కృష్ణజిల్లాకు 10 వేలు.

కృష్ణాజిల్లాలో తుపాను బాధితుల సహాయార్థమయి కలక్టరుగారి కోరికమీద ప్రభుత్వంవారు రు 10 వేలు యిచ్చిరి-

***

ఇంగ్లండులో శాస్త్రజ్ఞులు, యింజనీయరులు, యితర సాంకేతిక విద్య నేర్చినవారు మొదలగువారిపేర్లను, అడ్రసులను ప్రభుత్వంవారు సేకరించి యుద్ధము సంభవించినచో వారికి పనులు గలిపించ చూచున్నారు.

నెల్లూరు
ఆహార పదార్థాల ధరలు

5 తేది సోమవారం.

వెంకటగిరిలు 1-వ రకం	బస్తా 98 సే	రు 7- 2-0
(2) ,, 2-వ రకం	,,	రు 5-18-0
(3) ,, బియ్యం 1 రకం	105 సే బస్తా	రు 14- 1-0
(4) జొన్నలు పుట్టి 1-కి		రు 64- 0-0
(5) రాగులు	,,	రు 51- 0-0

(Sd.) వి. వి. నాయుడు,

నమ్మకమైన నగలవర్తకులు
గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి గారు.
చిన్న బజారు, నెల్లూరు.
బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కనులములతో నగలు తయారు చేసియివ్వబడును.

సంస్థానాలు- సామ్రాజ్యాలు మానవకల్పితాలు

—x—

మానవశాసనాలు మృతప్రాయం ప్రకృతిచట్టం సజీవం.

ఇంతవరకు సంస్థానాల స్వాతంత్ర్య సమరంలో కాంగ్రెసు జోక్యంకలుగ జేసుకోలేదంటే నావల్లనే.

—గాంధి-

సంస్థానాల్ని సార్వభౌమ ప్రభుత్వం వారు యథేష్టంగా కల్పించారు... సంస్థానాధీశులు వారిడుపదేష్టలు ప్రజల్ని అన్యాయంగా నేలరాస్తూంటే ప్రక్కనున్న ప్రజాప్రతినిధులైన రాష్ట్ర స్వతంత్ర్యాన్ని పొందిన బాధ్యతగల మంత్రులు వూరక చూస్తూవుండడానికి వీలులేదు-

***

నేడు ధంకనాలు నైతికమైన అంటువ్యాధితో బాధపడుతూంది- దాన్ని నివారణచేయకపోతే వ్యాపించి సర్వనాశన మవుతూంది- సంస్థానాధీశుల హక్కులన్నీ తుడుచుకుపోతాయి-

***

లా ప్రకారం అదంతా వాస్తవమే కాకపోవచ్చు- కాని, మానవకల్పితం- మానవులు తయారుచేసిన యీశాసనలా, కు ప్రకృతిసిద్ధమయిన లాకు విరుద్ధంగా వుంటే ఆ మానవకల్పిత లా మృతప్రాయం అయిపోతుంది- ప్రకృతి లా విజృంభిస్తుంది- అంటే మనం కల్పించుకున్న లా చచ్చిపోతుంది-

సంస్థానప్రజలు చాలమంది కాంగ్రెసులో చేరుతున్నారు- వారిశ్రేయస్సు కు కాంగ్రెసువంక చూస్తున్నారు-

కాంగ్రెసుదృష్టిలో బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలూ సంస్థానప్రజలు అనే భేదంలేదు- కాబట్టి కాంగ్రెసు, సంస్థాన ప్రజలకు తప్పక సహాయం చేస్తుంది- విజయం చేకూరుస్తుంది-.

ఇక నేను సంస్థానాల్లో సాగుతూన్న అన్యాయాన్ని సహించలేను, సమర్థించనూ లేను-

సంస్థానాధీశులు ప్రజల శ్రేయస్సు తమశ్రేయస్సు అనుకునేటట్లయితే కాంగ్రెసు సహాయాన్ని కోరక తప్పదు- త్వరలో అచిరకాలంలో కాంగ్రెసు మహాసంస్థ సార్వభౌమ అధికారాన్ని నమసిపోనిచ్చి అధికారం స్వీకరిస్తుంది- కనుక ఈకాల గమనాన్ని సంస్థానాధీశులు గమనిస్తే ఎంతోమంచిది లేకపోతే నాశనం తప్పదు- తథ్యం!

***

స్వాతంత్రవాతావరణం మేలుకొల్పింది

సంస్థానాల్లో ఒక్కసారి అణగి ద్రొక్కబడుతూవున్న ప్రజల కళ్లు తెరిచారు. అన్ని సంస్థానాల్ని మేల్కొల్పింది. ఈ ప్రబోధం ఒక వ్యక్తివల్లగాని ఒక సంఘం వల్లకాని రాలేదు హరిపురా కాంగ్రెసు తీర్మానం సంస్థానప్రజలను పురికొల్పి ప్రోత్సహించి వారి దాస్య విమోచనానికి వారి శక్తిమీద వారి శ్రమమీద ఆధారపడి వుండని సంస్థానం తెలుసుకున్నారు

అంటే:—

సంస్థానాల అభివృద్ధి అంతా ఆప్రజల స్వయం కృషిమీదనే ఆధారపడి వుంటున్నదన్న సంగతి వారికి బోధపడివుండవచ్చును. కాని ఈప్రబోధం అంతా కాలపరిణామం వల్ల సంభవించినదనే చెప్పడం న్యాయం.

ఈ సత్యాన్ని నరేంద్రులు వారి సలహాదారులు గ్రహించి, న్యాయమయిన ప్రజల కోర్కెలను అంగీకరించడం మంచిది. నరేంద్రులకు పైనుంచిగాని లోపలనుండిగాని ఎటువంటి అపద రాకుండా కాపాడవలసిన భారం బ్రిటిషు ప్రభుత్వం వారికి (సామ్రాజ్యప్రభుత్వంకాబట్టి) వుంది. అలాగేవారికి (బ్రిటిషువారు) మరొక అధికారం కూడా సక్రమించక తప్పదు. నరేంద్రులు ప్రజలను న్యాయంగా పరిపాలించేటట్టు చూడవలసిన అధికారంకూడా వారికివుంది.

కాబట్టి పోలీసు సాయాన్నిగాని సైనికసహాయాన్నిగాని నరేంద్రులకు పంపించేటప్పుడు వారు అలా చేయడానికి తగినంత అవసరం వుందా లేదా తగినంత నిర్బంధంతోనే ఆసహాయం వుపయోగిం చారా లేదా అన్నసంగతులను చక్కగా గుర్తించవలసిన భారం బ్రిటిషు ప్రభుత్వం వారిమీద బాగావుంటుంది.

ధంకనాల్లో పైశాచిక తాండవం

ధెంకనాల్ నుంచి ఘోరమైన వార్తలు వచ్చాయి. సామ్రాజ్యాధికారులు ఇచ్చిన పోలీసువారి దాటునుండి సంస్థాన సేవకులు చేసిన రాక్షసకృత్యాలు కొన్నివిన్నాము. వాటిని గురించి నోటవుచ్చరించడానికి కూడ వీలులేదు. నమ్మలేక, సాక్ష్యంకావాలని కోరాను. కొంత రుజువులు చూపించారు. వాటినమ్మకం తప్పినదికాదు.

ఈసంస్థానాలున్న రాష్ట్రాలలో బాధ్యతాయుతులైన మంత్రులు పాలిస్తున్నారు. ఈ సంస్థానాలలోవున్న ప్రజల విషయమయి వీరికి ఎటువంటి బాధ్యత అయినా వుందాలేదా అన్నది ఒక గట్టిప్రశ్న. రాజ్యాంగచట్టం ప్రకారం మంత్రులకు అలాంటి అధికారం ఏమీలేదు. చక్రవర్తి ప్రతినిధి వైస్రాయి, వైస్రాయికి గవర్నరులు ఏజంట్లు నిజమే కాని, మంత్రులకు ఆ సంస్థాన పరిస్థితుల విషయములో నైతికంగానైనా ఒకబాధ్యత వుండదా! ప్రజలు పాలకుల సంతృప్తిగా వున్నంతవరకు ఎవరికీ బాధలేదు.

అంటురోగం ప్రాకింది

కాని, ఒకఘోరరోగం, ఒకసంస్థానంలో అరంభమయిందనుకొండి. దానిని అక్కడనే కొక్కి నిర్మూలనం చెయ్యకపోతే అది ప్రాకిపోయి ఆ సంస్థానాన్నే కాక ఆరాష్ట్రాన్ని అంతటిని దగ్ధం చేస్తుందికదా. అటువంటప్పుడు జోక్యం కలుగజేసుకోవాలా వద్దా? అది శరీరానికి సంబంధించిన రోగం. అంతకన్నా గొప్పది నీతికి సంబంధించిన రోగం.

బాధపడిన అర్తులు కొందరు వచ్చి బ్రిటిషు ఒరిస్సాలో తల దాచుకొంటున్నారని విన్నాము. వారికి మంత్రులు శరణుయివ్వవలెను అని చెప్పగలరా? అదరిస్తే రౌడీగవుండిని అదరించగలరు. కాబట్టి సంస్థానం ఏదిజరిగిన - మంచిగాని చెడ్డగాని అదిచుట్టూవున్న రాష్ట్రానికి తగలకుండా వుండదు.

మంత్రులమీదనున్న భారం చాలా పెద్దది- కాబట్టి వారి రాష్ట్రాలలో శాంతికి మర్యాదకు ఎటువంటి భంగము కలుగకుండ చూడడానికి కావలసినంత న్యాయమైన జోక్యం కలిగించుకోవడం తప్పని సరి అని నేను నమ్ముతున్నాను.

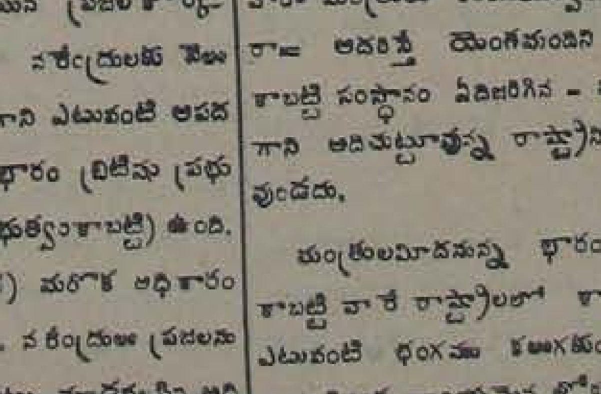
స్టౌబీడీ

25 BEST QUALITY STOVE JADI BEEDIES. 25

SMOKE & ENJOY

STOVE BEEDI

SMOKE & ENJOY

STOVE BEEDI

స్టౌబీడి

స్టౌవ్ బీడి

BEWARE OF IMITATION

REGISTERED TRADE MARK

Mo MURTUZA HUSSAIN & Co. No 882 KARODA ST. NELLORE

ఒకసారిపీల్చి భోగాకునందలి సువాసనగమనించుడు.

సంస్థానాల కల్పనలు.

మాస్తా మాస్తా నే యీమంత్రులు తమచెంతనున్న సంస్థానాలలో ప్రజలకు అధికారాలు కలుగజేస్తూవుంటే పూరకోగలరా? ఇంతకూ ఈ సంస్థానాలు, సామ్రాజ్యంవారు వారియిష్టానుసారం కల్పించినవేకదా!

రాష్ట్రమంత్రులు తమరాష్ట్రాల హద్దులలో వున్న సంస్థానాలలో చాల దుష్పరిపాలన జరుగుతూవున్నపుడు దాని విషయం పారమౌంటు అధికారులను హెచ్చరించి ఏమిచేస్తే మంచిదో తెలియజేయడం మంత్రులకు విధి విహితమైనపని అని నేను అనుకొంటాను.

రాష్ట్రమంత్రులు అటువంటి సలహాలను ఇచ్చినప్పుడు పారమౌంటు అధికారులు దానిని ఆదరదృష్టితోనే అంగీకరించవలసివుంటుంది.

రెండేచట్టాలు:

నరేంద్రులవారి సలహాదారుల విషయం ఒక్కమాట చెప్పవలసివుంది కాంగ్రెసు అంటేనే వారు బెదురుతారు. కాంగ్రెసు అంటే ఎవరో పైవారుగాను విరోధులుగాను భావిస్తారు. చట్టంపట్టి వారు పైవారే కావచ్చును.

కాని రెండువిధాల చట్టాలున్నాయి. ఒకటి మనుష్యులు చేసింది. రెండోదానితో సంఘర్షణ కలిగినప్పుడు మొదటిది చస్తుంది.

సంస్థాన ప్రజలువారి బాగోగులకు కాంగ్రెసు వారిమీద ఆధారపడి వున్నారు. వారిలో చాలామంది కాంగ్రెసుసభ్యులు. కాంగ్రెసువారి దృష్టిలో సంస్థానంవారనీ బ్రిటిషు ఇండియా వారనీ భేదభావం ఏమీలేదు. అటువంటప్పుడు కాంగ్రెసు వారు స్నేహభావాన్ని చూపుతూవుంటే సంస్థానాధికారులు వారిని అలక్ష్యంచేయడం మంచిది కాదు. సంస్థానాలలోవున్న ప్రజలు చాలా విషయాలలో కాంగ్రెసు ఆదేశాలను పట్టే ప్రవర్తించేవారని సంస్థానాధికారులు అంగీకరించక తప్పదు.

***

ఇంతవరకు కాంగ్రెసువారు సంస్థానాలలో జోక్యం కలుగజేసుకోలేదు అంటే అదంతా నా మూలాన్నే అన్నమాట, వారుమరచిపోరాదు. ఒక వైపున కాంగ్రెసు ప్రాబల్యం అధికమవుతూ వుంది. ఒకవైపున సంస్థానాలలో దురంతాలు జరుగుతూ వున్నాయి. అలాంటప్పుడు అపారమూర్తాన్ని పాటించడం నాకు కూడా అసాధ్యం అవుతుంది. జోక్యంకలిగించుకొని పరిస్థితులను బాగుచేయగలమూ, అన్నధైర్యం కాంగ్రెసు వారికి కలిగినప్పుడు సరియైన అవసరం వస్తేవారు వూరుకుంటారా! జోక్యం కలుగచేసుకోవడం వారికి విధికూడా అవుతుంది.

ప్రజలమేలూ తమ మేలు ఒక్కటేఅన్న అభిప్రాయం నరేంద్రులకుంటే వారు కాంగ్రెసు వారి సాయాన్ని కోరి అంగీకరించ వలసివుంటుంది. కడో లేదో సర్వాధికారానికి రావలసిన ఒక మహాసంస్థతో స్నేహభావంతో మెలగడం వారికే శ్రేయస్కరము. అటువంటి స్నేహాన్ని సంపాదించి వారి మున్ముందు నాశం తప్పించుకోగలరని ఆసిస్తూ విరమిస్తాను.

—(హరిజన్ పత్రికనుండి)

—

ఇంగ్లాండులో యిటీవలి 20 సం॥ లో జనించిన స్త్రీలలో కొంతమందిమాత్రమే వివాహము చేసుకొనుట కావున అధికారులు యీవిషయమున శ్రద్ధ వహించనిచో ఇంగ్లాండున వ్యభిచారము అధికమగునని డాక్టర్లు హెచ్చరించుచున్నారు.

నీటితీరువ పెనాల్టీలు.

డెల్టా రైతులకు హెచ్చరిక.

ఆయకట్టులో చేర్చబడని భూములపల్లపుసాగు గూర్చి యిూ 1847, 1848 ఫసలీలకు ప్రభుత్వము నుండి వచ్చిన ఉత్తరవులబట్టి యిూ క్రిందవిధముగా పెనాల్టీలు వేయబడునని శ్రీ జిల్లా కలెక్టరుగారు మాకు తెలిపినారు.

1. డెల్టాభూముల రేవిరయాలో నున్నభూములు- యకరానికి ఒక రూపాయి. గండ్లుపెట్టుట అడ్డకట్టలు వేయుట మున్నగు అక్రమ పనులు చేయకుండా మామూలుగా పల్లపు సాగుచేయబడ్డ భూములకుకూడా యీపదుపాయమే వర్తించును.

2 డెల్టారేవిరయాకు బయటనున్న భూములు 1847 ఫసలీలోనూ అంతకు పూర్వముకూడా పల్లపు సాగుచేసి 1848 ఫసలీలోకూడా చేసినవాటికి యకరానికొక రూపాయి. 1848 ఫసలీలో క్రొత్తగా చేసినవాటికి ఒక రేటు నీటితీరువ (అనగా యకరానికి రు 6-4-0) పెనాల్టీగా విధింపబడును. ఈ తరగతిక్రింద కలిగే నష్టమును రైతే భరించవలెను. ఆయకట్టు వృద్ధిచేసే సమయములో యీభూములకు ప్రాధాన్యత దొరుకుటకు రైతుకు హక్కులేదు.

(8) గండుకొట్టి, అడ్డకట్టలు వేయుటమున్నగు అక్రమ విధానములతో చేయు నీటిపారుదలకు బోర్డు ప్రాడింగు ఆర్డరులో చెప్పబడ్డ ప్రకారము భూములకు 8, 6, 12 రెట్లు పెనాల్టీలు విధింపబడును.

గత ఫసలీలో (1847) 3, 6, 12 రెట్లు పెనాల్టీలు విధింపబడిన రైతులు పై విషయములను గ్రహించి వారివరకే ఆ పెనాల్టీలు చెల్లించియున్నచో ఆమొత్తములు 1848 ఫసలీ కిస్తులకు జమ కట్టబడునట్లును, యింకను మిగిలినచో తమకు తిరిగి యివ్వబడునట్లును ఆయా తహశ్సీల్దారులకు అర్జీలు పెట్టుకోవలెను. గండిపాగులు పంటకాల్వలకు అడ్డకట్టలువేసి చేసిన సాగులకుమాత్రమే యిదివరకు వలెనే హెచ్చుపెనాల్టీలు వేయబడునని రైతులు తెలిసికోవలెను.

నుంకర సూర్యనారాయణ,
ప్రధాన కార్యదర్శి,
కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘం.

జమీందారీ రిపోర్టు— జమీందార్ల ప్రయత్నాలు— రైతులు చేయవలసినకృషి—

—చిత్రగుప్తుడు.

నివేదిక ప్రకటింపకుండా చేయడానికి తీవ్ర ప్రయత్నంచేశారు. గాంధిగారి వద్దకుకూడా పరుగెత్తారట. చేమరు ఏమన్నాడో!

ఈ ప్రకటింపబడిన చిత్తుబిల్లు క్యాబినెటులో పోతుంది! అక్కడ కత్తిరింపు బడకుండా చూడాలి.

ప్రధానమంత్రి గారికి జమీన్ రైతుల బాధలు తెలియవు. జమీందార్ల వగలేడ్పులకు ఏమంటారో!

సి.వి., గోపాలరెడ్డిగార్లకు జమీందార్లగోడు బాగా తెలుసు. వీరిద్దరు తెలియని మంత్రిపుంగవులకు చెవికెక్కించరా!

***

జమీన్ రైతులారా! మీమీప్రాంతపు అధికారుల గట్టిపరచుకోండి. ఈచట్టం ప్రతిష్టంభన దాకా వస్తుంది. ఊరకే పోయిందనుకోమా! జాగ్రత్త!!!

***

ఇదివరలో అన్ని పక్షములవారు [illegible] ఈ మరల జమీన్ రైతులకు ప్రాపకపడాలి.

నమ్ము, నమ్మకపో!

—[•]—

నూజవీడు

జమీందార్ల సరదాలు.

—[•]—

"బాటసారి"

పుయ్యూరు రాజాగార్కి బొమ్మలాంటే సరదా.

***

పుయ్యూరు కుమారరాజాగార్కి వేటయందు సరదా.

***

త్రేలప్రోలు జమీందారుగార్కి గుప్తదానముయందు సరదా.

***

త్రేలప్రోలు కుమారరాజాగార్కి ఫిలింకు నటీనటులను సెలెక్టు చేయటయందు సరదా.

***

కోటవాడు రాజాగార్కి వజ్ర వైఢూర్యములందు సరదా.

***

మీర్జాపురం రాజాగార్కి ఫిలిం వ్యాపారమందు సరదా.

***

గొల్లపల్లి రాజాగార్కి వ్యాపారమందు సరదా.

***

నున్న రాజాగార్కి హేజస్సిలయందు సరదా.

***

గన్నవరం కుమారరాజాగార్కి కోడిపందెములయందు సరదా.

***

అశ్వారావుపేట రాజాగార్కి శిఫార్సులంటే సరదా.

***

అయ్యవార్లంగార్కి సంతర్పణలుచేసి మరురోజున దెప్పటం సరదా.

***

కొండపర్వ దొరగార్కి సాంబయ్య, వెంకయ్యలు వుంటే సరదా

***

పుల్లేల దొరగార్కి మీసాలు పెంచుటయందు సరదా.

***

చాట్రాయి దొరలకు ప్లేజర్ కోట్లంటే సరదా.

***

చిన్నముఖసాకు ఋణపరిష్కారపు బిల్లువల్ల బాకీలు మొగవెయ్యటమంటే సరదా.

***

వక దొరగార్కి పేపర్లో పడటమంటే సరదా.

***

నాకు వున్నదివున్నట్లు వ్రాయటమంటే సరదా.

***

రైతు "ఆలనపాలన" అంటే సరదాగల దొరవక్కరూ లేరు. శిస్తులు తగ్గితే వీరిసరదాలు తీరేవిధమెట్లో?

అమెరికాలో పెండ్లిండ్లచట్టం.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రీలకు చెందిన న్యూయార్కు రాష్ట్రంలో ప్రతి స్త్రీ, ప్రతి పురుషుడు కూడా పెండ్లిచేసుకొనే ముందుగా గవర్నమెంటు డాక్టరుచేత రక్త పరీక్ష చేయించుకోవలెనని ఒక చట్టం చేయబడింది.

స్టేజిమీద దినపత్రిక.

వార్తాపటిక న్యూయార్కులో నాటకం [illegible] రోజ్ పేరిట [illegible] స్టేజిపైకి వచ్చిందట

***

సర్వసుధ

నపుంసకత్వమును బలహీనతను నశింపచేయును. కండపుష్టిని ధాతుపుష్టిని కలిగించి శరీరమునకు మిక్కిలి బలమును చేకూర్చును

1 నెలకు 60 మాత్రలు రు10-0-0 లు.

స్త్రీసుధ

స్త్రీల సమస్త వ్యాధులకు

20 సంవత్సరములనుండి మా అనుభవములో నున్నది.

బైల సరిగ కాకుండుట, బురుతులు, తెల్లబట్ట.

బైల అధికముగ అగుట మొదలగువానికి

1 నెలకు 1 తులం రు 3-0-0 లు.

N.B. ఇంకను 250 రకముల ఔషధములను, మరికొన్ని అనుభూత మందులను, మాచే రచింపబడిన ప్రసిద్ధములగు ఆయుర్వేద గ్రంథములను మాకడ దొరకును.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

బెజవాడ.

మాఔషధములను గ్రంథములను ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులలోను అడుగగలరు.

ఆంధ్రహోం-

—మద్రాసులో.

ఆంధ్రుల ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం కోసం స్థాపించాము దీన్ని—

పచ్చళ్లు- పులుసులు- కూరగాయలు అన్నీ ఆంధ్రపద్ధతి మీదనే.

భోజనమేగాదు- బసలు గూడ.

ఆంధ్రహోం,
61- లజ్ చర్చిరోడ్డు
మైలాపూరు- మద్రాసు.

గ్రామ మునసబుల పరీక్షా ప్రదర్శిని

మొదటిభాగము 1938.

కీ.శే. మాతండ్రిగారగు బాలేమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారివల్ల రచింపబడినటువంటి గ్రామ మునసబుల పరీక్షాప్రదర్శిని మొదటిభాగము అను పుస్తకము మారివకుపోవును- (1938 సెప్టెంబరు)

వెలయువారు:

బాలేమర్తి నాగభూషణరావు,
అరండలుపేట, గుంటూరు-

కామాక్షీ మెడికేటెడ్ పండ్లపొడి.

ఈ పండ్లపొడి సమస్త దంతవ్యాధులను నిర్మూలించి దంతములు గట్టిపడును సదా తెల్లగా వుండును. వెలపత్త్యాకి- ఫలసిద్ధికం. అన్నిషాపుల్లకొరకును. వెల 0-0-6 మాత్రమే.

కామాక్షీ మెడికేటెడ్ పండ్లపొడి
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు

కలం యిసురు కాదు.

పి. రామమూర్తి.

నేను 30—9—38 జమీన్ రైతులో "కళలు పోషించిన రాజులు" అంటూ వ్రాసిన వ్యాసాన్ని 11—11—38 జమీన్ రైతులో శ్రీ రామారావు గారు "కలంయిసురు" అనే శీర్షిక క్రింద విమర్శించారు.

కళలంటే వాళ్ళిష్టంలేకపోలేదు. ఎంతోమంది కవులు కీర్తించిన, ఎంతోమంది విదేశయాత్రికులు చూచి మెచ్చుకొన్న తాజ్ మహాల్, కుతుబ్ మినార్ కట్టడాలు వ్యర్థాలని నే తలంచలేదు; కవులు కీర్తించుకోవటం అమ్మూల్యాలనికూడా నా ఉద్దేశం. కాని వాటినిర్మాణ హేతువులు, ప్రజాసామాన్య స్థితిగతులు మొదలగునటి దృష్టి నందుంచుకొని ఆలోచించటంవల్ల ఆ నిర్మాణకర్తలను వారికంతో రక్తులని పొగడే కవులను, చరిత్రకారులను కొంచెం కటువుగా వ్రాయక తప్పింది కాదు.

"ఏ విదేశయాత్రికుడు భారతదేశం వచ్చినా తాజ్ మహాల్ ను చూచాడు, గాంధీని చూచాడు అని ఎంతోగొప్పగా చెప్పుకుంటారు" అని శ్రీ రామారావుగారు వ్రాస్తారు.

దీని అర్థమేమిటో మనుఋకూడా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు గనుక అవి పరమ పవిత్రమని యా? అందువల్ల తాజ్ మహాల్ లోగాని గాంధీలోగాని ఏలోటూ లేదని గాబోలు. పేదవాడైన గాంధి, మహాత్ముడుగాబట్టి ఆయనలో ఏతప్పూ లేదని అభిప్రాయపడ్డా విమర్శక సాహసం ఉండకూడదని గాబోలు. కోపర్యాయం అని చెప్పిందుకు సందర్భంలో ఈమహాత్ముకే తన నోటితోనుండా నే, తామాకప్పు చేయటమ్మేని చెప్పాడు. మంది చెడు ప్రతిచోట్లోను వుంటుంది. గద్దరాన్ని నిష్పక్షపాతంగా విమర్శించటం సర్వశ్రేయం.

ఈదేశంలోని అనంతమయిన వీరమిస్సు తయారయితంచేను, ఆసియా మొదలగుచోట్ల ఆంగ్లేయ మహాశయులను తృప్తికరంగా భోగలాలసాలల్పొందుచున్నాయంటేను బీదలరక్త ఫలితంగాదా! అనాథ బాలుల బానిసలుగా చేసుకొని వారిరక్తాన్ని పీల్చి తర్పణంచేసుకోవాలని అధికరక్తాన్ని హోటల గద్దె గట్టించారు. అలాపీడించిన రక్తంలో వారనుభవించగా మిగిలిన రక్తఫలితాలే శాశ్వత ప్రదర్శాలయ్యాయి. అప్రతిఫలాలే యీనాడు మనంచూస్తున్నకట్టడాలంటే తప్పేముంది.

"అంతవిస్మయం కలిగించే కట్టడాల్ని వ్యాసకర్తగారుచూచి, ఆకళల్ని పోషించిన వారిని కతిమాలవడం యేమిచాలనాగెలసంగా లేదు"

ఇంత అద్భుతకట్టడాలు కట్టించారు గనుక ఆదార పురుషులంటం సమంజసంగాదు. కాని కతిమాలవటంలో అర్థముంది. ఓబీదకోటి రూపాయలు గడించాదంటే భాగ్యుడనా! కాదు దోపిడి గాడనే. ఒక్కమీద ప్రీతనే స్వార్థంతోనూ, పేరు అనేస్వార్థంతోను ఒక్కజీవుల సెందరో నిర్బంధంగానో మరోవిధంగానో, పనిచేయించి అసంఖ్యాక ధనంతోంది వివిధిన రాజుల కతిమాలనక పొగడాల్సిన అవసరంలేదని నావిశ్వాసం.

"ఇన్ని సంవత్సరాలనుండి మనమీద పెత్తనం చెలాయిస్తున్న తెల్లదొరతనంలో అటువంటి కట్టడం ఒకటైనా వారివృత్తరాతి యాత్రలోగాని మరోయాత్రలోగాని చూచారా!"

మహాసామ్రాజ్య రాజులవలె కట్టడాల గట్టించలేదనా పనయిమన్న బ్రిటీషువారి అధికారాన్ని నిర్మూలించ బూనుకుంది మనమూ-పూర్వంవలె కళలపోషించుటలేదనా మన జమీందారీ వద్దతి పోవాలంటున్నది? అందుకే అయితే బ్రిటీషువారేయించిన రైలుమార్గాలు కెరిఫోనులు మొదలగునవి ఆకట్టడాలు పోషించినవారు నిర్మూలించినట్లు శ్రీ రామారావుగారు ఏగ్రంథంలోనైనా చదువుతున్నారేమో!

ఆంగ్లేయులు ముఖ్యంగా తమరాజ్యాన్ని సుస్థిరం చేసుకోను, అవసరమైనవస్తువు సైన్యరాకపోకలకు తమలాభవ్యాపార పోకర్యాలకుగాక ప్రజా పోకర్యాలకని యీ రైలు మార్గాలు టెలిగ్రాములూ నిర్మించి టూవరుహాల్ నిర్మాణకర్త కూడా కళలపోషించే వుద్దేశ్యంతోనే కట్టించాడంటాము. ఈనాడు మనదేశంలో విదేశీయులు ముఖ్యంగా తమ స్వలాభాలకు గాక భారతీయ ప్రజలపై కరుణగలిగి వారికి చిత్ర చిత్ర వస్తువులన్నీ అందిద్దామని వ్యాపారాలు చేస్తుంటే అవాదు అనవసరం గట్టించాడంటాము అట్టి సందర్భంలో బ్రిటిషువారికి మనం అత్యంత కృతజ్ఞులయ్యి వుండాలేమో!

'తమవినోదాలకేమో చిత్రించుకోవటమో' అన్నారు. మనుష్యులలో ఆనేకరకాలుంటారు వారివారి చిత్తాన్నిబట్టి వుత్సాహాన్ని బట్టి ఉపైనా చేస్తారు - వ్యాసకర్తగారు ఎందుకు వుత్తరాదియాత్ర చెయ్యాక దక్షిణాది యాత్ర ఎందుకు చెయ్యలేదు!

ఓ వ్యక్తికి రాజుగానే పరిపాలకునికి ఏంభేదం లేకపోతే అయనచిత్తానుసారంగానే నడుచుకోవచ్చు.

"కేవలం మహమ్మదీయరాజులు భోగాలకే తమచిత్తానికే ప్రాముఖ్యత యిచ్చారంటే భారతదేశచరిత్ర చదివిన ఏవ్యక్తి దాన్ని బలపర్చడు"

ఇతర కార్యక్రమాలకంటే (ప్రజారక్షణకంటె) తమభోగ మే. స్వయిచ్ఛలకు ప్రాముఖ్యతయిచ్చినట్లు వ్రాశాను. దానికి విమర్శకులుగారు కేవలం అనేది చేర్చడంవల్ల అర్థభేదం కలుగుతుంది.

"ఆదర్శమైన రష్యాలోకూడా కార్మికుల పాలంపనలు అయిపోయి నపుడు పేదలు మిద్దెలు కట్ట ప్రారంభిస్తారు"

కళల పోషించాల్సిన విధాయకం ఉద్దేశ్యం యిది. ఇలాపోషించటంతప్పని నేనికూడా మనులు లేనపుడు గట్టిస్తారోకటి, ఆదర్శ ప్రాయంగాను, ప్రజల మనరోగపడుట్లుగాను కట్టిస్తున్నారు గాని, ఒకరిపేరుకుగాని, ఒకరి ప్రేమలాల సత్వాలకు కాదు. ఇది ఆదర్శమైనపోషణ. ఈపోషణకు హెజహోను పోషణకు భేదంలేదంటారా? స్థితి సమయ సర్వజన ఉపయోగాను సారంగా కళల పోషించటం అత్యంత అవసరం. కాని మనము కళలనే భ్రమతో ఏ హేతువులతోనో, ఏకోవిధంగా చిత్రించుకున్న వారందరిని కళారక్షకులనరాదు. అథవాఅంటే కవితులటంటూడా ధర్మమని నామనవి.

వెంకటగిరి చిరుతపులి.

పారపోలు - తీర్థంపాడుపోలాన ఒక చిరుతపులి సంచరిస్తున్నది. ఇప్పటికి తిర్గదరం పశువులు రెండు, హాకోలు ఒకటి, తీర్థంపాడు పశువులను రెంటిని తిన్నది. దాన్ని ఏమీ చేయానికి లేదుగదా! ఆఖరుకు దాన్ని తిట్టినాకూడా నేరమే!

ఇంతమాత్రం చిరుతపులి కనిపించంటే తుపాకితో వాయపేగాల్లోను దూకే మహారాజ కుమార్ అనే సెకండుప్రిన్సుగారు యిప్పుడు అలిగి గూర్చున్నారు. మైల్లు సాపినంతేనినా పందులు తయిరాల తోలికిపోము అని రాఘవులునాయుడుగారి పాదాలపాటిగా అగ్రిమెంటు వ్రాసి యిస్తే చిరుత వేటకు వస్తాడట! లేకుంటే చిరుతపులి గ్రామాలమీద బడ్డా తాను లోక్యం పుచ్చుకోడట.

ఓ వెంకటగిరి పోలీసుగారూ మీరైనా మీ చేసా పుల్లతోగాని తుపాకి బైటతోగాని, దాన్ని దర్శనచేయటానికి యిచ్చగింపరా!

రైతు ఎండిపోరు - తినడానికి తిండిలేకచిక్కి శిక్కిన పశుగణాన్ని కూడా ఆ చిరుతపులి వాతబెట్టేసి తుకూరు మంటూ రైతులు నెత్తిన కొంగేసుకొని పొమ్మంటాడా ఆ దేముడు మాత్రం?

కలెక్టరు దొరా! ఇట్లాతిన్నవి మాలగదాట్లు-

—వెంకటగిరి రైతు.

జిల్లాబోర్డులకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు.

క్రిందివారు ఆయా బోర్డులకు అధ్యక్షులుగ ఎన్నికోబడిరి.

పశ్చిమగోదావరి:— డాక్టరు ముల్పూరు రంగయ్య గారు

దక్షిణఆర్కాడు:- కె. శీతారామరెడ్డి.

కర్నూలు:- బి. వి. సుబ్బారెడ్డి.

నవీన భారత్ ఫిక్చర్సు

రైతుబిడ్డతో బడిపంతులు కూడా

కావలి నవీన భారత పిక్చర్సు లిమిటెడ్ వారు "రైతుబిడ్డ"తో పాటు "బడిపంతులు" కూడా తీస్తారట. దీనికిగూడా సినోరియా తయారైంది. షూటింగు త్వరలో ప్రారంభిస్తారు. —పి. వి.

జమీందారీ విచారణసంఘము.

ఏజన్సీ ప్రాంతములను గురించి చేయబడిన సూచనలు.

మదరాసు ఎస్టేటు భూములవిచారణ సంఘమువారు ఎసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టిన నివేదికలో ఏజన్సీ ప్రాంతములకు సంబంధించిన కొన్నిసూచనలు కలవు.

తూర్పుగోదావరి ఏజన్సీలోని మూగూరు తాలూకానున్నా, విశాఖపట్నం జిల్లా ఏజన్సీలోని చింతపల్లికి పైగానున్న భాగములనున్నా ఏజన్సీగానుంచి మిగత యావత్తు ఎజన్సీ భాగములను సెల్లడి ప్రాంతములుగా మార్చవలెననియు, అట్లు చేయుటకు ముందుగా ఆప్రాంతములను గురించి అర్థికవిచారణ జరిపి, ఆయా ప్రాంతములవారు సాగుచేసుకొనిన భూములను వారికి వదలివేసి మిగతా వ్యవసాయమునకు వీలయిన యావత్తు బంజరు భూములను "కాలనైజేషన్" నిమిత్తము రిజర్వు చేయవలెననియు, సరిహద్దులకవతలి ప్రాంతములలోని నిరుద్యోగులు చాలమంది అక్కడికి వెళ్లి కాపురం వుంటారనియు ఆనివేదికలో వ్రాయబడియున్నది.

ఏజన్సీ ప్రాంతములలో నివసించువారు ఇపుడు వ్యవసాయము చేయబడుచున్నట్టి యాక్రమణ భూమితో మాత్రమే సంతృప్తి చెందవలసివచ్చుననియు, మిగతా యావత్తుభూమియు నితరులకు ఈయ బడుననియు అనుమానము చెందుటకు నివేదికలోని సైవార్యములు అవకాశము నిచ్చుచున్నవి.

ఏజన్సీ ప్రాంతములలో స్వంతభూమి లేని వ్యవసాయకూలీలు, వ్యవసాయ కూలీలను, కుటుంబ పోషణకైనను సరిపోవునంతటి భూమి లేని రయితులును, నిరుద్యోగులును పెక్కుమంది కలరు. వారందరికిని సరిపడు భూమిని వారి నిమిత్తం ప్రత్యేకించిన పిమ్మటనే గత భూములను సైవారికి ఇచ్చుటయు సైవారినిమిత్తం ప్రత్యేకించుటయును న్యాయము.

ఈ ఏజన్సీ ప్రాంతీయులను ఎప్పటి వలెనే దారిద్ర్యమున నుంచి సైవారికి భూములను ప్రత్యేకించుట ఈ ప్రాంతీయు లెంత మాత్రమును సహింపరు.

కనుక వ్యవసాయమునకు భూముల నిచ్చుకాలములో ఈప్రాంతముల యొక్క రయితులు అందు ముఖ్యముగా కొండజాతులు మొదలయిన వారి యొక్కయు హక్కులు మన్నించబడ గలవనియు, ఈప్రాంతీయులకు సరిపడు భూమిని ఈ ప్రాంతీయులకు మినహాయించి మిగిలిన భూములను మాత్రమే సైవారికిత్తురనియు ఆవిషయమును ప్రకటించవలసినదిగా మదరాసు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నాము.

ముడుంబ వెంకటరంగ-
ఆణమాచార్యులు,
ఆంధ్రరాష్ట్ర ఏజన్సీ ప్రజల కార్యదర్శి

ఇతరుల భార్యలను ఎత్తుకొని పోయినందులకు ఇంగ్లాండులో జరిమానాలక్రింద వారానికి 15 వేల పౌనులు వసూలగుచున్నవి.

* * *

విష్ణువిమానాలు అన్నిటికన్నా నూటిగా బాంబులు వేస్తాయట.

వెరాలిసిన్ క్యూర్

ప డిపోయినకాళ్లు చేతులను బాగుచేయును.
క్ష యించిన అవయవములను చక్క జేయును.
వా తమునెల్ల ధ్వంసమొనర్చును.
ప్ర తీణమే గుణమునిచ్చును.
ము ఖ్యమైన మందని వేనోళ్ల చాటినది.
న యమగుటకు మెట్టి సందియము లేదు.
కు దరని జబ్బులను సహితము కుదుర్చును.

వారమందు వెల రు 5—0—0 లు.

డాక్టరు. ఖొమ్మా కేశవులు,
పత్తేఖాన్ స్ట్రీటు వద్ద, సంతపేట, నెల్లూరు.

నెల్లూరులో నాటకకళా చిత్రపట ప్రదర్శనము.

మన నెల్లూరుపురమున అనేక సంవత్సరముల నుండి అమెచ్యూర్ నాటక సమాజములు పని చేయుచున్నవి. యిచ్చటి నటులు చాలామంది యితర పట్టణములకు వెళ్లి తమ నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించి ప్రఖ్యాతి చెందియున్నారు. యింకా అనేక మంది పెద్దవారున్నూ, యువకులున్నూ, విద్యయుండియు అవకాశములులేక మనజిల్లాలో కూడా తగిన ప్రచురణ (Publicity) లేక యున్నారు. నటులలోనూ, కళాపోషకులకు, హార్మోనిష్టులు, మేకప్ ఆర్టిష్టులు, సీనిక్ పెయింటర్లు, మొదలగు వారు అనేకులు, నెల్లూరుకు గౌరవము తెచ్చియున్నారు టాకీలలోకూడ నెల్లూరు డైరెక్టర్లు ప్రఖ్యాతి చెందియున్నారు మరియు ఆంధ్ర దేశములో ప్రఖ్యాతిచెందిన కొన్ని గొప్పనాటకాల గ్రంథకర్తలు యీవూరివారే కాని, కళాసేవ చేసినవారలలో ఎవరు ఎవరో అందరికి తెలియకున్నది యీలోపమును కొంతవరకు తీర్చుటకు గాను, నెల్లూరు జిల్లాయందలి నాటక కళారాధకులైన పోషకులు, నటులు, గ్రంథకర్తలు, టాకీ డైరెక్టర్లు, హార్మోనిష్టులు, మేకప్ ఆర్టిష్టులు, మొదలగువారి చిత్రపటములన్నియు ఒకచోట చేర్చి నాటకకళా విద్యాశాల (Academy of Dramatic Art) తరఫున ఒక ప్రదర్శనము ఏర్పాటు చేయసంకల్పము. యీ ప్రదర్శనము నాటకకళా పరిషత్ సభలకు కొంచెము ముందుగా బహిరంగ పరచవలయునని కోరిక కాబట్టి నెల్లూరు జిల్లాలోని కళారాధకులు పురుషులు, స్త్రీలు, తమఫోటోలను (నటులైనవారు వేషధరములతోసహా) యీ డిసంబరు నెల తే 12 దిలోపల నాకు అందజేయుదురని కోరుచున్నాను వయస్సు, వృత్తి, ఏఏనాటకములలో ఏఏ వేషములు వేసినది మొదలగు సమాచారము లన్నియు వివరముగా వ్రాసిపంపవలెనని ప్రార్థన ఫోటోలు ఎంతపెద్దవిగావుంటే అంతమంచిది.

మరియు చనిపోయిన నటుల ఫోటోలు వారి నాటక చరిత్రలు (క్లుప్తముగా) పాతనాటక సమాజముల ఫోటోలు మొదలైనవి ఎవ్వరైనను పంపిన మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను.

వి. చంద్రశేఖరం,
ఉస్మాన్ సాహెబుపేట

నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక విద్యాసంఘము.

8-12-38 తేదిన శ్రీ గాలి నారాయణరావు యం. ఏ, యల్. టి. గారి అధ్యక్షత క్రింద నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక విద్యాసంఘము సమావేశమయి శ్రీ పి. వి. సుబ్రహ్మణ్యగారిని ప్రెసిడెంటుగాను; శ్రీ సి. పుల్లయ్యగారిని సెక్రటరిగాను, శ్రీ ఎ. వి. సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు గారిని అసిస్టెంటు సెక్రటరిగాను శ్రీ ఎ. సుబ్బారావుగారిని ట్రెజరరుగాను మరియు ఆరుగురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులను ఎన్నుకొనబడిరి.

ప్రతిసభ్యుడును నెల 1-కి రు 0-0-6 ఖర్చులకుగాను చెల్లించవలసినట్లు తీర్మానించబడెను. విద్యాసభాధ్యక్షునికి వందన సమర్పణతో సభ ముగింపబడెను.

సి. పుల్లయ్య,
సెక్రటరీ

యు. పి. సమాజవాద పాఠశాల

—x—

సుబాసుబోసుగారి ప్రారంభోపన్యాసము.

యు. పి. కాంగ్రెస్ సోషలిష్టుపార్టీ ద్వారా ఒక సమాజవాద దళాన్ని తయారుచేయు ఆర్థిక రాజకీయ పాఠశాల బరాబంకీజిల్లాలో స్థాపించబడింది. 40 రోజులు సాగుతుంది. ఈ విద్యాలయానికి ఆచార్య నరేంద్రదేవుగారు ప్రధాన అధ్యాపకులు. బోసుగారు ప్రారంభోపన్యాసంలో క్రిందివిధముగా తెలిపిరి.

బోసుగారి ప్రారంభోపన్యాసం

పాఠశాలయొక్క అవసరాన్ని, సమాజవాద ప్రభావాన్ని, వ్యక్తివాదం ఎలావృద్ధయింది దాంట్లో ప్రజాసామాన్యానికి కలిగిన కష్టనష్టాలను వివరించిరి. వ్యక్తివాదం మానవశరణ్యం గాదని ప్రపంచం దెలిసికొన్నదని జర్మనీ ఇటలీ మొదలగుచోట్లనున్న వ్యక్తివాదంతో లడాయిజేసేదే సామ్యవాదమని, వ్యక్తివాదంతో లాభాలకే ప్రాముఖ్యతున్నది ప్రజా అవసారలకు ప్రాముఖ్యతలేదని, మనకు రుచికరమైనపనులు చేయుటకు ఆంగ్లేయులు వప్పుకోరని, ఈనాడు వ్యక్తివాదానికి సామ్యవాదానికి ప్రపంచమంతటా లడాయి జరుగుతోందని, సామ్యవాదమే మానవ శరణ్యమని, సర్వవిధాల మనదేశానికి ప్రపంచానికి కూడా సామ్యవాదం అవశ్యమని, దానికంటె సుదా మరోటిలేదని వ్యక్తివాదమున్న ప్రతిచోట భోజనంలేక చచ్చేవారు ధనంతో తుల్తూగే వారుంటారనీ, వ్యక్తివాద పూంజీవాద కష్టనష్టలలో మనం మునిగిపోయామని అటువంటి సామ్యవాద సిద్ధాంతాల నేర్పే యీపాఠశాల ఎంతో ఆదర్శమైందని, ఇలాంటివి ఇటలీ జర్మనీలందు కూడా గలవని తెలిపిరి. మన ఉద్యమ కార్యకర్తల కందరికి ఈశిక్షణ తప్పనిసరియని తెలిపిరి.

— స్వ. విలేకరి

బొంబాయిరాష్ట్రంలో మద్య పత్రికటనల నిషేధం_

బొంబాయి రాష్ట్రంలో మద్యము మొదలగు వస్తు పదార్థములను ప్రకటించరాదని ఉత్తర్వులు గావించబడినవి. ఆబ్కారీ వుద్యోగస్తులు బండ్లమీదగాని, మరియు యితర చిన్నలవుగాని మార్గమందు తనిఖీ చేయవచ్చును. ఈవుత్తర్వును వుల్లంఘించి పత్రికలలో ప్రకటనలు చేయువారికి రు 1000 వరకును జరిమానా విధించబడును.

శ్రీ అరవింద ఘోషుగారి ఆరోగ్యం.

శ్రీ అరవింద ఘోషుగారు నవంబరు తే 24 దిన కాలుజారి పడిరి. మోకాలునకు దెబ్బతగిలినది ఇప్పుడు నెమ్మదియగుచున్నది

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు రోడ్ల అవకతవక

చిత్తూరుజిల్లా కాళహస్తి తాలూకా, మిట్టకండ్రిగకు పోవు రస్తామార్గము 31 మైళ్లు ఈ రోడ్డువేసి సుమారు 50 సంవత్సరములు అయి వున్నది. ఈరోడ్డుమీద యే ప్రెసిడెంటుగారుగూడ దృష్టి దీనియందు పెట్టలేదు. కీ॥ శేషులైన బి. మునస్వామినాయుడుగారు కూడా ప్రెసిడెంటు పదవిలో నుండునపుడు సదరు రోడ్డునకు 10 మైళ్లు కట్టిపనిమాత్రము జరిపినారు పిమ్మట వారలని రఘునాథరెడ్డి ప్రెసిడెంటు పదవికి వచ్చినారు. వారును యే మాత్రము యీ రోడ్డు వంక చూడలేదు. తరువాత టి యన్. రామకృష్ణారెడ్డిగారు వచ్చి మూడుసంవత్సరములు అయినది. వారును పైవారివలె దృష్టి యీతట్టు మరల్చలేదు. మరలకూడా వారే ప్రెసిడెంటు పదవికి వచ్చునట్లు వినికిడిగా వున్నది.

సదరు రోడ్డునకు ఇరుప్రక్కల సుమారు 200 గ్రామములు వున్నవి. యీరోడ్డు ఆధారముచేతనే యిచ్చట రైతులు బొగ్గులు, కట్టెలు, ఎరువు, తీసుకొని బయట పట్టణములకు పోయి అమ్మి జీవనముచేయుచున్నారు. రోడ్డుస్థితి మూడగా బండ్లు వాట్లుబడి గొడ్లు గోర్చువుదు సరియైన కాలమునకు, గమ్యస్థానమునకు చేరలేక, నష్టకష్ట దుఃఖములకు పాల్పడుచున్నారు. యీ ఫిర్కాలో ప్రయాణమువలన యితరులకు ఒక్కొక్కరోడ్డు ఇందునుగురించి అనేకపర్యాయములు శ్రీ జిల్లా కలెక్టరువారికిన్ని, స్థానిక పరిపాలనా మంత్రిగారికున్ను సదరు రోడ్డునకు సంబంధించిన గ్రామస్థులందరుచేరి అనేక పర్యాయములు, మహజర్లు పెట్టుకొని వున్నాము. అవి యే బుట్టదాఖలైనవో నాకు తెలియలేదు.

ఈఫిర్కాలో రోడ్డువెంబడి, ధాన్యము మస్తాలవల్ల, ఆదవుల యీకారా కల్లమున్ను కోర్టువారికి ఎక్కువ ఆదాయమువున్నది. యం యల్. సి. నిల్చిన కే. వరదాచారిగారు యిటీవల యీరోడ్డు విషయము జమీన్ రైతు పత్రికయందు మాలాటుగా వ్రాసినారుగానీ, యీ ఫిర్కాలో ఓట్లు తీసుకొను సమయమున శ్రద్ధయు, చెప్పినమాటలు మరచినట్లున్నది. ఇందులకుమారుగా యీఫిర్కాతో నిల్చిన మెంబర్లు మాటకు యేమాత్రము విలువలేక యున్నట్లు తెలియుచున్నది.

యిదిగాక యీసంవత్సరము ఈ ఫిర్కాలో పశువులకు వర్షములేక గ్రామములయందు మైర్లు పూర్తిగా ఎండిపోయినవి. జీవనోపాధికై ప్రజలు అలమటించుచున్నారు. యీ సంవత్సరమయినా బోర్డుఅధ్యక్షులు దయవుంచి ఈరోడ్డుపని పెట్టినట్లయిన బీదసాదలకు జీవనోపాయము ఏర్పరచి కాపాడి వారగుదురని ప్రార్థన.

శ్రీ జిల్లాకలెక్టరువారు తమకు ఈరోడ్డును పరిశీలించి యిరుగడలవున్న గ్రామస్థులకు కష్టము గమనించి ప్రెసిడెంటువారిని మందలించుదురని నాచిన్న మనవి.

ఉన్నదానితో పరితోషము [illegible] గారి [illegible] కల్పించవలెనని [illegible] "శ్రీ [illegible]" [illegible] నేంమనగా.

నా. పె. భూర్రయ్య,
కాళహస్తి జమీన్ రైతు సంఘ వైస్ ప్రెసిడెంటు.

దర్శి తాలూకాలో వేయవలసిన రోడ్లు.

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి కర్తవ్యము-

ఉరిబేరు గ్రామంలోనుంచి రయిల్ స్టేషనుకు పోవురోడ్డు, చెరువుకట్టమీద పోవలసియున్నది. చెరువుకట్ట వెడల్పు 10 అడుగులు అయి యుండుట అయినందున మోటార్లు రాకపోకలవల్లను, బండ్లు యెక్కువగా నడుచుచున్నందువల్లను, పశువుల రాకపోకలు యెక్కువగా జరుగుటవల్లను చాలా ప్రమాదాలు జరుగుచున్నవి-

కోరసంపాదు, రయితు సదరు చెరువుకట్ట మీద బండితో ఒకనాడు పోవుచుండగా, మోటార్లు యెదురైనందువల్ల యెద్దులు బెదిరి తొలగ వీలులేక చెరువులోకి దూకి దెబ్బలు తగిలి చాలా ప్రమాద మయినట్లు దెబ్బలు తగిలి బండిసహా విరిగిపోయి, సదరు దెబ్బలవల్ల రయితు చనిపోయెను- తే 26-11-88 ది వరకు ఒక ఒంటెద్దుబండి యిబ్బంది అగుటచే కారు యెదురుపడి బెదిరి బండి చెరువులోకి దూకి బండి విరిగెను- యిట్లు అనేక మంది ప్రజలకు దెబ్బలు తగులుటయేగాక బండి రయితులు బండ్లకుపోయి యెక్కువ నష్టపడు చుండిరి- యీ విషయము వెంటనే ప్రెసిడెంటు గారు చర్యప్రత్యేకించి అక్కర యింజనీరుమెంటు యెస్టిమేటు తయారుగావించి సదరు చెరువుకట్ట వెడల్పుచేసి ప్రజా సౌకర్యములు వెంటనే కలిగించ వలెను-

ఉరిబేరు మార్గము గుంటూరుజిల్లా సరిహద్దు రోడ్డులో కలియుటకు 8 మైళ్ళు వెంగాయిపాలెం వరకు ఒకరోడ్డు క్రొత్తది వేయించవలసినదిగా అనేక అర్జీలు పెట్టుకొన్నను యే సహాయము దరిశి తాలూకాకు జరిగియుండలేదు- యీ క్రొత్త రోడ్డు వెంటనే వేయించిన సౌకర్యముగా గుంటూరు వరకు, కోటూరు నడుచుటకు సులభమైన మార్గము- సదరు 8 మయిళ్లరోడ్డు వెంటనే వే యించిన గుంటూరు వరకు బస్సు సాగుటకు సౌ కర్యము గాన డిస్ట్రిక్టుబోర్డు శ్రద్ధవహించ కోరు చున్నాము- యీ రోడ్డు విషయం, లోకల్ బోర్డు మినిస్టరుగారయిన శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారికి దరిశి తాలూకా ప్రజలు యిదివరకే కొన్నిసార్లు మనవి చేసుకొనియున్నారు- గాన వారి జ్ఞాపకార్థము గా వెంటనే అవసరమైన ప్రయత్నించి సహాయ మొనర్చుటకు దరిశి తాలూకా ప్రజలు వారి కృత జ్ఞతకు పాత్రులు-

—జి. తిరుపతయ్య.

చెర్వుకొమ్ముపాలెం మీటింగు

30-11-88 తేదీన మా గ్రామంలో బహిరంగ సభ జరిగెను- వాసిరెడ్డి శివలింగ ప్రసాదుగారు జమీన్ రైతుల బిల్లును గురించి ఇప్పుడు వెలువడ్డ రిపోర్టును గురించి, రైతులు రోజురోజు పడే కష్టాలను గురించి, ఉపన్యసించారు. వీరమాచనేని వెంకటేశ్వరరావుగారు కిసాను వారి మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వము జమీందార్లను గురించి చెప్పి రైతులు జాగ్రత్తగా తంటాలతో వుండవలెనని హెచ్చరించారు. రాత్రి 9 గంటలకు సభ ముగించబడెను-

—ఒక విలేఖరి.

వినోదవీథి:

—ధనికొండ హనుమంతరావు.

కాయలు:
ఉపా: రెండు కాయల్ని చెప్పరా!
శిష్యు: తలకాయ, మొట్టికాయ.

***

పరాగం?
ఒకడు: నాకు మోహాన రాగమంటే ఇష్టము. మీకో?
మరియొకడు: నాకు 'అనురాగం' అంటే ఇష్టము.

***

ఏమవ్వాలి?
ఉపా: భార్యకు భర్త దైవము.
శిష్యు: అయితే, భర్తకు భార్యేమవ్వాలండీ?

***

గ్రహములు:
ఉపా: రెండు గ్రహాల్ని చెప్పరా
శిష్యు: అగ్రహము, నిగ్రహము.

***

ఏదిముఖ్యం:
ఉపా: వ్యాకరణ సూత్రాలన్నింటి లోకీ ఏది ముఖ్యం?
శిష్యు: మంగళ సూత్రమండీ!

***

వరుడు:
ఒకడు: మా అమ్మాయికో వరుడు కావాలి.
మరియొకడు: మాఇంటి దగ్గర్లో 'ప్రవరుడు' న్నాడు పని కొస్తాడా?

***

భూతములు:
ఉపా: భూతము లెన్నిరా?
శిష్యు: ఆరండీ!
ఉపా: ఆరో భూత మేమిటిరా?
శిష్యు: పెనుభూత మండీ!

***

అప్పుడే!
ఒకడు: నిన్నో ప్రశ్న అడగాలని మూడువారాలనుంచీ అనుకుంటున్నాను.
మరియొకడు: నీ ప్రశ్నకు మూడు నెలల క్రిందటే జవాబు సిద్ధంగా చేసికొన్నాను!

***

అన్నదమ్ములా?
ఉపా: 'అనవుడు' అన్నా 'నావుడు' అన్నా ఒకటే
శిష్యు: 'అనవుడూ' 'నావుడూ' అన్నదమ్ము లాండి?
ఉపా: ఎవరు చెప్పారు?
శిష్యు 'అనవుడు అన్నా' అని మీరిప్పుడు అన్నారు కాదండీ!

***

ఏముట్లు?
ఒకడు: మీరు ఏముట్లు?
మరియొకడు: కోముట్లు!

***

ఎవరు?
కొడుకు: నాన్నా మాట్లాడేయంత్రాన్ని మొదట తయారు చేసింది ఎడిసన్నా?
తండ్రి: కాదు; భగవంతుడు!

***

ఫరవాలేదు.
డాక్టరు: తేలు ఎక్కడ కుట్టింది?
రోగి: తల మీదండీ,
డాక్టరు: ఫరవాలేదు! విషం ఇంక పైకెక్కదులే!

నూజవీడు తాలూకా ముచ్చట్లు.

యీదుల కూడెంలోని పశువులు తిరిగే గోభూమిని కొందరు పెద్ద మనుష్యులు పంచుకున్నా రటనే నిజమేనా?

***

అద్వివెక్కలంపేరును సార్థకనామం చెయాలని కాబోలు గన్నవరం రాణీగారు యీ గ్రామం మీద చాలా శ్రద్ధపుచ్చుకుంటున్నారట-

***

కుంకొల్లు గ్రామంలో అనేక బీదరైతులు, భూములులేని హరిజనులు వుండగా జమీందారు అంతరంగిక నౌకర్లకే పట్టాలు యివ్వవలెనా?

***

నూజవీడు పెద్దచెరువు చాలాకాలంగా 'రైల్వే అఫెక్టివ్' చెరువుగావుండి ఎస్టేట్ల స్వంత కమతాలేగాక యితర, రయితుల శేరీభూములు కూడా సాగుఅగుచున్నా, ఆచెరువు లెఖలలో యెక్కడా కనుపించదని అనుకుంటారే నిజమేనా? ఈచెరువులోపట్లు భూములు కూడా పట్టాలకు యివ్వబడుచున్నవటనే?

—అంతు తెలిసినవాడు.

సాధుపుంగవునిచే కనిపెట్టబడిన కామామృతం

ముసలితనము లేకుండ చేయుటకు వీర్య పటుత్వము లేని వారికి లేవన శక్తి కలిగించుటకు సంతాన ప్రాప్తిలేని స్త్రీలకు పుత్రభిక్ష పెట్టుటకు ఈ మహారోగరాజము వెల్లడి చేయుట కరరా లేమ కలిగించిరిమి వాడి తీరదు. తీరా విచారించిన లాభమున్నదా! గుణము లేనిచో డబ్బు వాపసు చేయుదుము. అర గంటలో వీర్యము రాయి వలె చేయును

30 దినముల సీసా రు 4-8-0 చిన్నది రు 2-8-0

(శాస్త్రం ఉచితం)

డాక్టర్. ఎ. కనకరాజు,
చికాకోల్.

నెల్లూరు జిల్లా సోషలిస్టు పార్టీ తీర్మానాలు

25-11-88 తేది నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీ కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశంలో క్రింది తీర్మానాలు గావించబడెను.

(1) జనవరి రెండవవారంలో నెల్లూరులో వార్షిక సమావేశం జరుపబడెను-

(2) కెమాల్‌పాషా నిర్యాణమునకు సాను భూతి చూపిరి-

(3) బొంబాయిరాష్ట్ర కార్మిక చట్టాన్ని ఖండించిరి- సమ్మెలో లాఠీచార్జీలను, పోలీసు కాల్పులను నిరసించి, సమ్మెదారులను అభినందించిరి.

(4) కాళీపట్నం రైతులవిషయమై ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతుసంఘంవారు, అఖిలభారత రైతుసంఘ కార్యదర్శి రంగాగారు విచారణసలిపి సమగ్రమగు రిపోర్టును ప్రకటించి రైతులలోని అపోహలను తొలగించినందులకు వారిని అభినందించుచూ, రైతులపై కేసుల నుపసంహరించుకొని, పైవారి రిపోర్టుప్రకారం వారి న్యాయమయిన హక్కులను రైతులకు ప్రభుత్వంవారు కలుగ జేయవలసినది-

(5) పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు పంపుచుండు వార్తాలేఖలపైనను, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు ప్రచురించుచుండు కరపత్రికల మీదను ప్రభుత్వంవారు గావించిన నిషేధపుటుత్తర్వులు, కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికకు వ్యతిరేకంగా వున్నవిగాన, యిటువంటి వుత్తర్వులకు అవకాశమిచ్చెడి క్రిమినల్‌లా అమెండ్‌మెంట్ యాక్టును ప్రభుత్వంవారు వెంటనే రద్దు చేయవలెను-

బి. శంకరయ్య,
కార్యదర్శి.

ఆదర్శ వివాహము.

24-11-88 తేది రాత్రి నందిగామ తాలూకా కంచికచర్ల గ్రామములో కమ్మవారి స్వగృహమందు నవీన భావములతో వివాహమతివైభవము గా జరిగెను- వరుడు కొణకంచి గ్రామ కాంగ్రెసు నేతయగు కీ॥ శే॥ కావూరు పిచ్చయ్య చౌదరిగారి ద్వితీయ పుత్రుడగు జయరామయ్య చౌదరిగారు- ఖద్దరు వస్త్రధారులై పలువురు బంధుమిత్రులు కల్యాణమంటపము నలంకరించిరి- వివాహమున కన్నెయు ఖద్దరు వస్త్రములనే వాడిరి. వినతి పత్రములు, ఆశీస్సు పద్యములు, చదువబడెను. పాత్రతాధర్మము నెరిగిన వరుని కుటుంబము వారు కొణకంచి గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమునకు రూ 25లు. ధర్మము చేసిరి. శ్రీరామ చంద్ర బాలభక్త గ్రంథాలయమునకు రూ 10 లు, తాలూకా రైతు సంఘానికి రూ 5లు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘానికి రూ 5 లు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘానికి రూ 5లు ధర్మము చేసిరి. ప్రతివారు తమశక్తి కొలది శుభకార్యములలో అవసరపు ఖర్చులను తగ్గించుకొని దేశ సేవ చేయు చున్న ఆయా సంఘములకు కొద్దో గొప్పో ధర్మం చేసి తమ దేశభక్తిని ప్రకటించ గలరని కోరు చున్నాము.

బండి తిరుపతయ్య చౌదరి
న॥ తా॥ రై॥ సం॥ కా, [illegible].
27-11-88

జమీందారీ కమిటీ నివేదిక

రైతుసంఘ ప్రచారపు ఏర్పాట్లు:

4—12—38 తేదీన జరిగిన ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతుసంఘ సాధారణ సమావేశంలో జమీందారీ విచారణ కమిటీ నివేదికను గురించి రైతులోకంలో చేయవలసిన ప్రచారమును గురించి క్రిందితీర్మానం గావించారు-

(ఎ) ప్రతిజిల్లాలోను జమీందారీ ప్రదేశములలోను ప్రచారకేంద్రములను, ఫిర్కాలవారీగా ఎస్టేటువారీగా యేర్పరచి జిల్లా రైతుసంఘములు [illegible] ప్రచారము సభలద్వారా, దినోత్సవములద్వారా, యాత్రల ద్వారా, [illegible] గ్రామముల ద్వారా గ్రామ గ్రామమున ఏర్పాటు చేయవలెను.

(బి) పై కేంద్రములు [illegible] సంఘముల కమిటీల ఆధిపత్యమున పనిచేయుచు ప్రచారము, ఆందోళనా విధానములను గురించి ఎప్పటికప్పుడు జిల్లా రాష్ట్ర సంఘములకు నివేదికలు పంపుచుండవలెను.

(సి) కేంద్రముల క్రిందనున్న ప్రతి జమీన్ గ్రామములోనికి పోయి ప్రభుత్వ నివేదిక యొక్క సారాంశములు దానిపై రాష్ట్రసంఘము వారు ప్రమరించిన కర్తవ్యములను గూర్చి గ్రామస్థులకు బోధించి సభలు యేర్పాటు చేసి [illegible] దింపచేయవలెను. ఆ [illegible] ప్రభుత్వము నకు, మహాసభకు, జిల్లా గ్రామముల ద్వారా యెప్పటి కప్పుడు తెలియచేయుచుండవలెను.

(డి) ప్రతి గ్రామము [illegible] ఆయా కేంద్రములకు సంబంధించిన గ్రామాల రైతు మహాసభలను పెట్టి ఆన్యాయములు [illegible] [illegible] అందు [illegible] బలపర్చుచూ ఆందుపైన రాష్ట్రజిల్లా సంఘముల [illegible] సూచనలను బలపరుస్తూ ప్రభుత్వమునకు వెంటనే నివేదికలు అందచేయవలెను.

(ఇ) రాష్ట్రజిల్లా సంఘములు ఈ ఆందోళనా ప్రచార సందర్భములలో ప్రముఖులను చూపించి రైతు [illegible] తెలియచేయవలెను. ఆయా కేంద్రములలోనున్న ప్రతి గ్రామములోను జరిపి [illegible] ప్రభుత్వమునకు జిల్లాగాము [illegible] ద్వారా వెంట వెంటనే తెలియచేయవలెను. ఇట్టి సందర్భంలో పై కమిటీలకు [illegible] అందచేయుటకు వీలుకలుగునట్లు ప్రభుత్వమునకు యెప్పటికప్పుడు గ్రామముల నుండి తెలియబర్చవలెను. రాష్ట్ర, జిల్లా సంఘములకు జనరల్ రిపోర్టులు పంపవలెను.

(ఎఫ్) ఈ ఆందోళనా సందర్భములో ముందు ముందు రాష్ట్ర జిల్లా సంఘములు [illegible] [illegible] రైతులతో కూడిన రైతు యాత్రలను జయప్రదముగా [illegible] ఆయా కేంద్రములలో జరుపవలెను, ఆ సందర్భములోని యాత్రా వివరాలను ప్రభుత్వమునకు వెంటనే పంపవలెను.

(జి) కేంద్రాలను సంబంధించి గ్రామముల లోను, [illegible] [illegible] [illegible] జిల్లా [illegible] [illegible] మున్నా, రైతులపై జమీందార్లు ఏ విధముగ అక్రమములు, నిర్బంధ చర్యలను సాగించుచు న్నారో, వాటి వివరములు కూడా ప్రభుత్వమునకు ఎప్పటికప్పుడు స్థానికాధికారులకు తెలియచేయవలెను.

(హెచ్) ఈ సందర్భములో జమీందార్లు రైతులకు ఒత్తిడిపరచి చేయు నిర్బంధ ఆక్రమ చర్యలను ఎదుర్కొనుటకును రైతు సభలను, యాత్రలను, జయప్రదముగ సాగింపబడుటకును రైతులకు అండగా నుండుటకు గాను ప్రతికేంద్రమున ఒక రైతు సేవాదళమును ఏర్పాటుచేయవలెను.

(ఐ) ప్రతిగ్రామమునుండి, ప్రతి కేంద్రమునుండి, జిల్లాలనుండి, ఆయా నాయకులు, కేంద్రములు, జిల్లాల యందలి రైతుల ప్రతి కేంద్ర పరిస్థితులను తెలియచేస్తూ ఆ పరిస్థితుల ననుసరించి జిల్లాకు సవరణ చేయవలసిన సూచనలు కూడా ప్రభుత్వానికి పై కమిటీలకు తెలియచేయవలెను.

(జె) ఆయా కేంద్రములలో యీ ప్రచారపు ఏర్పాట్లు జయప్రదముగా కొనసాగింపబడుటకు, సేవాదళములను ఏర్పరుచుటకు, అవసర ధనసహాయముకు, యితర తోడ్పాటుకు ఆయా కేంద్ర రైతులు పూనుకొని తోడ్పడవలెను.

ఈనాం రైతులు

2. మదరాసు శాసన సభలలో జమీందారీ యీనాందారీ, అగ్రహారంలోని పరిస్థితులను పరిగణించి ఒక నివేదికను తయారు చేయుటకై నిర్ణ యించిన విచారణ సంఘమువారు 1936 సం॥ రపు సవరణ చట్టము ప్రకారము మదరాసు ఎస్టేట్సులాండ్ ఆక్టులో చేరిన యీనాం అగ్రహారంలను గురించి తమ నివేదికలలో వర్ణించిరి. పైగా సదరు చట్టం 8 వ సెక్షనులో 1936 సం॥రపు సవరణ చట్టము కూడ దద్దుపర్చిరి.

ప్రాచీనంగ ఈనాం రైతులను, ఈనాందార్ల [illegible] ప్రస్తుతము జరుగుచున్న తగాదాలు సందర్భములో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్రాధాన్యము [illegible] [illegible] చేయవలసినదిగా మదరాసు ప్రభుత్వము వారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

(ఎ) తే 28—11—38 దీన ప్రకటించిన ప్రభుత్వ రిపోర్టున యీనాం అగ్రహారములను గురించి చెప్పక పోయినను చిత్తు చట్టంలో 1936 సం॥రపు సవరణ చట్టము రద్దుపరచినను, ఈనాం అగ్రహారం సందర్భంలో ప్రభుత్వమువారు సదరు ఈనాం, అగ్రహారం రైతులకు జమీన్ రైతులలో సమాన హక్కులుగలవని అభిప్రాయపడు చున్నారని తమకు ప్రకటించవలెను.

(బి) మదరాసు ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టు సవరణ చట్టంలో ఈనాం అగ్రహారంను కూడా చేర్చవలెను. అట్లుచేర్చుటకు వీలుపడని సందర్భమున జమీన్ రైతులతో సదరు ఈనాం అగ్రహారం రైతులకు సమానహక్కులనిచ్చు శాసన చట్టము, పైచట్టము అమలులోనికి వచ్చునట్టుగ అమలులోనికి తేవలెను.

ఆంధ్ర జమీన్ రైతు సంఘ ప్రకటన.

శ్రీ ప్రకాశం కమిటీవారు జమీందారీ సమస్యపైన ప్రకాశపరచిన నివేదిక చరిత్రాత్మకమైనది. కాని జమీందారీపద్ధతికి రైతులు బద్ధశత్రువని యూ, ఆపద్ధతిమీద యీనాటికేనాటినీ రైతులకు దాని ఆధారపద్ధంగా ఉన్న హక్కులన్నీ, అవసరాలను తాకుతూనేవుని మరువరాదు- ఇంకేగాక నిర్ణీత హైకోర్టు వారంటేటు (వారిమాధ్యస్థము) అవగా హకుతో సగభాగమునకే అర్థం ఎక్కువాలేకు- ఈనాటం లేటు గాని లేక హక్కులయినన్నా, సబ బుద్ధ్యా అయినకత్తుగాని, నిర్ణయించాలంటే ప్రాతిపదికలు ఆముల్లోనున్న భూమిపన్ను విధానాన్ని గాని, సవరపన్నుల సూత్రాన్ని గాని అవుసరించాలి. ఈస్టిండియా కంపినీవారు యీప్రాంతాల్లోకి రాజ్యానికి వచ్చినాటికి అనేకచోట్ల ఉండిన హైదరాలీ మొదలైనవారి జమాబందీ లెక్కలు సూచనలోకి తీసుకోవాలి- నిజాము ప్రభుత్వంలో ఒక స్వతంత్రవిధానంక్రింద ఏర్పడిన కిస్తు ఆగా వాటిని భావించడానికి వీల్లేదు-

కమిటీ నివేదికలో శాశ్వతంగా చేర్చవలసి నట్టి యూ, సవరించవలసి నట్టియూ అంశములున్నవి- ఈసంఘంవారు త్వరలో సమావేశమై కమిటీ నివేదికలోని అంశములపట్ల తమ అభిప్రాయాలు సూచనలు తెలిపెదరు—

ఈలోగా కాలానుగతము మైన ప్రస్తుత జమీందారీ విధానమును అధమం తేకముయొక్క ఆర్థిక, రాజకీయాభివృద్ధికి అడ్డుతగులకుండా వైనా సవరించడానికి గాను తోడ్పడవలెనని వినయముగా కోరుచున్నాము—

రె॥ మండేశ్వరశర్మ,
అధ్యక్షులు.

జమీందారీ విచారణ కమిటీ

2-వ పేజీ తరువ.

భూస్వామి గాని, ప్రభుత్వంగాని జేసిన యే లాటి యింగ్రూమెంట్లును బట్టి గాని, ధరల హెచ్చుదలను బట్టిగాని శిస్తురేట్లను హెచ్చించ డానికి వీలులేదు. జమీందార్లు ప్రభుత్వానికి చెల్లించవలసిన పేష్కుసుమొత్తాలు 1802 లో స్థిరంగా నిర్ణయింపబడి, ఈరోజుకు మార్పులేకుండా యుండగా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ఆంధ్రటాకీసువారి 'మోహినీ భస్మాసుర' లో నారద పాత్ర ధరించిన తుంగల చలపతిరావుగారు.

సదరు కమిటీ సభ్యులున్నా, అధ్యక్షులున్నా, జమీందారీ విధానం క్రింద నలిగిపోవుచున్న కర్షకుల పరిస్థితులను, వారికష్టములను, తెలుసు కోవలెనని దీక్షతోవారు గావించిన విచారణకై కోట్లకొలది యీనాటి కర్షకుల పక్షమున మాకృతజ్ఞతలు తెలుపుచున్నాము—

ఈ నివేదిక జమీందారీ సమస్యను గూర్చిన అనేకసూతన శాంతములు, నూతన నిదర్శనములు, [illegible]

ఈ నివేదికయొక్క దీర్ఘగ్రంథాలు రచయితల ఆధికారములు, అపూర్వమైన నిశ్చయాత్మక [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

డిసెంబరు నెల 24-వ తేది

ఆంధ్రదేశమునందలి అన్ని ప్రధాన నగరములందు విడుదల అగును!

అందచందాలపిల్ల, అల్లారు ముద్దుల పుష్పవల్లి, మోహిని రూపంతో ఆంధ్రలోకాన్నంతా మోహాంబుధి ముంచటానికి వస్తోంది!

అమోఘ ప్రణయ ప్రదర్శనము!!

అపూర్వ సుందర వన ప్రదేశాలు!

—: ప్రముఖ తారలు :—

పుష్పవల్లి (చల్ మోహనరంగలో నాయకి)
దాసరి కోటిరత్నం

తుంగల చలపతిరావు
ఏ. వి. సుబ్బారావు
నగరాజ కుమారి

Sole Distributors:— LONDON FILM EXCHANGE,
184 Mount Road, Madras.

Printer Publisher, and Editor N. V. Rama Naidu, Zamin Ryot Power Press, 168 Dandavari St. Nellore.